

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
HAARLEM OP DONDERDAG 9 NOVEMBER 2015 OM 19.30 UUR

Vastgesteld in de vergadering van 26 november

Voorzitter: de heer B.B. Schneiders
Griffier: mevrouw J. Spier
Wethouders: de heer J.C. van der Hoek, mevrouw J. Langenacker, mevrouw
C.Y. Sikkema, de heer M. Snoek, de heer J. Scholten en de heer
J.K.N. van Spijk

Aanwezig zijn 38 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer R.H. Berkhout (GroenLinks Haarlem), de heer A.F. Bloem (SP), de heer J. Boer (VVD), de heer M.H. Brander (PvdA), mevrouw F.G. Cannegieter (D66), mevrouw I.C. Crul (Actiepartij), mevrouw A. Dekker (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer M. El Aichi (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer F.H. Garretsen (SP), de heer M. de Groot (D66), de heer B. Gün (GroenLinks Haarlem), de heer W. van Haga (VVD), mevrouw M.D.A. Huisse (GroenLinks Haarlem), de heer R.G.J. de Jong (VVD), mevrouw S.K. Klazes (GroenLinks), mevrouw F. de Leeuw (Ouderenpartij Haarlem), de heer B. van Leeuwen (D66), mevrouw D. Leitner (D66), mevrouw D. van Loenen (PvdA), de heer D. Mohr (D66), mevrouw S. Özogul (SP), de heer A.P.D. van den Raadt (Trots), mevrouw E. de Raadt (CDA), mevrouw A. Ramsodit (PvdA), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), mevrouw H.A. van der Smagt (VVD), de heer F.N.G. Smit (OPH), de heer P. Spijkerman (D66), mevrouw M.A. Sterenberg (VVD), de heer F.C. Visser (ChristenUnie), de heer J.J. Visser (CDA), de heer J. Vrugt (Actiepartij) en mevrouw L.C. van Zetten (HartvoorHaarlem)

Afwezig: mevrouw J. van Ketel (SP), de heer M.J.A.E. Rijssenbeek (D66)

OPENING

De VOORZITTER: Dames en heren, hartelijk welkom allemaal. De heer Rijssenbeek van D66 is vanavond verhinderd. Mevrouw De Raadt van het CDA is nog aan het trakteren, want zij is vandaag jarig. We schatten haar hier achter de tafel op 29.

Mevrouw DE RAADT: Ik word voor de zesde keer 29.

De VOORZITTER: Dan bent u nog piepjong. Ook hartelijk welkom aan de mensen op de publieke tribune. Als ik het zo bekijk, is er een grote achterban van de voetbalclub Hys aanwezig. Welkom allemaal.

1. VASTSTELLEN VAN DE AGENDA

Vanavond staan de algemene beschouwingen voor de begroting op de agenda. De besluitvorming over alles wat aan de orde komt, dus ook het voorstel van wethouder Van der Hoek om een en ander bij de sportvelden te reshuffelen, is pas donderdag. Ik wijs u daar even op, zodat u niet teleurgesteld bent. Er zal vanavond ongetwijfeld over gesproken worden, maar er vallen geen besluiten.

2. PROGRAMMABEGROTING 2015 - 2020

We beginnen dan met de algemene beschouwingen. Zoals u weet, hanteren we altijd een bepaalde volgorde. We beginnen vandaag met de eerste termijn van de raad. De VVD begint. Daarom geef ik het woord aan de heer De Jong.

De heer DE JONG: Voorzitter. Nog niet zo lang geleden heb ik in de commissie Bestuur een grapje gemaakt, door te zeggen dat Haarlem net een dorp is waarin het best veilig is. Je kunt er prima wonen en werken, en mensen winkelen er graag. Haarlem is best goed door de recessie gekomen en zo slecht is het hier allemaal niet. Ik bedacht me dat de waarheid ons een beetje heeft ingehaald. We hebben in deze stad nog steeds te maken met een reeks autobranden. Ook de auto van de burgemeester is in brand gestoken. Zijn huis wordt permanent bewaakt. We hebben de problematiek van de top 25-criminelen in Schalkwijk en die is toch wat weerbarstiger dan we dachten. Onlangs is een straat in Haarlem schoongeveegd door politie, justitie en de Belastingdienst. Alle soorten criminaliteit waren daarin verenigd. We hebben ook met de migrantencrisis te maken. Die gaat niet aan Haarlem voorbij. Bevriende landen in de Balkan, maar ook een fatsoenlijk land als Oostenrijk, zijn eigenlijk transitlanden geworden. Honderdduizenden mensen zijn vanuit een hoop andere landen op weg richting Zweden, Nederland of Duitsland. Die stroom van mensen neemt niet af. Irakezen, Syriërs, Eritreeërs, Somaliërs, Afghanen, Albanezen: velen hebben de weg naar ons land gevonden. Daar moet je op anticiperen, want het gaat hier niet bij blijven. Na deze eerste stroom mensen komt onvermijdelijk de stroom mensen in de categorie gezinshereniging. We zullen ook te maken hebben met asielzoekers die naar ons land komen en die niet mogen blijven: de uitgeprocedeerden. Ik ben bang dat wij alle problemen van de afgelopen decennia over gaan doen. Dat moet klaar zijn. Ons land verandert en ook Haarlem zal veranderen.

Een begroting is meer dan cijfertjes en rijtjes. Ze gaat natuurlijk over plannen voor het beleid voor het komende jaar en de komende jaren. We moeten bezig zijn met wat u van plan bent met Haarlem en wat u gaat doen met dit probleem. U zwijgt in de begroting echter in alle talen over dit probleem. Als u het niet doet, zal de VVD het probleem op de agenda zetten. Daarom heb ik wat vragen aan de burgemeester. Welke locaties hebt u in Haarlem en de regio gevonden die in aanmerking komen voor de huisvesting van asielzoekers en een AZC? Waarom moet ik in de krant lezen dat de wethouder van een heel kleine gemeente, namelijk Haarlemmerliede en Spaarnwoude, precies weet wat Haarlem te wachten staat? Hoe transparant vindt u dit? Of vindt u dat misschien zelf ook wel wat regentesk? Hoe gaat de burgemeester om met potentiële – overigens volstrekt legitieme – weerstand onder de bevolking tegen de vestiging van een AZC? Krijgen de Haarlemmers daadwerkelijk inspraak, of gaat u een soort bijeenkomst beleggen waarin u uw besluit uitlegt en houdt u daar vervolgens aan vast?

Wethouder Langenacker heeft onlangs gezegd dat 25% van de vrijkomende sociale huurwoningen bestemd moet worden voor statushouders. We vragen haar of zij kan aangeven wat dit betekent voor de wachtduur van mensen die op de wachtlijst staan voor een sociale huurwoning. Met hoeveel jaren wordt die wachttijd verlengd? Gaat u die mensen überhaupt informeren? Waarom besteedt u eigenlijk geen enkel woord aan de problematiek rondom migranten en asielzoekers in deze begroting? U weet als geen ander dat dit de bevolking toch echt bezighoudt.

Tijdens de laatste raadsvergadering kwam ons gewaardeerde raadslid mevrouw Van Zetten met een uitstekende motie over de verkoop van een bouwkaavel bij sportpark Pim Mulier.

De heer FRITZ: Ik heb een interruptie over het vorige punt: de vluchtelingen. U stelt heel veel vragen aan het college. Wat vindt de VVD hier eigenlijk van? Wat vindt u dat Haarlem moet doen met de oproep van uw eigen staatssecretaris? Hij vraagt om stoere lokale politici die opvang regelen.

De heer DE JONG: Ik denk dat u mijn standpunt inmiddels goed kent. Ik heb een iets andere definitie van wat een stoere politicus moet zijn. Ik heb in eerdere commissiebijeenkomsten al gezegd dat de VVD op geen enkele wijze overvallen wil worden door een besluit. Het COA was erg snel. De VVD heeft tegen die

noodopvanglocatie gestemd. Wat wij nu belangrijk vinden, is dat de Haarlemse burgers gehoord worden in een open informatiesessie. Daarom vraag ik of het alleen gaat om horen, of het college het besluit al genomen heeft, of dat het daadwerkelijk met de burgers in discussie gaat.

De heer FRITZ: Stel dat het college vanaf volgende week doet wat u vraagt, namelijk een open dialoog aangaan, maakt het college dan kans op de steun van de VVD? Of zegt de VVD op voorhand: waar het college ook mee komt en welke dialoog het in de stad ook aangaat, wij zeggen: nee, nee, nee?

De heer DE JONG: Dat zal de VVD nooit op voorhand zeggen.

De heer FRITZ: Dan is dat alvast de eerste winst van deze avond.

De heer DE JONG: Dat is helemaal geen winst, want ik maak me ernstig zorgen over wat er in de wereld gebeurt, net als mijn mederaadsleden. Ik begrijp dat er volgend jaar 3 miljoen mensen richting Europa komen. Daar moet daadkrachtig beleid over gemaakt worden. Dat is echter aan Den Haag. Het gaat me hier om de Haarlemse belangen en om hoe de burgemeester met de Haarlemse burgers omgaat.

De VOORZITTER: Daar krijgt u uitgebreid antwoord op. Volgens mij kent u dat al wel, want dit is in de commissie Bestuur besproken.

De heer VAN DEN RAADT: Ik heb een interruptie op de heer Fritz. Ik snap eigenlijk niet dat u nu aan de VVD vraagt wat ze hiervan vindt. Trots Haarlem is voor september al begonnen om dit op de kaart te zetten. Elk moment dat we erover konden spreken, werd het onderwerp uitgesteld of ging de rondvraag niet door. Had u nu niet één week kunnen wachten? Zoveel haast hebt u normaal gesproken ook niet.

De VOORZITTER: U bent aan het interrumpen. Zegt u even wat u wilt zeggen.

De heer VAN DEN RAADT: Ik snap niet dat u begint te vragen wat een andere partij hiervan vindt. Dat hebt u tot nu toe nog niet gedaan. Waarom komt u daar nu mee?

De heer FRITZ: Ik ben het met de heer De Jong eens dat zo'n groot onderwerp in deze begrotingsbehandeling aan de orde moet komen. Ik zal er straks in mijn termijn ook op ingaan. De heer De Jong begon erover. Het lijkt mij goed als we daar dan ook over in debat gaan. Mij lijkt dat niet meer dan logisch. De heer Van den Raadt kan mij straks ook op het juiste moment interrumpen als ik in mijn termijn uitgebreid op het onderwerp terugkom.

De heer DE JONG: Ik ben blij dat we in een rustige verstandhouding over asielzoekers kunnen praten.

Ik was eigenlijk een compliment aan het geven aan mevrouw Van Zetten. Tijdens de laatste raadsvergadering heeft HartvoorHaarlem een motie ingediend over de verkoop van een bouwkael bij sportpark Pim Mulier. U weet allemaal dat het college onterecht de zware voorhangprocedure niet gevolgd heeft. Daarmee heeft het de raad ernstig tekortgedaan. Even dacht ik dat de raadsnestor, de heer Visser, kracht zou tonen. Niets bleek echter minder waar. Zowel wethouder Van Spijk als de burgemeester en de heer Visser gaven aan dat er een bindende overeenkomst was gesloten. Dat betreunden de coalitiepartijen, maar 'u zou het wel door de vingers zien'. Ik ben van mening dat een beetje meer dualisme de coalitiepartijen in dit soort dossiers wel zou sieren. U hoeft niet meteen uw eigen wethouder naar huis te sturen, maar excuses waren zeker op hun plek

geweest. Toen kwam de eerste paniekbrief, vlak voor deze begrotingsraad. De wethouder heeft onwaarheden verteld of gelogen. Ik ben er niet helemaal uit welk woord ik hier moet gebruiken. Er was namelijk helemaal geen overeenkomst getekend. Nu staat iedereen in zijn hemd: de heer Visser, de coalitiepartijen en de burgemeester.

Het verkeerd informeren van de raad is toch eigenlijk een politieke doodzonde. In dit land zijn wethouders voor minder naar huis gestuurd. Deze coalitie kent, zoals we inmiddels weten, andere mores. Daarom vraag ik wat de wethouder eigenlijk zelf een passende straf vindt die hem toekomt na het verkeerd informeren, of het vertellen van onjuistheden of onwaarheden aan de gemeenteraad. U kunt het ook liegen noemen; daar ben ik nog niet helemaal uit.

Twee weken geleden heeft mijn gewaardeerde college de heer Van Haga, die mij af en toe souffleert, een brief aan de hele gemeenteraad en het college gestuurd.

Mevrouw LEITNER: U hebt het over Pim Mulier en de vorige raadsvergadering. U verwijt de heer Van Spijk de raad verkeerd geïnformeerd te hebben. Ik raad u dan aan de band nog eens goed terug te luisteren. De heer Van Spijk heeft niet gezegd dat Pim Mulier al verkocht was. Wel heeft hij verdedigd dat het college een besluit had genomen om Pim Mulier te verkopen.

De heer DE JONG: Ik was razend benieuwd wat de verdediging zou zijn van onder andere D66. Dit is haar dus. Dat is dan toch enigszins merkwaardig. Het hele debat in die raad is afgedaan met de opmerking dat er een bindende overeenkomst lag en dat we hoog of laag konden springen. Het college zou met handen en voeten gebonden zijn en kon niets meer doen. Daardoor zijn een hoop coalitiepartijen, en zeker de heer Visser, overstag gegaan. De VVD heeft nog gevraagd waar we mee bezig zijn. Ook hebben we gezegd dat u uw raadsmiddelen uit handen gaf. De wethouder heeft dat zelf gedaan. Ik wist dat u met een vluchtroute moest komen, maar deze is volstrekt ongeloofwaardig. U moet dan ook goed de paniekbrief lezen die de wethouder heeft verzonden. Daarin staat dat hij een ernstige fout heeft gemaakt.

De heer SMIT: Mevrouw Leitner zegt nu dat er geen verkoop was gesloten, maar dat een B en W-besluit is genomen. Zegt u dat het B en W-besluit voldoende is om een zware voorhangprocedure niet meer mogelijk te maken?

Mevrouw LEITNER: Dat is een andere vraag. De VVD vraagt wat de wethouder daadwerkelijk in de raadsvergadering gezegd heeft. Ik zeg u dan dat de wethouder heeft aangegeven dat er door het college een besluit was genomen.

De heer SMIT: Als geen verkoop zou hebben plaatsgevonden, had er dan ondanks het besluit van het college niet alsnog een zware voorhangprocedure in gang gezet kunnen worden?

Mevrouw LEITNER: Ik kan de redenatie van de wethouder goed begrijpen. Hij dacht dat hij kon handelen met het mandaat dat hij op dat moment had. Ik vind het ook zeer te prijzen van de wethouder dat hij nu de geste aan de raad doet om alsnog invulling te geven aan die voorhangprocedure.

De heer SMIT: U heeft het over handelen, maar u zegt dat geen verkoop heeft plaatsgevonden. Dan is er ook geen handelen geweest, maar alleen een collegebesluit. Dat heeft niets met handelen te maken.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de heer De Jong verdergaat met zijn betoog.

De heer DE JONG: Er is een rechtsgeldige overeenkomst gesloten. Dat zijn de letterlijke woorden van de wethouder en de burgemeester. Zij stonden daar een een-tweetje te spelen.

De VOORZITTER: Nee, geen een-tweetje.

De heer DE JONG: Een een-twee-drietje dan. Er waren namelijk meer mensen bij betrokken. U hebt ons in ieder geval doen geloven en heeft een groot deel van de raad ervan overtuigd dat er niets meer aan te doen was. Het was een verloren zaak. Zo gemakkelijk als met de uitleg van mevrouw Leitner zal deze wethouder hier niet vanaf komen. Er zijn veel andere partijen die dit onderwerp ook nog zullen adresseren. Ik sprak over de brief van de heer Van Haga aan de raad en het college. Die ging over de verkoop van panden aan de Koningsstraat. De VVD heeft eigenlijk een soort noodkreet geschreven, overigens in klare taal en met feiten onderbouwd. We hebben deze brief ook niet lichtzinnig geschreven. We hebben woorden gebruikt als misleidend, onjuist en foutief geïnformeerd. Deze brief is eigenlijk een noodkreet van de VVD-fractie geweest over het handelen van de afdeling Vastgoed. De verantwoordelijk wethouders lijken de controle toch enigszins kwijt te zijn. In ieder geval hebben ze niet alle inhoudelijke kennis om in dit dossier goed te kunnen opereren. Dat hoeft ook niet altijd. Via een motie van afkeuring heeft de VVD het college daarop aangesproken. Het college deed alsof zijn neus bloedde. De volgende blunder staat wat ons betreft alweer voor de deur als het gaat om het Dolhuys, het Slachthuis, de Egelantier en de Koepel. De schade die het college in onze ogen aanrichtte, is toch aanzienlijk geweest. Overigens moet ik een klein compliment geven aan de heer Van der Hoek. In het dossier Brinkmann opereert hij toch enigszins vertrouwenwekkend. Laat ik de brief opnieuw agenderen. De burgemeester krijgt wat dat betreft een wat drukker week dan normaal. Wat vindt u eigenlijk van de brief van de VVD en de constatering die wij hebben gedaan? Het gaat dan om de brief van 30 oktober 2015. Wat vindt u van de houding van uw college ten aanzien van de bevindingen die we hebben gedaan? Die bevindingen zijn aantoonbaar misleidend geweest en er was sprake van foutieve informatieverstrekking. Bent u het met de VVD eens dat het beter zou zijn om de afdeling Vastgoed onder curatele te stellen en de geplande verkopen on hold te zetten? Hoe gaat u het vertrouwen van de burger in u herstellen?

Het derde thema is het sociale domein. Het is half november en het college is niet in staat geweest om cijfers te presenteren over het financiële reilen en zeilen in het sociale domein tot op heden, over de decentralisaties. U verwacht wel dat wij een begroting goedkeuren voor het komend jaar. Op basis waarvan? De VVD is van mening dat de decentralisaties in Haarlem goed zijn neergezet, goed zijn voorbereid en goed zijn doordacht. Aan verantwoording ontbreekt het echter. Daar maken wij ons zorgen over. Daarom hebben wij enige vragen aan mevrouw Langenacker. Waarom bent u niet met voorlopige cijfers gekomen over de ontwikkelingen in het sociale domein op dit moment? Bent u wel in control? Wat stellen we met deze begroting eigenlijk vast, behalve hetzelfde beleid en 'God zegene de greep'? Ik lees dat de reserve sociaal domein na 2018 negatief wordt bij ongewijzigd beleid. U presenteert nu al een structureel tekort bij het sociale domein. Staat u nog achter het devies 'rijksbudget is werkbudget'? Waarom schuift u de problemen die u in deze begroting signaleert – en u signaleert er terecht nogal wat – door naar de kadernota? Wat moet mij het vertrouwen geven dat u op dat moment wel in control bent?

Sommige wijken in deze stad hebben meer aandacht nodig dan andere. Een sportvereniging die gedragen wordt door de wijk kan de buurt bijeenhouden, motiveert mensen om te bewegen en heeft een positieve uitwerking op leefbaarheid, veiligheid en de vorming van onze jeugd. Hys is zo'n vereniging. Voor de heer Snoek: bent u zich bewust van het maatschappelijke en sociaal bindende belang van deze sportvereniging in

deze specifieke wijk? Kan de wethouder aangeven welke maatschappelijke baten hij verwoest door zijn bezuinigingsvoorstel aan Hys op te leggen? Weegt dat werkelijk op tegen een sportpaleis elders in de stad, de Duinwijkhal? Ik heb met vertegenwoordigers van Hys gesproken. We hebben hier in Haarlem een homobeleid. Daar hebben we onze mond van vol. Ook sportverenigingen worden gepusht om mee te doen en een convenant te tekenen over de gelijke behandeling van alle mensen in de sport. Hoe kan het dan dat Hys daar nog nooit van heeft gehoord? Wat gaat u daaraan doen? Van mevrouw Sterenberg heb ik in de commissie begrepen dat de heer Snoek enkel reageert op moties. De VVD komt dan ook met een motie om de bezuiniging op sportvereniging Hys terug te draaien.

Motie 9: Geen schot in eigen doel(en)

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020,

constaterende dat:

- In het collegebesluit invulling bezuinigingen sportaccommodaties (2015/203607) een bezuiniging is opgenomen tot sluiting van de sportcomplexen Oudeweg en Reinaldapark;
- Deze sluiting tot de verplaatsing van de voetbalverenigingen Hys en de Brug zal leiden;
- De vereniging Hys duidelijk heeft aangegeven dat deze verplaatsing de eigen identiteit en de levensvatbaarheid van de vereniging ernstig bedreigt;
- In de agenda voor de sport (2015/29476) de wethouder een belangrijke rol heeft toedicht aan het verenigingsleven: “Wat mij betreft is dat waar in Haarlem de sport voor staat; voor het rijke verenigingsleven, het clubgevoel, de trots op de gezamenlijke prestatie en het zelf organiserend vermogen”;
- In deze agenda voor de sport tevens een belangrijke waarde wordt toegekend aan de rol van sport als maatschappelijk bindmiddel in de wijk, sport als preventief middel wordt gezien om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken, als middel om sociale netwerken te versterken, dat sport bijdraagt aan een veilige en stimulerende leefomgeving en minder overlast op straat. Sport wordt gezien als een middel om moeilijke doelgroepen te activeren. De sportvereniging vervult een verbindende rol in de wijk en levert een maatschappelijke bijdrage aan de samenleving;

overwegende dat:

- De vereniging Hys de eerste Turkse voetbalvereniging van Nederland is welke al 45 jaar bestaat en een belangrijke maatschappelijke rol heeft binnen de Turkse gemeenschap welke voldoet aan al de bovengenoemde waarden;
- Deze bezuiniging derhalve niet aansluit bij de in de agenda voor de sport opgenomen doelen en waarden die worden toegekend aan sport;
- De commissie onvoldoende is meegenomen in alternatieven en de benadeelde partijen pas na het collegebesluit zijn ingelicht waardoor deze ook geen bezwaren hebben kunnen uiten terwijl in de agenda voor de sport is opgenomen: “samen moeten we eruit komen”;
- De wethouder de bal bij de commissie legt om met een oplossing te komen omdat hij het besluit niet wil intrekken;

besluit het college op te dragen:

- Het besluit met betrekking tot de voetbalvereniging Hys in te trekken;
- De periode 2015/2016 te gebruiken om in een nieuw voorstel met een alternatieve dekking te komen voor de benodigde bezuiniging van 46.759 euro in 2017 en de

- bezuiniging van 55.010 euro in 2018, waarbij de accommodatie van deze vereniging gespaard blijft;
- Hierin het door Hys op 8-11-2015 per brief verzonden voorstel mee te nemen;
  - Dit voorstel tot stand te laten komen met draagvlak in overleg met alle betrokkenen en de commissie dit voorstel voor te leggen alvorens het besluit definitief wordt genomen,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie wordt mede-ingediend door Trots Haarlem, SP, Actiepartij, OPH en HartvoorHaarlem.

De heer FRITZ: Ik heb de motie nog niet gezien, maar ik ben nieuwsgierig. U draait de bezuiniging terug. Kunt u ook zeggen waar u dat uit betaalt? We kunnen dan alvast afwegen of we dat een goed idee vinden.

Mevrouw STERENBERG: We weten dat de stopzetting van Young Boys voor 2016 wordt ingezet. Pas vanaf 2017 gaat de bezuiniging van Hys eigenlijk in. We hebben dan dus nog een heel jaar de tijd. Hys is in een brief met een voorstel gekomen over hoe het die bezuiniging kan oplossen. Die voeren we op in deze motie. Daarnaast is er nog veel verschil van mening over de daadwerkelijke bedragen. We roepen de wethouder daarom op om met een nieuw voorstel te komen. Zoals we allemaal weten, schroomt de coalitie ook niet om met potjes onvoorzien te komen. Mocht de wethouder het dus niet binnen de sport kunnen vinden, dan heeft hij volgens de coalitie nog een heel mooi potje dat hij kan gebruiken.

De heer FRITZ: Dat is helder. Ik denk dat het goed is dat het ook voor de tribune helder is dat u de bezuiniging nog niet terugdraait, maar het college vraagt om zaken verder uit te zoeken. Overigens zullen wij de door D66 ingediende motie over dit onderwerp mede indienen. Deels heeft ze misschien wat overlap. Ik vind het goed om even duidelijk te maken dat u de bezuiniging vanavond nog niet terugdraait.

Mevrouw STERENBERG: Dat doen wij wel. De eerste bullet zegt dat het besluit met betrekking tot de voetbalvereniging Hys wordt ingetrokken. We gaan het straks hebben over de motie die D66 indient en wat die daadwerkelijk voor deze club zal betekenen.

De heer FRITZ: Dat is mooi. U trekt de bezuiniging in. Vervolgens hebt u nog geen dekking. Misschien komt die nog. U vraagt het college om met een nieuw voorstel te komen. U draait de bezuiniging dan dus niet terug.

De heer DE JONG: Toch is dat precies wat wij wel doen. Wij zeggen eigenlijk: wethouder, doe uw huiswerk over. Ik heb het boek van de heer Klaver nog niet gelezen. Ik ga het ook niet lezen. Het heet Economisme. Daarin redeneer je alles terug, tot op de euro nauwkeurig. Het gaat hier onder andere over de maatschappelijke baten van een club die in zo'n wijk geworteld is. Als u dat tot achter de komma wilt narekenen, hebben we hier toch te maken met een heel nieuwe Partij van de Arbeid. Vroeger kwam ze toch echt uit de wijk.

[applaus]

De VOORZITTER: Dames en heren op de tribune, mag ik u vragen om voortaan niet meer te klappen? Dat is niet de bedoeling.

De heer DE JONG: Het zet mij enorm in mijn kracht en ik dank iedereen voor dat applaus. De VVD krijgt niet zo vaak applaus.

De VOORZITTER: U ziet dat het helemaal niet zo ingewikkeld is om applaus te krijgen. U moet gewoon mensen naar de mond praten. Gaat u verder.

De heer DE JONG: Nog nooit zijn zo veel Haarlemmers ontevreden geweest over de kwaliteit van de staat van onderhoud. U hebt de begroting 2015 sluitend gemaakt door onderhoud niet uit te voeren. Daarmee werden gaten in de begroting gedekt ter hoogte van 3 miljoen euro. Nu lopen de achterstanden nog verder op doordat onderhoudsgelden worden gebruikt om beleidskaders te realiseren. De middelen die deze coalitie beschikbaar stelt om ook toekomstig onderhoud uit te voeren, zijn op de lange termijn gewoon onvoldoende. De VVD kan dan alvast één conclusie trekken over deze coalitie: u zult de stad slechter achterlaten dan u haar aantrof. Ik heb enkele vragen voor mevrouw Sikkema. U werkt veel in regie. Kunt u vertellen hoe dat gaat? Bent u al problemen tegengekomen? De heer Boer vraagt mij u te herinneren aan uw actieve informatieplicht bij deze specifieke vraag. Kunt u aangeven met welk bedrag de achterstanden oplopen omdat er de komende vier jaar te weinig geld beschikbaar wordt gesteld? Ten aanzien van parkeren is deze dag een feest voor onze vrienden van GroenLinks. De Haarlemse tarieven van € 4,10 naderen de Amsterdamse centrumtarieven. U verhoogt het straatparkeren met maar liefst 5%. Dat is een gevolg van de beruchte verhouding van 1:4 tussen parkeren in de garage en op straat. Daarom komen wij met een tweede motie. We hebben deze begrotingsbehandeling trouwens niet veel moties.

Motie 1: Tariefsverhoging van 5% even parkeren

De Haarlemse gemeenteraad, in vergadering bijeen op 9, 11 en 12 november 2015, overwegende dat:

- Het college het voorstel doet om de parkeertarieven op straat in 2016 te verhogen met 5% tot € 4,10;
- De keuze voor dit hoge percentage uitsluitend het gevolg is van de regel dat parkeertarieven op straat vier keer zo hoog moeten stijgen als de parkeertarieven in de garages;
- Deze regel van 1 staat tot 4 nooit inhoudelijk of feitelijk is onderbouwd;
- Er nu al een significant verschil bestaat tussen de parkeertarieven op straat (€ 3,90 per uur) en de parkeertarieven in de garages (€ 2,92 per uur Kamp of € 1,60 per 39 minuten);

tevens constaterende dat:

- Bij de jaarrekening 2014 is vastgesteld dat de parkeerbaten 400.000 euro hoger uitvielen dan de begroting;
- Dat het college ook verwacht dat in 2015 en de volgende jaren de parkeerbaten 500.000 euro hoger kunnen worden begroot;
- Haarlem in maart 2015 al negatief in het landelijke nieuws was, o.a. in het NOS Journaal, omdat het met 20% tariefstijging in 2015 een uitschieter was in negatieve zin, qua tariefsverhoging;

draagt het college van B en W op om:

- De verhoging van de straattarieven in lijn te brengen met de tariefsverhoging voor de garages en deze vast te stellen op 1,25%,

En gaat over tot de orde van de dag.

Het laatste thema is natuurlijk het financieel kader. We zijn inmiddels bezig met de derde versie van dezelfde begroting. Dat is een unicum. De schuld is vandaag 9 miljoen euro hoger dan afgelopen vrijdag dankzij een tweede paniekbrief van het college. Het kasstroomplafond knelt al voor het is ingevoerd. U gaat het kasstroomplafond nu bekijken in vijfjarenplannen in plaats van jaarlijks. Anders kunnen investeringen in bijvoorbeeld onderwijshuisvesting niet eens doorgaan. Ik heb twee vragen aan wethouder Van Spijk. Kan de wethouder aangeven hoe lang het kasstroomplafond daadwerkelijk houdbaar is, gegeven de investeringsbehoefte van deze stad op ook de middellange termijn?

Mevrouw LEITNER: In een interview met het Haarlems Dagblad gaf u aan dat het kasstroomplafond weleens zou kunnen gaan knellen. U zou dan toch verheugd moeten reageren op het feit dat in de komende paar jaar 9 miljoen euro extra ruimte beschikbaar is? Dat is geheel in uw straatje.

De heer DE JONG: Dat lijkt mij niet. Mijn tweede vraag aan de wethouder heeft daarmee te maken. De VVD huldigt het standpunt dat we een stad niet op slot moeten doen als daarin geïnvesteerd moet blijven worden. De vraag is dan of het kasstroomplafond eigenlijk niet een iets te ingewikkeld instrument is geworden om het doel te realiseren, namelijk een verantwoord investeringsniveau aan de ene kant en een verantwoorde ontwikkeling van de schuld aan de andere kant. Dit zeg ik ook gezien het werk dat de ambtenaren er ook het afgelopen weekend nog in moesten stoppen om rekenfouten te herstellen. Is het niet te ingewikkeld? Gaat het niet te veel knellen? Gaat de stad op slot, ja of nee?

De wethouder van Financiën legt nog wel wat meer problemen in de toekomst neer: de problemen bij Paswerk, de structurele tekorten op het sociale domein, de immense achterstand op onderhoud, de knellende investeringsbehoefte, de gaten in de begroting: u grossiert nog steeds in pm-posten en u pakt niet door. U waagt het om opnieuw een niet-sluitende meerjarenraming te presenteren. Dat is toch werkelijk ongekend. Zelf zegt u dat de financiële positie van Haarlem is verslechterd. Haarlem is de top 3 van duurste steden binnengetreden. Kan wethouder Van Spijk aangeven hoe trots hij is op zijn niet-sluitende meerjarenraming, nota bene zijn tweede? En hoe trots is hij op het doorschuiven van problemen naar de toekomst?

De heer FRITZ: U zegt dat Haarlem de top 3 van duurste steden is binnengetreden. Ik neem aan dat u het dan over de woonlasten hebt.

De heer DE JONG: Jazeker.

De heer FRITZ: Hoe lang geleden is het dat het college een begroting presenteerde met daarin een lastenverlaging in plaats van een lastenverzwaring?

De heer DE JONG: Nou, dit is de eerste die ik meemaak.

De heer FRITZ: Precies. Het is ook de eerste die ik meemaak. De laatste keer was dat namelijk in 2005. Het was de begroting voor 2006. Nu mag u nog een keer raden. Vanaf dat moment heeft een bepaalde partij elke keer de wethouder geleverd. Welke was dat?

De heer DE JONG: Ik weet dat de PvdA het altijd voor het zeggen heeft in deze stad, en dat sommige wethouders moeten dansen naar de pijpen van de PvdA. Gezien de peilingen weten wij dat die tijd voorbij zal zijn.

De heer FRITZ: Voor de duidelijkheid: inderdaad was een PvdA'er tot 2006 verantwoordelijk voor de belastingen. Toen werden de lasten in onze stad voor het laatst verlaagd. Sindsdien heeft de VVD acht jaar lang een wethouder van Financiën geleverd. Gedurende geen van die begrotingen zijn de lasten omlaaggegaan. Sterker nog: in elk van die begrotingen zijn de lasten gestegen. Dit college maakt voor het eerst sinds tien jaar een begroting waarin de lasten omlaaggaan. Ik had een vrolijker verhaal van u verwacht.

De heer DE JONG: Dat is dan ook het enige onderdeel waarin wij u steunen. In de vorige coalitie hadden wij de afspraak dat Haarlem het gemiddelde van de grote gemeenten zou moeten behouden. Daarmee zouden de lasten nu verder gedaald zijn. Nu de VVD niet meer in de coalitie zit, staan we gewoon op nummer 3 van de duurste steden van Nederland. Dat is geheel op uw conto te schrijven, mijnheer Fritz. Ik kom bij mijn conclusie aan het eind van de eerste termijn. De VVD hebt u in het verleden ambitieeloosheid verweten. Dat kan ik eigenlijk alleen maar herhalen: het zal uw tijd wel duren.

De VOORZITTER: We gaan nu naar mevrouw Leitner van D66.

Mevrouw LEITNER: Voorzitter. Na dit boter-op-het-hoofdverhaal ga ik wat terug in de tijd, naar maar liefst 114 jaar geleden. Toen was Syrië nog bekend als onderdeel van het Ottomaanse Rijk. Toen Willem Metselaars als architect verantwoordelijk was voor de bouw van de Koepel, had hij natuurlijk nooit kunnen vermoeden dat er in 2015 vluchtelingen uit een op dat moment nog niet bestaand land een plek zouden vinden. Kortere geleden besloot onze rijksoverheid dat de Koepel niet langer als gevangenis nodig was. Ook toen was het huidige gebruik echter nog niet te voorzien. Niet alles valt te voorzien en niet alles valt te plannen. Een mooie vergelijking hiervoor is die van de kalkoen. De kalkoen wordt dagelijks gevoerd. Elke keer als hij gevoerd wordt, raakt hij er vaster van overtuigd dat het een algemene regel is dat hij dagelijks wordt gevoerd. Dat duurt totdat op de avond voor kerstmis zijn overtuiging door iets onverwachts ruw onderuit wordt gehaald. Het is moeilijk voorspellingen te doen over de toekomst. We moeten met het onvoorspelbare rekening houden. Dat zien we ook hier in Haarlem. We hebben een brand bij de Schoterbrug meegemaakt. We hebben een zomerstorm meegemaakt. We zien ook dat Haarlem geen eiland is: internationale problemen staan in direct verband met ons dagelijks leven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de vluchtelingenproblematiek die tot aan onze voordeur reikt.

De heer BOER: Ik dacht even dat ik het niet meer kon volgen. Praat u nou daadwerkelijk over een kalkoen?

Mevrouw LEITNER: Dat is een metafoor. Daarover hebt u misschien vroeger op school geleerd. Het gaat over iets onverwachts.

We moeten niet overschatten wat we denken te weten. We onderschatten juist vaak de onzekerheid. We zien dat Haarlem forse stappen heeft gezet in het risicomanagement en het aantal risico's heeft teruggebracht. De bezuinigingen van de afgelopen jaren hebben ervoor gezorgd dat er weinig financiële ruimte is om die onzekerheid te kunnen opvangen.

De heer VAN DEN RAADT: U zegt eigenlijk dat we niet alles van tevoren kunnen weten. Bent u het wel met Trots Haarlem eens dat de spreuk 'regeren is vooruitzien' op de politiek van toepassing is? Je zou dus wel iets kunnen doen. De vluchtelingen crisis is bijvoorbeeld al in 2012 begonnen. Het valt dus niet helemaal koud op je dak. U zei daarna nog iets. Dat ben ik nu helaas vergeten, want dat was ook geniaal. Ik sla het over.

Mevrouw LEITNER: Als u even wacht, kan ik tot een punt komen. Waar ik naartoe wil, is dat D66 vindt dat de toekomst in de begroting minder afhankelijk moet zijn van meevallers om de tegenvallers mee te dekken. Wij vinden het dan ook van een groot realisme en een grote eerlijkheid getuigen dat het college een voorziening treft voor een aantal pm-posten in de begroting. Structureel gebeurt dat ook voor de jaren na 2016. Ik vervolg mijn betoog volgens drie d's: discipline, durf en doen.

De heer VAN DEN RAADT: U zei dat het niet de bedoeling is dat wij denken dat wij heel veel weten. Daar ben ik het helemaal mee eens. Heel vaak denken wij in deze raad dat wij in deze kaasstolp precies weten wat er buiten speelt. Vindt u het nou geen goed idee als we veel meer luisteren naar wat de bevolking ervan vindt? Dat kan bijvoorbeeld met referenda, petities of door mensen te laten inspreken. Hoe wilt u voorkomen dat we te veel pretenderen dat we alles weten, terwijl dat niet zo is?

Mevrouw LEITNER: In het luisteren naar de inwoners op een vernieuwende manier en met andere technieken vindt u ons aan uw zijde. Ik kom dan op discipline. We zien een aantal positieve ontwikkelingen op economisch gebied, maar we willen niet te vroeg juichen. We zien dat 2016 een jaar van kanteling kan zijn. Voor het eerst hoeven we niet aanvullend te bezuinigen en voor het eerst dalen de lasten. Ik begon als schaduwraadslid in 2006. Ik weet inderdaad niet beter dan dat we aanvullend bezuinigden en dat de lasten omhooggingen. We zien ook dat de planning van de uitgaven beter gaat en dat we beter zicht hebben op wanneer leningen nodig zijn. 2015 is een jaar van koers bepalen geweest, zo zei ik vorig jaar. Die koers bepalen we in de financiën. D66 stelt prioriteit aan financiële discipline. Wij constateren dat die discipline in deze collegeperiode beter uit de verf komt dan in de vorige. Het komt er nu op aan om die discipline in de komende jaren vast te houden zodat de prognoses ook werkelijkheid worden en dat we rust in de begroting kunnen brengen. De begroting is nu zo strak dat we al een aantal jaren meevallers nodig hebben om de tegenvallers te kunnen opvangen.

De heer DE JONG: Wij kunnen het best goed vinden, maar ook gezien dat debatje in het Haarlems Dagblad vraag ik me weleens af in wat voor wereld u leeft. Ik zeg net allemaal dingen die gewoon waar zijn. D66 ziet dat ook. U ziet dat het achterstallig onderhoud oploopt. U ziet dat in deze begroting de gaten worden gedekt met het niet uitvoeren van onderhoud. U ziet een begroting vol pm-posten. U ziet een begroting die meerjarig niet sluitend is. U ziet dat de schuld 10 miljoen euro hoger is dan drie dagen geleden. U ziet dat het kasstroomplafond knelt. Toch hangt u het fabeltje op dat we het allemaal zo goed onder controle hebben. Daar snap ik dus helemaal niets van.

Mevrouw LEITNER: Het is dat u zit. Anders zou ik vragen hoe u het evenwicht bewaart. U hebt geen poot om op te staan. Wij zien dat we in de vorige periode niet in staat zijn gebleken om de schuld af te lossen. Daar hebben we niets aan kunnen doen. In deze periode doen we dat wel. Ook zien we dat we de woonlasten in de vorige periode hebben verhoogd tot het niveau waarop we nu zitten. Dit college grijpt daarin in en kijkt daar anders naar.

De heer DE JONG: Ik wil één heel simpele vraag stellen. Is deze meerjarenraming voor de tweede keer op rij niet sluitend? U kunt daar gewoon ja of nee op antwoorden.

Mevrouw LEITNER: Ik beantwoord die met een wedervraag: heeft in de vorige periode ...?

De heer DE JONG: Nee, geen wedervraag.

Mevrouw LEITNER: Ik kan het u zeggen. De meerjarenraming is niet sluitend.

De heer DE JONG: Nou dan. Dank u wel.

Mevrouw LEITNER: De belangrijkste jaren zijn de eerste jaren. De vorige wethouder van Financiën heeft altijd gouden bergen beloofd in de toekomst. Die hebben we nooit realiteit zien worden. De eerste jaren in de begroting kun je nog enigszins realistisch plannen. De jaren daarna zijn koffiedik kijken. We hebben een septembercirculaire die goed uitpakt. Die meerjarenraming krijgen we dus echt wel sluitend.

De heer SMIT: Mevrouw Leitner zegt dat we aflossen op onze schulden. Ik heb vrijdag van het college begrepen dat de schuld gaat oplopen tot het hoogste niveau ooit. Heb ik die notitie van het college verkeerd begrepen?

Mevrouw LEITNER: De prognose dat de schuld zou oplopen, was er al. Er is gepresenteerd dat de schuld lager zou zijn. We zien nu dat dit waarschijnlijk anders gaat uitpakken. Het aflossen gaat niet vanzelf als je maar lang genoeg naar een grafiekje staart. Je zult daar echt actie op moeten ondernemen. Dat doet dit college wel, met een schuldaflossing van twee keer 2,5 miljoen euro.

De heer SMIT: U verkoopt een onzinverhaal. De schuld komt uit op het hoogste niveau ooit, ook al zit daar een stukje aflossing in. De schuld zal gewoon doorgroeien tot eind 2016. U moet dan niet het verhaal verkopen dat het minder wordt. Gaat u Haarlem maar eens even uitleggen dat het in balans is. U lost af, maar toch groeit de schuld tot het hoogste niveau ooit, tot mogelijk 579 miljoen euro.

Mevrouw LEITNER: De schuld groeit door vanwege investeringen uit het verleden. Die moet je ombuigen. Wij pakken dat aan met het kasstroomplafond. Wij buigen om en gaan nu actief schuld aflossen. De schuld gaat niet vanzelf naar beneden. Daar zul je echt wat voor moeten doen.

De heer SMIT: Maar niet in 2016.

Mevrouw LEITNER: Daar beginnen we mee in 2016. Het instellen van het kasstroomplafond is misschien ingewikkeld, maar wel vooruitstrevend. We zullen zien dat het gaat werken. Het is namelijk een goede manier om structureel tot schuldaflossing te komen. We beginnen echter niet blanco. Er lag al een investeringsopgave. Daardoor zien we ook dat de schuld doorstijgt. Daar kwam nog eens de enorme uitdaging bovenop om de noodzakelijke investering te doen in de onderwijshuisvesting. Die hebben wij zelf op de agenda gezet en we zijn daar dan ook behoorlijk trots op. We zien ook heel goed dat daarin niet alleen het basisonderwijs, maar ook het voortgezet onderwijs wordt meegenomen. De kinderen moeten straks natuurlijk wel kunnen doorgroeien. Ik heb een kritische kanttekening voor het college. U stuurt ons op het uur U een brief met een technische toelichting. In dat ingewikkelde technische verhaal staat dat in het kasstroomplafond investeringen uit 2014 zijn meegenomen die daar volgens eerdere afspraken niet onder zouden moeten vallen. Wij vinden het buitengewoon vervelend dat dit soort informatie op zo'n laat moment via een technische vraag bekend moet worden. Tegelijkertijd stelt het college voor om het kasstroomplafond per vijf jaar te gaan beoordelen. Wat D66 betreft is dat een brug te ver. Wij beraden ons op een motie of amendement op dit punt voor de tweede termijn. Wij vragen het college om in de eerste termijn met een voorstel te komen om 1,5 miljoen euro aan investeringen door te schuiven, zodat we in 2016 onder het plafond uitkomen.

De heer DE JONG: U slaagt er voor het eerst in deze periode in mij blij te maken. Het zal toch niet zo zijn dat D66 nu in jaar twee daadwerkelijk daadkracht toont. Ik vroeg mij net al af of het kasstroomplafond niet heel erg gaat knellen, en of het eigenlijk wel een goed instrument is, of een veel te ingewikkeld instrument. Zelfs de ambtenaren moesten er een weekend aan rekenen. De schuld bleek tien miljoen euro hoger te zijn. U wilt investeren. De VVD wil ook investeren. Er zal altijd geïnvesteerd moeten worden. Het kasstroomplafond werkt niet als je ook alle investeringen in onderwijshuisvesting wilt doen. U zult moeten blijven investeren. Dit college kan dat alleen maar door het kasstroomplafond uit te smeren over vijf jaar. In één jaar gaat het niet lukken. U gaat dus een leuk duel aan met uw coalitiepartners. Ik waag een gokje over wie het verliest.

Mevrouw LEITNER: Het wordt een interessante week.

De heer FRITZ: Ik ben wel nieuwsgierig naar het gokje van de heer De Jong. Ik heb zo'n vermoeden dat het voorstel dat mevrouw Leitner net heeft gedaan namens de coalitie is.

Mevrouw LEITNER: Laten we het nou een beetje spannend houden.

De heer SMIT: Mevrouw Leitner, hoorde ik u nou het waanzinnige bedrag van 1,5 miljoen euro aan ombuigingen in de investeringen noemen?

Mevrouw LEITNER: Het kasstroomplafond ligt op 26,5 miljoen euro. Om in 2016 onder het plafond uit te komen, moet slechts 1,5 miljoen euro aan investeringen uitgesteld worden. Het gaat hier om discipline. We stellen iets in met een bepaald doel.

De heer VISSER: U zegt dat een bedrag van 1,5 miljoen euro wordt uitgesteld. Wat wilt u uitstellen? Bepaalde herinrichtingsprojecten, waardoor het onderhoud verder oploopt? Ik wil erbij zeggen dat het voorstel nota bene van uw eigen wethouder komt en dat u de grootste coalitiepartij bent. Ik vind het opmerkelijk dat u zo'n beetje het belangrijkste voorstel uit de begroting nu meteen afschiet. Wat betekent dat voor de voorbereiding van de oppositie op het debat?

Mevrouw LEITNER: Ik ben het even kwijt. De ene keer moet ik dualistisch zijn en de andere keer ben ik niet dualistisch genoeg. Dit is dualisme. Deze informatie is naar aanleiding van een technische vraag van ons naar boven gekomen, op een laat moment. Wij vinden dit het moment om te zeggen dat we ons houden aan de initiële afspraken die we over dit kasstroomplafond hebben gemaakt.

De heer VISSER: U moet het dan wel concreet maken. Die 1,5 miljoen euro was volgens mij al bekend voor uw technische vraag. U moet dan ook zeggen wat u gaat doen. Het was ook wel zo netjes geweest als u dit voor de vergadering aan ons had gemeld, zodat we ons daarop hadden kunnen voorbereiden. We weten nog steeds niet wat u gaat voorstellen. Wat gaat u uitstellen? Basisschool De Piramide? De Popschool? Wat gaat u uitstellen? Ik wil dat weten.

Mevrouw LEITNER: Ik dacht dat u al heel blij was met de informatie naar aanleiding van onze technische vragen. Als u had geluisterd, had u gehoord dat ik het college de gelegenheid geef om in de eerste termijn met een voorstel te komen.

De heer VAN DEN RAADT: Ik wil de heer Visser even geruuststellen. We weten allemaal dat er altijd een verrassingsmotie van de coalitie tussen zit. Dat zal waarschijnlijk deze zijn.

Mevrouw LEITNER: Maakt u zich geen zorgen over het feit dat wij informatie al heel lang van tevoren hadden. Deze informatie hebben wij allemaal tegelijk gekregen. Ook voor ons leidde dat tot een moment van bezinning. Uiteindelijk gaat het niet alleen om discipline in de uitgaven. Het gaat ook om de inkomsten. Daar liggen ook mogelijkheden. Het college geeft in antwoord op onze technische vragen aan dat het in navolging van Amsterdam in gesprek gaat met Airbnb over de toeristenbelasting. Wij zijn zeer benieuwd naar de uitkomst.

Mijn tweede punt is durf. Durf te vernieuwen in het sociale domein. In het sociale domein heeft D66 twee hoofdthema's. Het eerste is: rijksbudget is werkbudget. Het tweede is innovatie. Wat betreft dat eerste: we zien dat de hele decentralisatie is uitgevoerd met nadruk op continuïteit van de zorg. Voor het grootste deel is dat geslaagd. Ik heb daarvoor al eerder complimenten gegeven. De budgetkorting is deels doorgevoerd, maar rijksbudget is nog geen werkbudget. Dat wisten we. Daar hebben we met het instellen van de reserve sociaal domein op geanticipeerd. Nu hebben we nog gebrek aan inzicht in de daadwerkelijke financiële gevolgen. Dat is geen Haarlems issue, maar een landelijk issue. De duidelijkheid komt bij de derde bestuursrapportage en het echte inzicht bij de jaarrekening. De reserve sociaal domein was juist bedoeld om de decentralisaties goed te laten verlopen. Dat punt hebben we nu bijna bereikt. We verwachten van dit college dat het de budgetten zo snel mogelijk binnen het rijksbudget brengt. Als we dat bereikt hebben, kan de reserve sociaal domein geïntegreerd worden in de algemene reserve. We hebben hier twee vragen over. Heeft het college op basis van de cijfers bij de jaarrekening voldoende mogelijkheden om in te grijpen en de budgetten bij te stellen? De innovatie en transformatie in het sociale domein is natuurlijk ook bedoeld als kans op vernieuwing. D66 omarmt de transformatienota zoals deze door het college is opgesteld. We vinden dat we moeten zorgen voor mensen die het zelf niet meer kunnen, maar vertrouwen ook op de eigen kracht van mensen. We bieden ruimte om samen met hen tot nieuwe oplossingen te komen. Dat bedoelen we met name ook voor de professionals. Han Noten, voorzitter van de Transitiecommissie, signaleert nog onvoldoende bereidheid om te komen tot zogenaamde nieuwe arrangementen. Wat dat betreft stelt het ons teleur dat maar drie projecten in aanmerking kwamen voor het innovatiebudget. Wij willen dat het college duidelijk communiceert wat voor informatie het daar bedoelt en dat het professionals expliciet uitnodigt met nieuwe initiatieven te komen. Uiteraard zijn we wel trots dat we dit budget hebben vrijgemaakt. We hebben twee vragen aan het college. Wat is het concrete resultaat van eerder beschikbaar gestelde innovatiebudgetten? Vindt u het werken met een innovatiebudget nog steeds een goede manier om tot vernieuwing te komen?

Wat betreft Paswerk zijn we niet blij dat de re-integratiegelden worden gebruikt om de rijkstekorten in de WSW mee op te vangen.

De heer VRUGT: Ik was het erg met mevrouw Leitner eens dat de innovatie, zeker bij sociale projecten, nogal te wensen overlaat. Er zijn inderdaad drie aanvragen gehonoreerd. Een uitzondering daargelaten zijn ze uitsluitend van bestaande grote aanbieders. Er zit op het eerste gezicht weinig innovatie bij. Bent u het met mij eens dat we het college moeten vragen of we inzicht kunnen krijgen in de 24 aanvragen? Ik kan me namelijk nauwelijks voorstellen dat daar niet veel meer innovatie tussen heeft gezeten dan vanuit bestaande organisaties is ingediend.

Mevrouw LEITNER: Wilt u dat ik die vraag nu voor u stel? Ik vind het prima.

De VOORZITTER: Hij is genoteerd.

De heer VAN DEN RAADT: Ik ken een heel goed project: Haarlem Shopper. Het werd afgekeurd omdat het niet innovatief genoeg was. Er zijn berekeningen die zeggen dat Haarlem Shopper een ritje voor 1 euro kan doen, en de OV-taxi voor 5 euro. Vindt u niet dat het soms minder belangrijk is dat iets fantastisch innovatief en baanbrekend is, en dat het vooral handig is dat iets voor een veel lager bedrag kan?

Mevrouw LEITNER: Wij omarmen natuurlijk ook lokale initiatieven. Dat geldt juist voor Haarlem Shopper. Er moet ook ruimte zijn voor kleine initiatieven. D66 wil van het college weten wanneer de raad het beloofde onderzoek naar de alternatieve scenario's voor Paswerk kan verwachten. Daar is voor de zomer al naar gevraagd. Cultuur plaatst D66 al langer in het cluster sociaal. Wij vinden namelijk dat een sterke culturele sector voor een stad als Haarlem een essentieel en onlosmakelijk onderdeel is van het sociale leven. Toch ontkwam ook de cultuursector niet aan bezuinigingen. We zijn echter blij dat het college een oplossing heeft kunnen vinden voor Toneelschuur Producties en we hopen dat het dat ook kan doen voor Museum Haarlem, zodat het kan doorgaan met zijn activiteiten.

De heer VRUGT: Uiteraard is ook de Actiepartij heel blij met de gevonden 90.000 euro voor Toneelschuur Producties. In deze begroting lezen we echter dat er daarnaast een ton bezuinigd wordt op het budget voor cultuur. Is voor u duidelijk hoe een en ander te rijmen is, en waar die 90.000 euro eigenlijk gevonden is?

Mevrouw LEITNER: Daar moet ik even induiken. Mag ik daar in de tweede termijn op terugkomen?

De heer VAN DEN RAADT: Ik had exact dezelfde vraag. Ik vond het wonderbaarlijk om van wethouder Van der Hoek te horen dat hij, toen hij nog eens goed naar de begroting keek, 90.000 euro voor de Toneelschuur vond. Dat was precies het bedrag dat Haarlem Shopper nodig had. Ik zou zeggen: kijk nog eens een keer. Of kijken andere wethouders zo slecht en zit er nog eens het aantal wethouders keer 90.000 euro in de pot?

Mevrouw LEITNER: Wellicht kan de wethouder daar in zijn termijn antwoord op geven. Onder de derde d van doen behandel ik achtereenvolgens onderhoud, parkeren, de woonvisie, de bestuursstijl en sport. Het onderhoud in de openbare ruimte is een belangrijke taak voor de gemeente. Het is een belangrijk onderwerp, waarin de gemeente en de burgers elkaar tegenkomen. Bij de kadernota hebben wij ingestemd met het zogenaamde werk met werk maken. Wij vinden dat de stad dat verdient. In de begroting staat echter dat we maximaal werk met werk gaan maken. Dat is niet conform de oproep van D66 en de PvdA en het eerdere antwoord van het college daarop. We wilden zeggen dat er creatief en efficiënt met het budget moet worden omgegaan, dat het budget taakstellend is en dat er maximaal moet worden ingezet op het binnenhalen van subsidies. Wij geven geen carte blanche voor het werk met werk maken en vragen de wethouder om de raad inzicht te geven in waar werk met werk wordt gemaakt en in de financiële middelen die daarmee gemoeid zijn.

2015 was het eerste jaar van het zogenaamde werken in regie. Dat is een andere, vooruitstrevende manier van werken bij onderhoud, waarmee we eigenlijk pas tien maanden op weg zijn. D66 kijkt uit naar de evaluatie van die aanpak en heeft alvast één aanbeveling.

De heer BOER: Het college is van plan om 3,5 miljoen euro uit te geven aan beleidsuitvoering. Dat gaat gewoon ten koste van het onderhoud. Ik ben dus heel blij dat u daarover een vraag stelt. Hij mag echter wat concreter of scherper. Wat is maximaal voor u? Is dat 2,5 miljoen euro of 1 miljoen euro? Hoeveel wilt u dat het achterstallig

onderhoud maximaal oploopt doordat het college ervoor kiest om beleidskeuzes vóór de aanpak van achterstallig onderhoud te laten gaan?

Mevrouw LEITNER: We willen niet dat we hier penny wise, pound foolish zijn. Dat betekent dat je iets zo goedkoop mogelijk uitvoert, maar het daardoor eerder opnieuw moet doen. De vraag die u aan mij stelt, is eigenlijk ook de vraag die ik aan het college stel. In de begroting staat dat we maximaal werk met werk gaan maken. Dat lijkt oneindig. Wij geven op dit punt geen carte blanche aan het college. We wachten de reactie van het college af.

De heer BOER: Hartstikke fijn dat u die scherpste vraag. Ik ben benieuwd welk miljoenengetal het college aan uw vraag verbindt. Dat zou ik, net als u, wel willen horen.

Mevrouw LEITNER: Voor de evaluatie van het werken in regie geven wij het college één aanbeveling mee. De communicatie over de projecten en de betrokkenheid van de gemeente daarbij kan beter. D66 stelt voor om bij de inspraak- en participatiebijeenkomsten altijd een ambtenaar van de gemeente aanwezig te laten zijn. Dat hoeft niet meer inzet te kosten, want het scheelt een hoop gedoe aan de achterkant van het proces.

2016 is voor D66 een jaar waarin de wethouder alles op alles moet zetten om te doen. Drempels zijn weggenomen, onderbesteding mag uit de algemene reserve en de focus moet liggen op maximale inzet. Zo kan de raad aan het eind van het jaar beoordelen wat bij deze manier van werken een realistische planning en een realistisch investeringsniveau zijn.

In het parkeren stijgen de tarieven beperkt. Ze zijn nog wel marktconform. Voor ons is dat aanvaardbaar. Wij vinden het debat over modernisering echt van deze tijd. De auto is niet meer de heilige koe uit de jaren tachtig. De prioriteiten veranderen en fietsfiles bij de stoplichten zijn geen uitzondering meer. Straks rijd je met je elektrische fiets over de fietssnelweg binnen een halfuur naar Amsterdam; filevrij, en nog goed voor je gezondheid ook. Dit past ook mooi bij het onderdeel preventie uit de transformatienota van het sociale domein.

Voor D66 komt er bij de modernisering van parkeren ook aandacht voor duurzaamheid. Waarom krijgen schonere auto's bijvoorbeeld geen korting? Een brede, innovatieve insteek, gericht op een voor zo veel mogelijk Haarlemmers leefbare stad; die zullen wij meenemen bij het beoordelen van de plannen. Dat betekent niet dat er geen uitdagingen liggen voor de bereikbaarheid van de stad op ander gebied. Samen met de coalitie dienen wij een motie in over een al heel lang gekoesterde wens over aansluiting op het nachtnet. Het zou goed zijn als de partijen daarvoor ook steun organiseren bij de fracties in de Tweede Kamer. D66 deed dat al in 2013.

Motie 29: Nachttrein - bereikbaar door stad of regio

De gemeenteraad van Haarlem bijeen op 12 november 2015, constaterende dat:

- We als gemeente Haarlem in 2011 de bereikbaarheidsvisie Zuid-Kennemerland, bereikbaar door samenwerking hebben vastgesteld;
- Tezamen met deze visie een regionaal mobiliteitsfonds is opgericht binnen een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Haarlem, Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort;
- De bereikbaarheidsvisie als doel heeft: een betere bereikbaarheid van de regio Zuid-Kennemerland door samenwerking over de eigen gemeentegrenzen heen;
- De nachttrein specifiek wordt genoemd als te nemen maatregel binnen de bereikbaarheidsvisie;

9 november 2015

16

- Het coalitieakkoord Samen doen zich ook specifiek uitsprekt voor de realisatie van het nachtnet;
- Er voldoende budget in het potje onvoorzien zit om dit, indien regionale steun ontbreekt, zelf voor te financieren;
- De gemeente Haarlem navraag heeft gedaan bij de NS inzake de mogelijkheden voor twee nachttreinvarianten, waarbij variant 1 een volledige nachttreinverbinding op vrijdag en zaterdag inhoudt en variant 2 staat voor een extra rit heen en terug in de vrijdag- en zaterdagnacht;
- Deze variant 2 haalbaar is voor een bedrag van 30.000 à 50.000 euro per jaar voor een periode van drie jaar;

overwegende dat:

- Regionale bereikbaarheid met het openbaar vervoer een van de speerpunten is van lokaal en regionaal beleid;
- We anno 2015 in een 24-uurs economie leven;
- Hierbij door kleine relatief goedkope ingrepen grote stappen kunnen worden gezet;
- Een nachtverbinding al jaren een grote wens is in de stad en de regio;
- De beschikbare nachtbus er veel te lang over doet en impopulair is onder gebruikers;
- Haarlem als provinciale hoofdstad anno 2015 in de nacht nog steeds moeilijk bereikbaar is met het openbaar vervoer;
- Indien wordt gekozen voor de lichtere variant 2 deze al vanaf 2017 kan worden opgenomen in de dienstregeling;

besluit om:

- Een bedrag van maximaal 50.000 euro per jaar voor een periode van drie jaar toe te kennen aan de realisatie van een nachttreinverbinding tussen Haarlem en Amsterdam;
- Hierbij uit te gaan van de lichtere variant zoals beschreven in de notitie, waarbij op vrijdag- en zaterdagnacht een trein later en een trein eerder zullen rijden;
- Hiervoor te putten uit het beschikbare budget binnen het regionaal mobiliteitsfonds of, indien daar binnen de regio onvoldoende steun voor is, dit bedrag voor te financieren uit het ongebruikte potje onvoorzien voor 2015, met als doel andere financiering te vinden voor 2017,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie wordt mede-ingediend door PvdA, GroenLinks, Trots Haarlem en Actiepartij.

We blijven natuurlijk ook uitdagingen houden in de autobereikbaarheid. We vinden het heel goed dat in het infrastructuurprogramma van het Rijk de Velservoog genoemd staat. We vinden het dan weer teleurstellend dat er geen andere Haarlemse plannen in genoemd staan die regionale problemen oplossen. Wij zouden graag zien dat Haarlem daar als centrumgemeente het voortouw in neemt. Vindt het college ook niet dat Haarlem als centrumgemeente naast de MRA ook met andere overheden moet gaan spreken, bijvoorbeeld in de Bollenstreek, om regionale oplossingen op het gebied van het vervoer op de agenda te krijgen?

De heer VISSER: Ik ben heel blij dat u pleit voor een betere lobby. Ik ben door het gedoe met de microfoon echter mijn vraag kwijt. Ik hoop dat dat wordt opgelost, want het is heel irritant.

Mevrouw LEITNER: Ik kom dan op de woonvisie. D66 deelt de ambities van het college om een vliegwieleffect op te wekken in Haarlem-Oost. Schalkwijk, de Koepel, het Slachthuisterrein: het zijn prachtige projecten. Komend jaar wordt de woonvisie geactualiseerd. De ambities in het realiseren van sociale woningen zijn in de afgelopen jaren meer dan gehaald. Dat is mooi. D66 wil nu onverminderd inzetten op het realiseren van middeldure huur- en koopwoningen. Ik kom daar nog op terug. De herzieningswet voor de woningcorporaties maakt de uitvoering voor die gemengde projecten niet gemakkelijker. Wij zijn en blijven echter van mening dat het vermengen van verschillende soort huur- en koopwoningen de leefbaarheid en stedelijke aantrekkelijkheid van Haarlem vergroot of zelfs behoudt. Op basis van een door het college aangekondigde voortgangsrapportage over woningbouw wil D66 de discussie aangaan over de vraag waar er ruimte is voor sociale woningbouw en waar voor middeldure huur- en koopwoningen.

Dat is een bruggetje naar een onderwerp dat nu erg speelt: de huisvesting van statushouders. We hebben daar in januari al een motie over ingediend. De tijd heeft niet stilgestaan. D66 is altijd voor creativiteit en flexibiliteit, ook bij dit onderwerp. Wij zijn groot voorstander van de brede regionale aanpak, zoals de burgemeester die nu in de omliggende gemeenten voorbereidt. Wij streven naar een mix van bewoning door alle categorieën urgentiehouders. Zo wordt aan mensen met een urgentieverklaring op creatieve wijze tijdelijk huisvesting geboden, met de nadruk op tijdelijk. Daarnaast is het zaak om de doorstroming van zittende huurders zo veel mogelijk te bevorderen, zodat permanent sociale woningen beschikbaar komen. D66 vraagt het college ook echt vaart te maken met het bouwen van middeldure huur- en koopwoningen.

De heer BLOEM: Ik hoor D66 dingen zeggen waar ik me tot nog toe enigszins in kan vinden. Het stokpaardje komt aan het eind echter weer naar voren: doorstroming, doorstroming, doorstroming. Ik was onder de indruk van een brief die onze wethouder naar de minister stuurde. Daarin stond: dat gedram over doorstroming biedt niets. Daar schieten we niets mee op. Is uw boodschap aan al die mensen op de wachtlijst, met of zonder urgentie: wacht maar tot de doorstroming geregeld is? Of is uw boodschap dat we gaan bouwen? Heeft D66 het realisme om in te zien dat het nu gewoon tijd is om te gaan bouwen, en niet langer te dromen over doorstroming?

Mevrouw LEITNER: D66 heeft zeker realisme. Was het niet dezelfde wethouder die constateerde dat er juist in de categorie middelduur een gebrek is aan aanbod? We zullen vraag en aanbod met elkaar in overeenstemming moeten brengen.

De heer BLOEM: Waar is de nood het hoogst? Dat is de vraag. We hebben beperkte middelen en moeten kiezen waaraan we ze besteden. De nood is niet het hoogst bij de middeldure woningen. Echt niet. Dat blijkt ook uit de cijfers. Uit elk onderzoek, en ook uit de nieuwe onderzoeken die we volgende week donderdag gaan bespreken, blijkt dat er een tekort is aan betaalbare en sociale woningen. U bent realistisch. Dank u wel. Wat is dan een realistische conclusie? Gaat u bouwen, D66?

Mevrouw LEITNER: Er moet zeker gebouwd worden. D66 is niet tegen het bouwen van sociale huurwoningen, maar alles in proportie. Ik heb begrepen dat er binnenkort een raadsmarkt georganiseerd wordt. Je hebt sociale woningbouw en sociale woningbouw. Daar zijn ook verschillende categorieën in. We kunnen dan zien waar de urgentie precies het hoogst is. We zullen elkaar daar dan nog over spreken.

De heer VISSER: Het is mooi dat u ruimte wilt zoeken voor sociale huur. Kunnen we u ook ergens op vastpinnen? De wachtlijsten voor sociale huur zijn namelijk toegenomen. Doorstroming zal vast een beetje helpen, maar alle landelijke rapporten wijzen er

inderdaad op dat dat niet snel gaat. U zult dus ook in de sociale sector moeten bouwen. Kunnen wij u erop vastpinnen dat de wachtlijst voor sociale huur in deze periode niet verder oploopt? Gaat u taakstellingen aan het college opleggen, zodat het met corporaties afspraken moet maken over aantallen sociale huurwoningen in Haarlem?

Mevrouw LEITNER: De een heeft het over dromen en de ander over realisme. Ik zou graag met u meedromen over het feit dat de wachtlijsten niet verder oplopen. Dat kan ik u niet toezeggen. Die vraag zult u eerder aan de wethouder moeten stellen. Wat we wel zien, is dat er in Haarlem gebouwd moet worden. Laten we het daarover eens zijn.

De heer VISSER: U verwijst net zelf naar de Herzieningswet toegelaten instellingen. Juist die wet heeft de gemeente meer instrumenten gegeven. Wij mogen prestatieafspraken met corporaties maken en inzicht vragen in de financiën van corporaties. Ik hoor u dat niet vragen. U kunt gewoon tegen de wethouder zeggen: ik wil nu een plan hebben, en ik wil dat u nu voor de urgente woningzoekers aan tafel gaat en dat u met cijfers komt. De wethouder kan met corporaties afspreken dat de wachttijd, die nu zes jaar is, niet verder mag oplopen en dat er meer gebouwd moet worden als dat wel gebeurt. Dat hoor ik u niet zeggen.

Mevrouw LEITNER: Afspraken met de corporaties maken wij op basis van de woonvisie. De nieuwe versie daarvan is in de maak. Wij komen dus nog met elkaar te spreken over de eisen die we specifiek stellen. Ik had het hier over de huisvesting van statushouders. Die legt ook druk op de wachtlijsten. Daarom vinden we het juist zo goed dat creatief en flexibel op andere manieren naar die huisvesting gekeken wordt. Dat moet natuurlijk ook mogelijk zijn voor andere urgente woningzoekers op de lijst.

De heer VAN DEN RAADT: Ik ben heel blij met wat D66 hier zegt over Haarlem-Oost en Schalkwijk. Daar gaan we middelduur en duur bouwen. Ik geloof dat dat de conclusie is. Als we daar een asielzoekerscentrum naast zetten, denkt u dat we dan veel van die woningen gaan verkopen? Of behoort u tot de elite die al precies weet waar dat wel of niet komt te staan?

Mevrouw LEITNER: Ik vind het moeilijk om daar een antwoord op te geven. Ik heb geen informatie over zaken die u ook niet hebt, als u dat bedoelt.

De heer VAN HAGA: Het is wel aardig dat u het hebt over de doorstromers. Ik moet de SP daarin bijvallen. Minister Blok van onze partij was met onze wethoudsters een rondje gaan rijden in een leuk busje. Zij hebben vastgesteld dat in Haarlem zesduizend woningen worden bewoond door scheefwoners. Ik ben benieuwd wat uw partij daaraan gaat doen, en op welke termijn die zesduizend woningen beschikbaar komen. Als er zesduizend woningen beschikbaar komen, heeft de heer Bloem geen probleem meer.

Mevrouw LEITNER: Ik kan mijn betoog wel herhalen: wij willen onverminderd inzetten op middeldure huur- en koopwoningen. Er is een aantal kavels beschikbaar. Onze oproep aan de wethouder is om daar tempo mee te maken. Ik heb net al gezegd dat er inderdaad gebouwd moet worden in Haarlem. Ik wil niet zeggen dat er geen sociale woningen meer gebouwd moeten worden, maar wij willen even de nadruk leggen op huisvesting voor doorstroming.

De heer VAN HAGA: U haalt nu twee dingen door elkaar. Het eerste is bouwen. Daar zijn we allemaal voor. We gaan sociale woningen bouwen. Dat is leuk. Daar zijn de corporaties ook voor. Het andere aspect is het scheefwonen. U haalt die dingen een beetje door elkaar. Er wonen zesduizend gezinnen of mensen in woningen waar ze eigenlijk te

veel geld voor verdienen. Die subsidiëren we. Als die zesduizend woningen leegkomen, hebben we geen probleem meer. Wat gaat u daaraan doen? En op welke termijn?

Mevrouw LEITNER: Ik zal het u nog een keer uitleggen. We moeten zorgen dat er voor mensen die scheefwonen ook aanbod is. Juist in die categorie blijkt er te weinig aanbod te zijn. Dat is middeldure huur en koop. We hebben een instrument dat door uw minister is ingesteld. Dat is de inkomensafhankelijke huurverhoging. Op die manier wennen mensen al aan een hogere huur. Op die manier kunnen ze, als er aanbod is, ook doorstromen naar andere huizen. Zo komen er huizen beschikbaar. Dat is doorstroming.

De heer VAN HAGA: Als ik het goed begrijp, gaat u dus zesduizend dure en middeldure woningen bouwen, op vrij korte termijn.

De VOORZITTER: Dat begrijpt u niet helemaal goed, want dat kan niet.

Mevrouw LEITNER: Nee, dat kan niet.

De heer VAN DRIEL: Ik begrijp dat minister Blok met een soort scanauto voor scheefwoners door de wijken is gereden. Dat is nu aanleiding voor deze discussie. We gaan het hier in de commissie Ontwikkeling natuurlijk over hebben. We gaan de woonvisie uitgebreid bespreken. Het is een interessant onderwerp, maar misschien kunt u de discussie voortzetten in de commissie Ontwikkeling.

De VOORZITTER: Dat is een oproep. Laten we eens kijken of die ook bij de heer Vrugt aankomt.

De heer VRUGT: Die komt zeer zeker aan. Niet alleen de SP heeft ideeën over wonen, maar zeer zeker ook de Actiepartij. Ik wil mevrouw Leitner er graag op wijzen dat er uiteraard sprake is van doorstroming als we middeldure en dure koopwoningen gaan bouwen. Er is dan namelijk doorstroming vanuit Amsterdam. Ik wijs u er graag op dat de bouw van sociale huurwoningen uitsluitend ten goede komt aan de wachtlijsten die in deze regio gelden. Zoals u weet, is dat niet het geval bij koopwoningen. Die gaan niet zelden naar mensen van buiten de Haarlemse regio.

De VOORZITTER: Zoals aangekondigd wordt deze discussie vervolgd. Ik stel daarom voor dat mevrouw Leitner afrondt met haar laatste blokje.

Mevrouw LEITNER: Amsterdammers moeten ook ergens wonen. Ik had het echter over statushouders. Wij willen werk maken van hun integratie. We willen dat deze nieuwe Haarlemmers zich zo snel mogelijk in deze mooie stad thuis voelen en dat zij kunnen werken aan hun toekomst. Daarom dienen wij de volgende motie in.

Motie 7: Mensenrechtenambassadeurs

De Haarlemse gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, constaterende dat:

- Haarlem sinds deze zomer een noodopvang voor asielzoekers kent;
- In Haarlem, evenals in andere gemeenten, een toenemend aantal vluchtelingen met een status (statushouders) wordt gehuisvest;
- Haarlem, evenals andere gemeenten, de taakstelling heeft om statushouders maatschappelijke begeleiding te bieden met als doel hen te ondersteunen richting zelfredzaamheid;

overwegende dat:

- De in Haarlem verblijvende asielzoekers en in Haarlem wonende statushouders zowel informeel als formeel onderdeel zijn van de Haarlemse samenleving;
- Statushouders meer kans hebben op snelle integratie en een succesvolle toekomst als zij de democratische context waarin zij een nieuw leven op gaan bouwen, begrijpen;
- In een brief van Vluchtelingen-Organisaties Nederland, zijnde een koepel van circa 400 zelforganisaties van vluchtelingen, aan minister Asscher en staatssecretaris Dijkhoff (kenmerk FO/15.011) wordt gewezen op de onveiligheid die sommige asielzoekers binnen de opvang ervaren in verband met hun andere geloofsovertuiging, seksuele geaardheid, et cetera;

draagt het college op:

- Te onderzoeken of vrijwillige mensenrechtenambassadeurs van vluchtelingenkomst die de taal en het referentiekader van de aanwezige asielzoekers kennen, kunnen worden ingezet in het ondersteuningsprogramma van bewoners van de Koepel;
- In de vorm van een pilot vrijwillige mensenrechtenambassadeurs van vluchtelingenkomst in te zetten bij de maatschappelijke begeleiding van statushouders;
- Daarbij een samenwerking aan te gaan met vertegenwoordigers van (Haarlemse) vluchtelingenorganisaties;
- Financiële dekking hiervoor te zoeken binnen de pm-post voor huisvesting en maatschappelijke begeleiding van statushouders,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door PvdA, CDA en ChristenUnie.

Straks komt de PvdA nog met een motie over werk en inburgering. Tot slot is en blijft het belangrijk dat de gemeente hierover het gesprek met de stad aangaat. De gemeente moet open blijven staan voor Haarlemmers die hierover vragen hebben of zich hierover willen uitspreken. Het is belangrijk dat zij dat kunnen doen zonder dat ze meteen in een of ander kamp worden ingedeeld.

Dat is meteen een brug naar een moment van reflectie over het onderwerp bestuursstijl. Ik kom dan bijna tot een afronding. Nederlanders vinden democratie de beste staatsvorm, maar politiek vinden ze allemaal wat minder. Dat is de paradoxale conclusie van het onlangs gepubliceerde rapport van het Cultureel Planbureau. De vrijheden die we hier in Nederland hebben, vinden mensen belangrijk. Ze willen echter ook gehoord worden. Het idee van de democratie is in de kern goed, maar ze is nog lang niet af. In die zoektocht naar perfectie moeten wij niet blijven stilstaan. Voor D66 staat voorop dat wij doen en soms ook proberen. Dit college is bezig met een verbeterplan voor de bestuursstijl. Ook wordt nog gewerkt aan een initiatief vanuit de raad. Belangrijk is dat er goede dingen gebeuren, blijven gebeuren en blijven verbeteren. Een voorbeeld is het oppakken van een ouderinitiatief voor een vijfde vrije school, de stadsgesprekken rondom de modernisering van het parkeren, en onderwerpen als de watertappunten en de groenadoptie. Sport is ook zo'n onderwerp. De bezuiniging op de sportaccommodaties is een actuele discussie. Wij dienen een motie in om de Brug en Hys een kans te geven om uiterlijk in februari volgend jaar te komen met een alternatief voor het afstoten van hun accommodaties.

Motie 8: Right to challenge: open voor alternatieven

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2015 over de programmabegroting 2016-2020, constaterende dat:

- In het coalitieprogramma een bezuiniging is afgesproken op sportaccommodaties van 300.000 euro;
- Deze bezuiniging is goedgekeurd bij de Programmabegroting 2015-2019;
- De uitwerking van de bezuiniging een collegebevoegdheid is;
- Dit collegebesluit op 5 november 2015 in de commissie Samenleving besproken is;
- Van de in totaal zeven aangedragen bezuinigingspunten het onderdeel over de optimalisering van gebruik van sportaccommodaties de meeste discussie opriep tijdens die bespreking;
- Het afstoten van de accommodaties van de Brug en Haarlem Yildiz Spor (Hys) op weerstand van de verenigingen stuitte, met name vanwege het verlies van een eigen clubhuis en het moeten afstemmen van veldgebruik met andere verenigingen;

overwegende dat:

- Participatie en een breed draagvlak belangrijk zijn;
- Het van belang is om in alle Haarlemse wijken voldoende voorzieningen te hebben;
- Het voor verenigingen mogelijk moet zijn om hun sociaal-maatschappelijke functie waar te maken;
- Met name Hys heeft aangegeven met alternatieven te kunnen komen voor de bezuinigingen, bijvoorbeeld door het in eigen beheer nemen van de accommodatie en het bevorderen van meervoudig gebruik;
- Alternatieven serieus moeten worden genomen;

verzoekt het college om:

- Met de Brug en Hys in gesprek te gaan over de mogelijkheden van andere huisvesting;
- de Brug en Hys ondertussen de kans te geven om uiterlijk in februari 2016 te komen met een alternatief voor het afstoten van hun accommodaties. Daarbij geldt:
  - Het te bezuinigen bedrag moet minimaal gelijk zijn aan het bedrag dat volgens het collegebesluit bespaard wordt met het afstoten van beide accommodaties;
  - Als het alternatief andere verenigingen raakt, moet daarvoor draagvlak bestaan;
  - Op korte termijn wordt afgestemd aan welke overige randvoorwaarden het alternatief minimaal moet voldoen;
- Het alternatief/de alternatieven, voorzien van een reactie, te agenderen voor de commissie Samenleving;
- Het collegebesluit Bezuinigingen Sportaccommodaties (2015/203607) enkel waar het gaat om het afstoten van de accommodaties van de Brug en Hys op te schorten tot aan die bespreking, oftewel rondom het afstoten van beide accommodaties nog geen onomkeerbare handelingen te verrichten. Indien het alternatieve plan niet voldoet, treedt het collegebesluit alsnog geheel in werking. Let wel: alle overige onderdelen van het collegebesluit kunnen sowieso vanaf 2016 doorgang vinden,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door D66, PvdA, CDA en ChristenUnie.

Mevrouw STERENBERG: U wilt Hys en de Brug de kans geven om met een alternatief te komen. Dat doet u met deze motie. U draait nog geen besluit terug. Hys krijgt een right to challenge om een fout van de wethouder recht te zetten. De vraag is wat D66 nou echt vindt. Vindt D66 dat Hys gebruik moeten kunnen blijven maken van deze sportaccommodatie?

De heer SPIJKERMAN: D66 heeft samen met de PvdA, het CDA en de ChristenUnie een realistisch alternatief geboden. Ik heb uw motie nog niet kunnen bekijken, maar ik heb zomaar het idee dat die meer valse hoop biedt dan realistische hulp. Wij stellen voor om in gesprek te gaan en voor breed draagvlak te zorgen. We gaan daar proactief over meedenken. Ik denk dat dat een beter alternatief is dan wat u voorstelt. Ik heb dat echter nog niet kunnen lezen.

Mevrouw STERENBERG: Ons voorstel is al ingediend. U legt de bal gewoon bij Hys. Uw wethouder komt met een waardeloos voorstel. U zegt: wij zijn het eigenlijk ook niet met dat voorstel eens, maar wij gaan de wethouder daar niet op aanspreken. U zegt: kom op Hys, gaan jullie het maar fixen. Waarom geen duidelijkere vuist?

[applaus]

De heer SPIJKERMAN: Het is ingewikkeld om te reageren op wat nog niet is ingediend en waarvan je nog niet weet wat de inhoud is. Volgens mij is het gebakken lucht. Ik heb nog niets gezien. Ik hoop dat de motie daadwerkelijk iets voorstelt. Ik ben benieuwd waarop ik straks kan reageren.

De heer AZANNAY: Ik heb wel kennis kunnen nemen van de motie die door het CDA, de PvdA en D66 is ingediend. U geeft Hys inderdaad de kans om met een alternatief te komen. De eerste stap is dat u met Hys wilt gaan praten over een verhuizing. Vindt u dat niet een beetje de omgekeerde wereld? Je gaat eerst praten met een partner die moet verhuizen, met de vraag waar hij naartoe wil. Als dat punt gepasseerd is, zegt u: welk plan hebt u eigenlijk? Zou het niet andersom moeten zijn? Ga eerst praten over kansen en mogelijkheden. Als die niet haalbaar zijn, gaan we praten over verhuizen.

De heer SPIJKERMAN: Wij zijn het helemaal eens, mijnheer Azannay. De scope van de motie is echter wat breder dan u nu voorstelt. Wij zeggen: ga met beide verenigingen in gesprek en kom met een goede oplossing waar breed draagvlak voor is. Wij sluiten daarbij niets uit, ook niet andere huisvesting. Misschien blijkt namelijk dat daarin een oplossing ligt waar u – ik kijk even naar de tribune – wel achter kunt staan. Als dat niet zo is, zullen we dat ook zien. We kunnen dat allemaal bespreken in de commissie Samenleving, als in februari daadwerkelijk een goed alternatief voorligt.

De heer AZANNAY: Zullen we de eerste zin dan anders formuleren? Eerst gaan we het gesprek aan en bespreken we een alternatief. Daar wordt de haalbaarheid van getoetst. Pas als het alternatief niet haalbaar blijkt, gaan we spreken over verhuizen. Zullen we dat zo afspreken?

De heer SPIJKERMAN: Ik ben niet de enige indiener van de motie, maar we zullen het in ieder geval overwegen.

Mevrouw STERENBERG: Wat u ook afspreekt over het weghalen van zinnestjes: dit is gewoon uitstel van executie. U legt de bal volledig bij de club neer. Daar zit de wethouder voor Sport. Bij hem mag u de bal neerleggen.

Mevrouw ÖZOGUL: Het zou D66 toch sieren als u in uw motie vermeldt dat u het samen oplost. Nou legt u de bal enkel en alleen bij Hys, terwijl het probleem gecreëerd is door uw wethouder.

De heer SPIJKERMAN: Ik adviseer mevrouw Özogul om de motie goed te lezen. Zij weet dan dat wat zij zojuist naar voren bracht niet klopt. Mevrouw Sterenberg wil ik even in herinnering brengen dat er ooit een lijst heeft gecirculeerd van 20 miljoen euro aan bezuinigingsmaatregelen. Daarover heeft uw fractie gezegd dat ze die volledig wilde doorvoeren. Daar stond een bezuiniging op sport in van niet 300.000 euro of 250.000 euro, maar van 900.000 euro. U hebt boter op uw hoofd als u nu zegt dat dit niet zou moeten kunnen.

Mevrouw LEITNER: Niet voor niks behandelde ik dit onderwerp onder het kopje bestuursstijl. Voor D66 staat de bezuiniging. Wij vinden het echter belangrijk dat die op een manier wordt doorgevoerd waarop mensen de kans krijgen om mee te denken over de oplossing. Die geven we ze met deze motie.

Ten slotte: deze begroting is natuurlijk het resultaat van heel veel keuzes. Wij zijn echter van mening dat deze begroting een financieel degelijker beeld geeft dan de kadernota. Ze zit nog steeds strak in elkaar en zal weinig ruimte geven om het onverwachte op te vangen. Dat element zullen wij meenemen bij de herijking in juni. We moeten scherp blijven letten op de financiële discipline, ook in het sociale domein en met betrekking tot het realiseren van de geplande onderhoudsprojecten. Als boekhouder van deze coalitie zijn we echter tevreden om te kunnen constateren dat de gezonde financiën allang niet meer alleen voor ons belangrijk zijn. D66 is niet alleen zuinig op Haarlem. Dat zijn we samen.

De heer GARRETSSEN: Voorzitter. Vanwege de volle publieke tribune begin ik met Hys. Wij steunen van ganser harte de motie van de VVD. Die is geen gebakken lucht. Wij willen dat Hys blijft voortbestaan en dat sportaccommodaties onverkort gehandhaafd blijven.

De VOORZITTER: Dames en heren: applaus!

[applaus]

Dames en heren, u gaat toch niet nu al naar huis? Het duurt nog tot 23.00 uur. Er wordt hier nog heel veel over Hys gesproken, zal ik u vertellen. Het zou zo jammer zijn, want dan wordt er niet meer geklapt voor al die prachtige bijdragen.

De heer GARRETSSEN: Een aantal mensen blijft in ieder geval nog zitten. Ik wil nu ingaan op de begroting. Het rapport van de rekenkamer over de jaarrekening 2013 heette Wankel evenwicht. Deze begroting doet mij daaraan denken. De meerjarenbegroting is voor het tweede jaar op rij niet sluitend. Het begrotingsjaar 2015 is met een kunstgreep sluitend gemaakt. Het structurele tekort op de uitgaven in het sociale domein wordt uit de reserve gedekt, en dus met eenmalig geld. De schuldreductie op de langdurige schuld wordt vergemakkelijkt door de ruimte van 40 miljoen euro voor het aangaan van kortlopende schulden. De inflatie is te laag berekend en een paar bezuinigingen zijn nog niet echt ingevuld. Het kasstroomplafond knelt tot slot op een toenemende onderhoudsvoorraad. Ook is er fout gemaakt in de begroting. Mevrouw Leitner heeft dat ontdekt. Daar ben ik haar zeer erkentelijk voor. Ik stel voor om dat 'de 9 miljoen van Dilia' te noemen. Door die fout zou er nog 9 miljoen euro extra kunnen worden geïnvesteerd. Het kasstroomplafond gaat dan nog meer knellen. Dat willen wij niet en daarom hopen wij dat die fout niet wordt hersteld.

Eigenlijk is de begroting gokken op de oplopende conjunctuur en de daarbij behorende hogere uitkering uit het gemeentefonds. De septembercirculaire, zoals mevrouw Leitner al constateerde, laat alvast mooie cijfers zien. Laten we hopen dat de gok juist is en dat de oplopende conjunctuur niet vergezeld gaat van een hogere inflatie en daarbij behorende hogere kosten voor de gemeente.

Volgens de SP zit er een grote structuurfout in de begroting. Die betreft het hek om het sociale domein. De financiering van de gemeenschappelijke regeling Paswerk is sinds jaar en dag onderdeel van de reguliere gemeentelijke begroting. Werk op de sociale werkplaats is echt werk en geen re-integratie. Paswerk hoort dan ook te worden ondergebracht onder de financieringsstroom werk en inkomen.

Op de decentralisaties is door dit kabinet al genoeg bezuinigd. Ook de wetgever heeft bedoeld dat het naar de gemeente overgehevelde geld voor decentralisaties daadwerkelijk wordt besteed aan bijvoorbeeld de thuiszorg of beschermd wonen, en niet aan het opvangen van de bezuiniging op de sociale werkplaats. Wij dienen hierover dan ook een motie in.

Motie 40: Werk op de sociale werkplaats is echt werk

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking van de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- De sociale werkvoorziening altijd door het Rijk door middel van een doeluitkering is betaald;
- In 2014 deze doeluitkering is ondergebracht in een sociaal deelfonds, tezamen met de decentralisatie-uitkeringen;
- Daarom de gemeente Haarlem bij B en W-besluit van 31 maart 2015 de bekostiging van de sociale werkplaats binnen het hek om het sociale domein heeft geplaatst;

overwegende dat:

- De uitkering voor de decentralisaties ook echt moet worden besteed aan de activiteiten waarvoor deze is bedoeld, zoals beschermd wonen en de huishoudelijke hulp;
- Werken binnen de sociale werkplaats echt werk is en geen re-integratie;

draagt het college op:

- De financiering voor de sociale werkplaats onderdeel te laten uitmaken van de financieringsstroom voor werk en inkomen (onderdeel werk);
- Tekorten op de gemeenschappelijke regeling Paswerk niet meer te bekostigen uit de algemene reserve sociaal domein,

En gaat over tot de orde van de dag.

De SP wil zich in het commentaar op de begroting concentreren op behoorlijk bestuur. De SP is voor maatschappelijk socialisme, en niet voor staatsocialisme. Wij delen onze liefde voor het maatschappelijk middenveld met de heer Visser van het CDA. Een grote overheid is niet per definitie de remedie voor alle kwalen. Hoe groot de overheid ook is, taken die de verantwoordelijkheid van de overheid zijn, behoren behoorlijk en betrouwbaar te worden uitgevoerd. De inwoners van Haarlem hebben recht op een betrouwbaar en integer bestuur. Een betrouwbare overheid heeft voldoende capaciteit nodig om haar taken goed uit te voeren. Er is in de laatste jaren veel bezuinigd op de personeelsformatie, zodanig dat hier en daar de wal het schip van Haarlem dreigt te

keren. De bezuinigingen op de personeelsformatie moeten niet gaan leiden tot hogere financiële en maatschappelijke kosten elders.

De gemeente is bij de thuiszorg niet de betrouwbare overheid geweest die zij volgens de SP hoort te zijn. Bij veel mensen is het aantal uren voor huishoudelijke hulp drastisch ingekort. Uit onder meer de rechtszaak die de FNV heeft aangespannen tegen de gemeente Haarlem is duidelijk geworden dat het opstellen van ondersteuningsplannen, bijvoorbeeld door ViVa!, vaak een wassen neus is geweest. Oude en weerloze mensen zijn aan de keukentafel van zorg beroofd. Wat doet het college met deze signalen? Ik heb van mijn fractiegenoot, de heer Bloem, begrepen dat de artikel 38-vragen van mevrouw Özogul nu zijn beantwoord. We hebben ze nog niet kunnen bestuderen, maar we komen daar ongetwijfeld op terug.

In mijn redevoering wil ik mij verder concentreren op sociale zaken en beheer en onderhoud. Wij geven mevrouw Langenacker, wethouder van sociale zaken, dit keer de eer dat wij de meeste aandacht aan haar portefeuille schenken. Ik heb samen met mevrouw Ramsodit een dag rondgelopen op de afdeling sociale zaken. Deze afdeling heeft 1 medewerker per 275 bijstandsgerechtigden. De nadruk wordt er gelegd op instroom van nieuwe bijstandsaanvragen. Die moet zo laag mogelijk gehouden worden. Als een aanvrager van een bijstandsregeling zich meldt bij het servicecentrum van de sociale dienst, krijgt hij kort achter elkaar een training over rechten en plichten, een participatiegesprek, een kennismakingsgesprek met Pasmatch en Agros, enzovoort. Dat is allemaal om te voorkomen dat iemand een uitkering nodig zou hebben. Dit voortraject, onder de naam Kans en kracht, is prima geregeld. Dat heb ik met eigen ogen kunnen zien. De mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt krijgen echter weinig of soms zelfs geen aandacht. Het houdt te vaak op bij één gesprek naar aanleiding van het invullen van de aanvraag voor bijstand. Er is weinig budget voor re-integratie en scholing. De gelden die beschikbaar zijn voor het minimabeleid blijven, zoals u weet, helaas te vaak onbenut. Dat vindt u ook, samen met de PvdA. Het re-integratiebudget is met ingang van 2018 zelfs uitgeput. Daar moeten we in de komende jaren dus wat aan doen. Haarlem behoort volgens het CBS tot de 5 slechtste gemeente met meer dan 100.000 inwoners wat betreft de uitstroom van mensen in de bijstand. Gemiddeld vindt per jaar 1 op de 8 bijstandsgerechtigden in Nederland werk. In Haarlem is dat 1 op de 14. Net zoals andere partijen in de raad willen wij een Haarlem dat werkt. De conjunctuur leeft op. Het bestaan van Haarlemmers met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt moet niet uitzichtloos zijn of worden. Het maken van onnodige schulden moet worden voorkomen. Daarom willen wij een gesprek met iedereen die in de bijstand zit op het moment dat hij of zij daar 3 jaar in zit. In dat gesprek moet worden gekeken of er mogelijkheden zijn voor scholing, re-integratie, aanwending van het minimabudget of voor schuldhulpverlening. Tot slot moet natuurlijk ook worden bekeken of de hoogte van de uitkering nog juist is. Misschien is daarvoor uitbreiding van het personeelsbestand nodig. Die uitbreiding kan in eerste instantie worden betaald uit de reserve WWB. We zijn er echter van overtuigd dat het kennen van de klant zich op den duur uitbetaalt. Meer mensen zullen werk vinden en ook maatschappelijke kosten zullen dalen. Uiteindelijk willen we toe naar een persoonlijk contact met de uitkeringsgerechtigde van minimaal één keer per jaar. We beseffen echter dat Rome niet op één dag is gebouwd. Wethouder, we hebben u leren kennen als iemand die goed naar de hele raad luistert en niet alleen naar de coalitie. We hopen daarom van harte dat u deze handschoen opneemt en dat u medewerkers van de sociale dienst de kans geeft om hun cliënten ook echt van gezicht te leren kennen.

Motie 37: Ken uw klant

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Een medewerker van de sociale dienst gemiddeld 275 klanten heeft;

- Dit gegeven onvoldoende contact tussen medewerkers en hun klanten tot gevolg heeft;
- Hierdoor onnodig financiële en maatschappelijke kosten worden gemaakt;

overwegende dat:

- Vooral de mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hier de dupe van zijn, omdat voor hen de mogelijkheden van scholing, herintegratie en het minimabeleid onvoldoende worden benut;
- Naar verloop van tijd sommige uitkeringen naar boven of beneden moeten worden bijgesteld of het oplopen van schulden moet worden voorkomen;
- Volgens de regering het aantal banen zal toenemen;

draagt het college op:

- Om met elke klant van de afdeling sociale zaken die drie jaar in de uitkering zit een gesprek te houden;
- Om in dat gesprek naast toetsing van de uitkering ook te kijken naar de mogelijkheden van scholing, het opdoen van werkervaring, bemiddeling naar werk, het verwijzen naar een organisatie van maatschappelijk werk en naar het benutten van de gelden van het minimabeleid;
- Voor zover hier in eerste instantie extra geld voor nodig is, dit geld te halen uit de reserve WWB,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door ChristenUnie en Actiepartij.

Motie 32: Minder sociale uitsluiting en armoede met cliëntervaringsdeskundigheid!

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Sociale uitsluiting een hardnekkig probleem is, een vicieuze cirkel waardoor het mensen niet lukt uit de armoede te komen;
- Onderdeel van die uitsluiting is dat professionals niet vertrouwd zijn met de harde realiteit van het leven in uitsluiting in al zijn aspecten en met de schaamte en vernedering waarmee die gepaard gaat: de zogenaamde missing link (ontbrekende schakel) tussen professionals/beleidsmakers en de uitgesloten personen;
- Het opleiden en aantrekken van medewerkers die sociale uitsluiting en het leven in armoede aan den lijve hebben ondervonden een antwoord is op die ontbrekende schakel en kan helpen om de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken;
- In België door onderzoek is bewezen dat het aantrekken van ervaringsdeskundigen kosten uitspaart door effectievere en menselijke hulpverlening;

overwegende dat:

- Daartoe de afgelopen jaren door gerenommeerde organisaties een opleiding voor cliëntervaringsdeskundigen in Nederland is ontwikkeld (Hogeschool van Amsterdam, IGPB, SW-SL, Leefkringhuis-Noord en Stichting Eropaf) naar Belgisch voorbeeld met subsidies verworven bij Europese Sociaal Fonds;
- De opleiding in maart 2016 van start gaat en drie jaar duurt;
- De gemeente Amsterdam en de gemeente Zaandam, alsook de welzijnsorganisatie Samenwonen - Samenleven reeds opleidingsplekken hebben ingekocht;

- Een opleidingsplek slechts 4000 euro per jaar kost, 12.000 euro in totaal, waarbij overige kosten worden betaald middels fondsenwerving;
- Haarlemse cliënten- en zelforganisaties die belangen behartigen van minima en mensen in armoede dit initiatief ondersteunen en bereid zijn om geschikte kandidaten aan te dragen;

verzoekt het college om:

- Vier opleidingsplekken in te kopen voor het opleiden en aan werk helpen van mensen die sociale uitsluiting en/of armoede aan den lijve hebben ondervonden;
- Dit te bekostigen uit de reserve van de WWB,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door Trots Haarlem.

De Haagse ivoren toren heeft onpraktische en/of bureaucratische wetgeving over ons uitgestort. Ik noem dan de kostendelersregeling, de taaleis Nederlands en een nieuw boetebesluit. De kosten van de kostendelersregeling zijn bijvoorbeeld vele malen hoger dan de geringe besparing die zij oplevert. Mensen zakken daardoor onder het bestaansminimum. Ik geeft één voorbeeld. Jan is werkloos en studeert niet. Hij woont bij zijn moeder en is 20. Dan wordt hij 21. De uitkering van de moeder zakt van 912 euro naar 650 euro. Jan wordt namelijk geacht financieel aan het huishouden bij te dragen. Hij heeft echter geen financiën tot zijn beschikking. Amsterdam heeft voor dit soort gevallen een vangnet ingesteld. Wij dienen een motie in en hopen dat u ook in Haarlem een dergelijk vangnet wilt creëren.

Motie 31: Compenseer de kostendelersnorm!

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Per 1 juli 2015 voor alle uitkeringsgerechtigden (bijstand, Wajong, WIA, WW en volgend jaar ook AOW) in het kader van de Participatiewet de kostendelersnorm van kracht is;
- De kostendelersnorm ervan uitgaat dat mensen die bij elkaar in één huis wonen de kosten (woonlasten, huishouden, zorg) kunnen delen;
- Niet alle (mede)bewoners beschikken over een eigen inkomen en daarom de kosten niet kunnen delen;
- Dit om aanzienlijke kortingen gaat (275 euro voor één extra medebewoner);
- Er geen tot weinig uitzonderingscategorieën zijn;

overwegende dat:

- De invoering van deze wet tot allerlei ongewenste effecten leidt;
- Er een stijging is van het aantal postadressen om toch aanspraak te kunnen maken op een sociale voorziening;
- Er een toename is van het aantal jongeren dat niet meer thuis ingeschreven staat (spookjongeren) vanwege de financiële gevolgen;
- De bereidheid tot het verlenen van informele zorg (mantelzorg) of opvang (daklozen, asielzoekers) binnen het sociale netwerk onder druk staat;
- Huishoudens (met kinderen tussen de 21 en 27 jaar) zo onder de armoedegrens komen;

voorts overwegende dat:

9 november 2015

- De gemeente Amsterdam enkele tientallen gezinnen tegemoetkomt die onrechtvaardig hard door deze wet worden gepakt;
- De gemeente Amsterdam deze praktijk bij staatssecretaris Klijnsma onder de aandacht heeft gebracht en dat zij de VNG heeft laten weten niet langer mensen de kostendelersnorm op te leggen voor hen die vluchtelingen en daklozen opvangen;
- de staatssecretaris er daarnaast op gewezen heeft dat het college de juridische ruimte heeft om vanuit de bijzondere bijstand compensatie te bieden mits de beoordeling individueel plaatsvindt;
- Momenteel er een overleg is tussen gemeenten en de staatssecretaris over de gevolgen van de invoering van deze wet;

verzoekt het college om:

- In de gemeente Haarlem te onderzoeken hoeveel uitkeringsgerechtigden onder de armoedegrens komen door de kostendelersnorm;
- Een compensatievoorstel te doen op individuele basis uit de bijzondere bijstand, zodat zorg voor elkaar geen negatieve financiële gevolgen heeft;
- De kosten van dit compensatievoorstel te betalen uit de reserve WWB,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door Actiepartij en ChristenUnie

Ook dienen we een motie in die het onnodige rondpompen van geld beëindigt voor houders van de Haarlempas die bijvoorbeeld een paspoort willen aanvragen. Tot zover sociale zaken.

Motie 33: Idee voor ID-kaart: geen voorschietgedoe voor Haarlempas-houders
De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Een identiteitskaart voor volwassenen 53,07 euro kost en voor kinderen tot 18 jaar 28,48 euro;
- De identiteitskaart voor Haarlempas-houders gratis is, maar dat Haarlempas-houders pas achteraf worden gecompenseerd voor deze kosten;
- Dit een groot bedrag voor is voor iemand met een smalle beurs (lees: minima);

overwegende dat:

- Het de gemeente Haarlem (administratie)kosten bespaart als het de uitgifte van een identiteitskaart koppelt aan de Haarlempas;
- Dit in Amsterdam al staande praktijk is;

verzoekt het college om Haarlempas-houders een gratis identiteitskaart te laten aanvragen zonder dat zij deze eerst moeten voorschieten,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door ChristenUnie, Actiepartij en VVD.

Ik kom dan bij beheer en onderhoud. Onderbesteding bij beheer en onderhoud is helaas een structureel gegeven. De prop aan werkvoorraad wordt steeds groter en gaat knellen in de begroting. Mensen gaan bij de SP vóór stenen, maar noodzakelijk onderhoud dat is afgesproken, moet wel gebeuren, met goede inspraak. Ook hier is een betrouwbare overheid belangrijk. In het kader van het rekenkameronderzoek over openbaar groen heb

ik gesprekken gevoerd met ambtenaren. Eén oudgediende die al langere tijd in dienst is van de gemeente Haarlem zei tegen mij, en ik citeer: “We hebben niet alleen het onderhoud uit handen gegeven en de regie over het onderhoud, maar ook het toezicht op die regie. De gemeentelijke taak dreigt beperkt te worden tot een juridische.” De SP vindt dat we terug moeten komen op deze weg. De gemeente moet zelf weer de regie in handen nemen. Daarom dienen we hierover twee moties in.

Motie 34: De stofkam van Van der Hoek

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- De wethouder geld heeft gevonden voor de Toneelschuur, door een niet eerder gemelde structurele meevaller hiervoor in te zetten;

indachtig:

- De moeilijke financiële situatie van de gemeente Haarlem;

overwegende dat:

- de raad moeilijk zijn budgetvaststellende rol kan spelen als structurele meevallers niet worden gepresenteerd bij geijkte momenten als bestuursrapportages en de jaarrekening;

draagt het college op:

- Bij de jaarrekening en bestuursrapportages voortaan een lijst te presenteren met de structurele meevallers, en de wijze waarop deze ingezet gaan worden,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door ChristenUnie, Actiepartij, VVD en HartvoorHaarlem.

Motie 35: De slager keurt zijn eigen vlees

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende:

- Dat bij onderhoud de uitvoerder de inspraak organiseert;
- Dat dit problemen oplevert bij de inspraak over onderhoudswerken aan onder meer de Westergracht, de Bernadottelaan, en de Slaperdijk;

overwegende:

- Dat de uitvoerder een marktpartij is die niet het algemeen belang vertegenwoordigt, waardoor een evenwichtige afweging van belangen niet mogelijk is;
- Een slager niet zijn eigen vlees hoort te keuren;
- De lijfspreuk van dit college is: samen doen;

draagt het college op:

- De inspraak bij onderhoudswerken en herontwikkeling niet meer onder verantwoordelijkheid van de uitvoerders te organiseren,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door Actiepartij, HartvoorHaarlem en de VVD.

Motie 36: Financiële transparantie, ook bij de woningbouwcorporaties

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende:

- Dat woningbouwcorporaties gegevens moeten verstrekken ingevolge artikel 44B van de nieuwe Woningwet, luidende: “Over haar werkzaamheden met betrekking tot de financiering waarvan een zodanige gemeente zich borg heeft gesteld en [...] waarvan kennisneming naar het oordeel van die colleges, [...] wenselijk is uit het oogpunt van een goede beoordeling van de wijze waarop die toegelaten instelling bijdraagt aan of voornemens is bij te dragen aan de uitvoering van het volkshuisvestingsbeleid dat in de betrokken gemeenten geldt.”;

indachtig:

- De grote taak die de corporaties hebben om weer te zorgen voor voldoende sociale huurwoningen;

overwegende:

- Dat corporaties een ‘bod’ gaan doen op de doelstellingen die geformuleerd worden in onder andere de woonvisie;
- Dat dit bod alleen zorgvuldig geëvalueerd kan worden met goed inzicht in de financiën van de woningbouwcorporaties;
- De onwil van corporaties, bijvoorbeeld in het geval van Vitae Vesper, inzicht te geven in de financiën;

verzoekt het college:

- Voor de kadernota 2016 met een voorstel te komen over hoe het college en de gemeenteraad inzage krijgen in de financiën van de woningbouwcorporaties,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door Actiepartij en ChristenUnie.

Motie 38: Stop regenteske regie

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende:

- De problemen met inspraak en participatie bij het moderniseren van parkeren, de Westergracht, de Bernadottelaan, parkeren bij Land in Zicht, de Bakenessergacht en de Slaperdijk;

indachtig:

- Het motto van het college, Samen doen;

draagt het college op:

- De raad een voorstel te doen:
  - waarbij de inspraak en participatie van burgers weer door de gemeente zelf ter hand wordt genomen;
  - en de gemeentelijke organisatie, met inachtneming van de gewenste nieuwe bestuursstijl, de capaciteiten krijgt om deze kerntaak goed te vervullen,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door de Actiepartij.

Een ander punt: onderhoud verdwijnt niet van de balans door het keer op keer uit te stellen. Wethouder, wij vragen u: durf te kiezen voor evenwichtige inspraak, en neem de regie, zodat we geen geld meer verkwisten aan procedures die scheefgaan doordat de inspraak verkeerd loopt en aan het weghalen van mooie bochten, bijvoorbeeld in de Dreef, of het nodeloos omkappen van bomen, zoals dreigt bij de Bakenessergracht en de Westergracht.

De heer VAN LEEUWEN: U hebt ook de vraag van D66 gehoord over de evaluatie van werk en regie. U kiest voor een bepaald frame. Ik vroeg me af of u ook kennis hebt genomen van het artikel in Binnenlands Bestuur, waarin verschillende gemeenten zeggen dat zij positief nieuwsgierig kijken naar de situatie in Haarlem. Daarin wordt Haarlem afgeschilderd als een voorloper waar veel andere gemeenten met interesse naar kijken. Hoe ziet u dat?

De heer GARRETSEN: Wij hebben geen kennis genomen van dat artikel. We zullen het zeker lezen. Wel hebben we kennisgenomen van de mislukkingen in Haarlem. Ik denk daarom dat we er verder over moeten praten.

De SP vindt dat we moeten stoppen met het subsidiëren van de sloop van betaalbare sociale huurwoningen. Van mevrouw Langenacker hebben we een paar notities gekregen waar we enthousiast over zijn. Ook kregen we een notitie over het bouwen van tijdelijke woningen voor vluchtelingen. Mevrouw Leitner had het daar ook al over. Wij vinden dat een goed initiatief, maar we vinden niet dat de huidige vluchtelingenstroom ten koste moet gaan van Haarlemmers die gemiddeld – en iedereen heeft dat al gezegd – zes jaar moeten wachten op een sociale huurwoning. We dienen daarover een motie in die de wethouder wat ons betreft als steuntje in de rug kan zien.

Motie 39: Sociale huurwoningen zijn er voor iedereen

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Mede als gevolg van het coalitieakkoord de wachttijd voor Haarlemmers op een sociale huurwoning zes jaar bedraagt;
- De schaarste aan sociale huurwoningen dreigt toe te nemen als gevolg van het toenemend aantal vluchtelingen dat aanspraak maakt op een sociale huurwoning;
- Daarom bij ongewijzigd beleid de schaarste aan sociale huurwoningen in de komende jaren nog aanzienlijk zal stijgen;

overwegende dat:

- Toenemende schaarste aan sociale huurwoningen als gevolg van de vluchtelingenstroom maatschappelijk niet aanvaardbaar is en zal leiden tot maatschappelijke onrust;
- De gevoelens van solidariteit onder de Haarlemse bevolking voor vluchtelingen niet door overheidsbeleid moeten worden aangetast;

draagt het college op:

- In overleg met de woningcorporaties er zorg voor te dragen dat de wachttijd voor een sociale huurwoning niet verder zal toenemen en zo mogelijk zal afnemen,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door ChristenUnie, Actiepartij, VVD en HartvoorHaarlem.

De SP is solidair met alle Haarlemmers en de vluchtelingen en durft keuzes te maken die erbij horen en durft te kiezen voor opvanglocaties voor vluchtelingen met inspraak van omwonenden. Als vluchtelingen hulp krijgen van de gemeente bij het zoeken van werk, kiezen wij er echter ook voor dat dit niet ten koste gaat van de hulp die Haarlemmers daarbij krijgen. Ik ben heel benieuwd naar de toelichting van de PvdA op haar motie. Dat is onze belangrijkste vraag.

Wij kiezen als SP ook voor goede woningen, voor thuiszorg, jeugdzorg en onderwijs voor allen. We kiezen voor minder sloop en minder subsidie voor elektrische scooters. We kiezen voor minder geldverkwistende marktwerking. Alleen daarmee maken we van een wankel financieel evenwicht een financieel solide en maatschappelijk sociaal Haarlem. Van welk college is dat het motto geweest? Ik kijk nu de heer De Jong aan. Dat was het college 2006-2010.

Amendement 41: Fonds bouw en onderhoud duurzame sociale huurwoningen

De raad, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende:

- Het groeiende tekort aan sociale huurwoningen;
- Het groeiende achterstallig onderhoud;
- Het feit dat de reserve ISV vooral is ingezet ten behoeve van sloop/nieuwbouw;
- Een netto-afname van het aantal sociale huurwoningen;

besluit:

- Aan het begrotingsbesluit op pagina 181 toe te voegen als punt 8:
De inhoud en structurele bijdrage voor ISV stadsvernieuwing wordt gestort in een nieuw fonds Bouw en onderhoud duurzame sociale huurwoningen;

en besluit voorts:

Als uitgangspunt van dit fonds Bouw en onderhoud duurzame sociale huurwoningen te hanteren dat uitgaven hieruit allemaal een meetbaar positieve bijdrage hebben aan een toename van het aantal beschikbare betaalbare en duurzame sociale huurwoningen,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door Trots Haarlem en Actiepartij.

Tot slot kom ik op de affaire met wethouder Van Spijk. Ook ik heb de band afgeluisterd, mevrouw Leitner. Ik vind wél dat de wethouder de raad onjuist heeft geïnformeerd over de verkoop van Pim Mulier. In de commissie zei de heer Van Spijk dat de zware voorhangprocedure niet nodig was omdat deze in 2007 al is gevolgd. Als in de raad blijkt dat een meerderheid het daarmee oneens is, kiest hij na de schorsing voor een ander argument. Letterlijk zegt hij: “De koop is al gesloten.” Een zware voorhang, zo concludeert dan de meerderheid van de raad, is mosterd na de maaltijd. Op zijn gezag herhaalt de burgemeester tot drie keer toe dat de koop al gesloten en rechtsgeldig is, ook in verband met aanhoudende interrupties mijnerzijds. Direct na de raadsvergadering stel ik een heel eenvoudige technische vraag: wat is de datum van ondertekening van de koopovereenkomst? Ik verwacht binnen een dag antwoord. Van de griffie weet ik inmiddels dat deze technische vraag rechtstreeks naar de wethouder is gestuurd. Het is 9 november 2015

wachten en wachten. Na lang aandringen kwam afgelopen vrijdag de aap uit de mouw: er komt een brief van de wethouder. De koop is helemaal niet gesloten en de wethouder stelt zelfs voor, of houdt de mogelijkheid open, om de koop op te schorten. Ik kan het helaas niet anders zeggen: de wethouder heeft de raad dus voorgelogen. Door zijn foutieve informatie heeft het raadsdebat een heel andere wending genomen. Ik herhaal de heer De Jong: het onjuist informeren van de raad is een doodzonde, zoals u weet. Vindt u zelf niet dat u moet aftreden? Wij zijn ontzettend benieuwd naar uw reactie.

De heer FRITZ: De heer Garretsen heeft bij de kadernota, die de kaders geeft voor deze begroting, samen met de VVD een pleidooi gehouden om vanaf nu per jaar 7,5 miljoen euro extra te bezuinigen. Wil de SP dat nog steeds?

De heer GARRETSEN: De SP erkent een nederlaag. Mede dankzij uw partij hebben we bij deze motie een nederlaag geleden. Wij vinden dat de schuldreductie nog steeds hoger moet. Ik verbaas me erover dat u deze vraag weer stelt. Af en toe denk ik dat u mij als een soort tweede wethouder van Financiën ziet. Daarover zal ik toch eerst met mijn fractie moeten overleggen.

De heer FRITZ: Over dat droombeeld moet ik nog even nadenken. Dat laat ik even bezinken.

De VOORZITTER: Ik geef dan graag het woord aan de heer Fritz voor zijn bijdrage.

De heer FRITZ: Voorzitter. Misschien hebt u het afgelopen donderdag ook gezien, bij de NOS: het verhaal van Rafik. Hij is een van de tijdelijke bewoners van onze Haarlemse Koepelgevangenis. Het is een Palestijn uit Syrië, die op krukken naar Nederland is gevlucht. Om Syrië te ontvluchten, moest Rafik dwars door IS-gebied. Een IS'er hield hem aan en vroeg waarom hij geen baard had. Rafik zei dat die bij hem niet groeide. Dat vond deze IS'er geen excuus. Rafik kreeg stokslagen. Ook werden de pijpen van zijn broek boven zijn enkels afgeknipt, omdat volgens deze moslim mannen geen kleding over de enkels zouden mogen dragen. Eenmaal aangekomen in Turkije bleek hij daar als Palestijn niet te mogen blijven, omdat hij stateloos is. Daarom besloot hij te proberen om met een bootje Griekenland te bereiken. De eerste poging mislukte. De boot zonk en Rafik zou zijn verdronken als hij niet door een Iraakse vriend zou zijn gered. Een tweede poging slaagde wel. Uiteindelijk is Rafik via Servië en Hongarije naar Haarlem gekomen. Sommigen zouden hem misschien een gelukszoeker noemen. Ik vind dat een verschrikkelijke term voor iemand voor wie de nood en wanhoop zo groot zijn dat hij op krukken naar Nederland trekt en onderweg meerdere malen zijn leven op het spel zet. Ik vertel dit verhaal echter om een andere reden.

De heer SMIT: U zei: iemand zou hem misschien een gelukszoeker noemen. Heeft iemand hem een gelukszoeker genoemd?

De heer FRITZ: Ja, in reacties op sociale media. Gelukkig gebeurde dat niet door iemand in de Haarlemse context. Ook in het bredere politieke debat wordt die term wat mij betreft helaas te vaak gebruikt. Gelukkig gebeurde dat niet in de Haarlemse raad. Laat ik daar heel duidelijk over zijn.

De heer SMIT: Is dat gezegd ten aanzien van de specifieke persoon waarover u nu spreekt?

De heer FRITZ: Ja. Kijkt u maar op de sociale media bij de reacties op dit NOS-bericht. Laat ik herhalen: gelukkig gebeurde dat niet in deze zaal. Wij verschillen weliswaar van

mening met de VVD, maar ik denk dat we hier een goed debat over voeren in de Haarlemse zaal.

Het verhaal van Rafik is slechts een van de honderden verhalen van vluchtelingen die Haarlem op dit moment een veilig onderdak biedt. Zijn verhaal staat echter niet alleen voor hun verhaal. Het is een verhaal van heel veel Haarlemmers die gedurende de geschiedenis huis en haard hebben verlaten en in Haarlem een veilig onderdak hebben gevonden. Ook hier in de zaal zullen sommige zo'n verhaal in hun familiegeschiedenis hebben. Mijn eigen oma kwam bijvoorbeeld per boot naar Nederland omdat ze als halfbloed haar leven in Indonesië niet zeker was. Het verhaal van Rafik en zijn medebewoners in de Koepel laat echter ook nog iets anders zien. Het laat zien hoe we in Haarlem klaarstaan voor elkaar. We zien tal van prachtige initiatieven om vluchtelingen te helpen: van gezamenlijke maaltijden tot sportactiviteiten; van taallessen door vrijwilligers tot muziekworkshops. We zien hoe goed de buurt omgaat met de komst van 350 nieuwe burens, en de goede rol die de wijkraad daarin speelt. Dit laat zien waartoe Haarlem in staat is als we het samen doen, ook als het moeilijk wordt. Aan dat Haarlem wil de PvdA verder bouwen: aan een stad waarin we het samen doen, waarin we voor elkaar opkomen, waarin iedereen een eerlijke kans krijgt om het beste uit zichzelf te halen en waarin we samen investeren in een goede toekomst voor iedereen. Een stad waarin we samen vooruitkomen. Daar beoordeelt de PvdA deze begroting op.

De heer VAN DEN RAADT: U hebt het over samen doen. Dat vinden wij ook een prima uitgangspunt. Vindt u de manier waarop deze 350 mensen zijn gehuisvest het schoolvoorbeeld van samen doen? Hoe zou u het de volgende keer graag anders zien?

De heer FRITZ: Het ging om noodopvang. Er was binnen enkele dagen opvang nodig. Nood breekt wet. Volgens mij heeft de burgemeester dat ook gezegd. Als iemand in nood is, vang je hem op een geef je hem een bed. Daarna ga je kijken hoe je dat zo goed mogelijk kunt organiseren.

De heer VAN DEN RAADT: U zegt nu iets waar iedereen het mee eens is. U was niet zo te spreken over hoe het is gegaan. Dat kwam omdat het om noodopvang ging. Vindt u dat het een volgende keer anders moet? Of wilt u gewoon blijven wachten tot de nood weer aan de man is en we het weer op dezelfde manier gaan doen?

De heer FRITZ: Ik kom hier later in mijn betoog op terug. Ik stel voor dat de heer Van den Raadt dat even afwacht. Net als de heer Garretsen zal ik mij in mijn inbreng tot een aantal thema's beperken. Ik zal dus niet alle onderwerpen de revue laten passeren. Ik ontkom er echter niet aan om in deze algemene beschouwingen over de begroting ook in te gaan op een van de grootste vraagstukken die onze samenleving op dit moment bezighouden: de opvang van vluchtelingen. Eerst zal ik ingaan op de financiële kant van de begroting. Daarna kom ik op de vluchtelingen. Ik sluit af met een leuk onderwerp: de nachttrein.

Deze begroting vormt een omslagpunt. Voor het eerst sinds 2004, voor het eerst sinds ik raadslid ben en nog langer dan dat, bevat de begroting geen nieuwe bezuinigingen. In de septembercirculaire zien we zelfs meevallers op ons afkomen. We hebben in de afgelopen jaren veel van de Haarlemmers en het ambtelijk apparaat gevraagd. Na een moeilijke tijd gloort er weer wat licht aan de horizon, al zijn we er nog niet. Samen met onze coalitie hebben we in deze en de vorige periode de financiën op orde gebracht. Dat blijkt uit deze begroting. De bezuinigingen liggen op koers. Voor het eerst lossen we de schuld af, in plaats van dat deze oploopt. Na jaren van stijgende belastingen gaan de lasten voor de Haarlemmers nu omlaag. Dat is voor het eerst sinds 2006, dus voor het eerst in tien jaar. Het weerstandsvermogen is zelfs hoger dan onze ambitie was aan het begin van deze periode.

Het op orde brengen van de financiën is één ding, maar een PvdA'er kan pas tevreden zijn als dat ook eerlijk gebeurt en als dat niet ten koste gaat van de meest kwetsbaren. Ook daarvan constateer ik dat dit lukt. Ondanks de bezuinigingen hebben we extra geld kunnen uittrekken voor werk, zorg en jeugd. Ondanks de bezuinigingen zijn we blijven investeren in goede schoolgebouwen en betaalbare woningen. Ondanks de bezuinigingen hebben we extra geld beschikbaar gesteld voor armoedebestrijding. En ja: ik geef meteen toe dat ook wij in de afgelopen jaren pijnlijke keuzes hebben moeten maken, en ook nu nog. Kijk bijvoorbeeld naar het parkeerbeleid, de bezuinigingen op cultuur en de bezuinigingen op sport. Het debat ging daar net al even over. Dat doet pijn, niet alleen voor ons, maar ook in de stad. Waar bijna een derde van de gemeenten helemaal is gestopt met de huishoudelijke hulp garanderen wij in Haarlem nog altijd een schoon huis voor wie dat nodig heeft. Waar steden als Rotterdam en Utrecht fors bezuinigen op het minimabeleid trekt Haarlem daar juist extra geld voor uit. Dat doet het niet eenmalig, maar jaar na jaar. Waar steden als Amersfoort, Nijmegen en Rotterdam zwembaden en bibliotheken moeten sluiten, houden wij die open. We zijn er echter nog niet. De PvdA heeft ook nog zorgen over de financiën.

De heer GARRETSSEN: U hebt een heel aantal punten genoemd waarbij Haarlem in uw ogen beter af is, of waarbij het in Haarlem op het sociale vlak beter gaat dan in andere steden. U hebt één punt echter niet genoemd. Dat zijn de sociale huurwoningen. Uw fractie en mijn fractie hadden precies hetzelfde verkiezingsprogramma. Ik weet dat de sociale huurwoningen ook u heel erg na aan het hart gaan. Wilt u ook over dit onderwerp even uw mening geven?

De heer FRITZ: Dat klopt. Het mag duidelijk zijn wat ons verkiezingsprogramma is. We hebben daarover een evenwichtige afspraak gemaakt in het coalitieakkoord. We blijven sociale huurwoningen garanderen. We hebben ook afspraken gemaakt over het percentage. Aan de andere kant gaan we ook investeren in middeldure huurwoningen. Er komt straks een woonvisie. Daarbij gaan we het debat nog uitgebreid aan, ook naar aanleiding van de geactualiseerde cijfers sindsdien. Ik stel voor dat we het debat dan uitgebreider voeren. U kent echter onze passie voor sociale woningbouw.

De heer GARRETSSEN: Ik wacht die gedachtewisseling met vertrouwen af. Ik weet dat het CDA ook een warm hart heeft voor sociale woningbouw. Ik kijk wederom de heer Visser aan. Wij hopen dat het als gevolg van het debat ook beter zal gaan met de sociale woningbouw.

De heer FRITZ: We gaan het zien. Ik werd een beetje streng, want we zijn er nog niet. De PvdA heeft ook nog zorgen over de financiën. Anderen hebben er al over gesproken, maar ook ik moet er aandacht voor vragen: het rommelige proces rondom deze begroting. Eerst bleek een aantal tabellen onjuist. Nog dit weekend bleek dat een forse fout was geslopen in de tekst over het kasstroomplafond. Dat moet echt beter. Samen met onze coalitiegenoten zullen wij in de tweede termijn met een voorstel komen om terug te keren naar de oorspronkelijke afspraak in het coalitieakkoord over het kasstroomplafond. Dat is geen wedstrijd tussen de coalitiegenoten, mijnheer De Jong. We zijn het daarover eens. We hebben een reserve sociaal domein ingesteld om ervoor te zorgen dat iedereen de zorg en begeleiding kan krijgen die hij of zij nodig heeft. Eerder werd gesuggereerd dat deze reserve wellicht te hoog zou zijn. De VVD noemde het bij de kadernota zelfs het speeltje van de PvdA. Bij deze begroting blijkt nu dat niets minder waar is. De reserve blijkt hard nodig. De vraag doemt zelfs op of het wel genoeg is. Die vraag zullen we volgend jaar bij de herijking moeten beantwoorden. Ook is de urgentie duidelijk om nu echt werk te maken van de transformatie in het sociale domein. Daar hoort ook innovatie bij. Onder andere D66 heeft daar al aandacht voor gevraagd.

De heer VISSER: U zegt dat de reserve sociaal domein wellicht te klein is. Ik denk dan aan alarmlichten. Waarom wacht u dan tot de herijking? Waarom zegt u niet tegen het college: hoe is het mogelijk dat we bijna aan het eind van het jaar zijn en nog steeds geen inzicht hebben in de besteding van het geld voor het sociale domein? Zou u daar dan niet bovenop moeten zitten, aangezien het om heel veel geld gaat? Zou u niet aan het college moeten vragen om met voorstellen te komen over waar bijsturing nodig of mogelijk is?

De heer FRITZ: U en anderen doen heel verbaasd over het feit dat er nog onduidelijkheid is. We zijn dit jaar pas begonnen. Het zijn allemaal nieuwe taken. We hebben de reserve juist ingesteld omdat we wisten dat dit een onzeker proces was, en dat er in de eerste jaren mogelijk tegenvallers zouden komen. Ik geef aan dat wij dat nog altijd verstandig vinden. De VVD zei bij de kadernota nog dat dit een speeltje van links was. Ik denk dat het heel degelijk financieel beleid is geweest dat we de reserve hebben ingesteld. Overigens was het geen speeltje van de PvdA. De reserve werd breed door de coalitie gedragen. We zullen bij de herijking moeten kijken of het goed gaat en of we daarmee op schema lopen. Dat hebben we ook afgesproken.

De heer VISSER: Ik snap dat er onzekerheden zijn. Daar heb ik alle begrip voor. Dat we helemaal niks weten, is wat anders. Een bedrijf dat aan het eind van het jaar nog steeds niet weet welke facturen het heeft ontvangen, gaat failliet. Hoe is het mogelijk dat wij in november nog geen begin van een inzicht hebben in het sociale domein? Er mogen best onzekerheden zijn. Daar is die reserve voor. U zegt nu dat u de herijking wilt afwachten. Dat betekent dat we pas in 2017 maatregelen gaan nemen en dat we in 2016 een heel grote hap uit de algemene reserve gaan nemen. U kunt die reserve dan niet inzetten voor de mensen die het echt nodig hebben. U zegt: dat bijsturen komt volgend jaar wel.

De heer FRITZ: U trekt een aantal conclusies over cijfers die er nog niet zijn. Ik vraag me af hoe u die trekt. Ik begon net met het pleidooi dat de urgentie van de transformatie groot is. Dat zeg ik niet voor niets. Ook ik zie dat het college daarover nog te vage teksten in de begroting heeft opgenomen. Eigenlijk deel ik dus uw gevoel van urgentie. Het is belangrijk om daar meer mee te doen.

De heer VISSER: We zijn het eens over de transformatie. Dat is echter maar de helft van het verhaal. U moet ook urgentie voelen over inzicht in de cijfers. Als u in de raad van toezicht van een bedrijf zou zitten, zou u allang kwartaalrapportages hebben gevraagd. Kennelijk bent u er tevreden mee dat u dat inzicht niet krijgt, of sterker nog: dat u dat inzicht pas volgend voorjaar krijgt.

De heer FRITZ: Mijn fractiegenoten hebben het daar al elke week met u allen over in de commissie Samenleving. Ik werp het van me dat wij daar geen vragen over zouden hebben.

De heer GARRETSSEN: De noodzakelijke bezuiniging op de sociale werkplaats is bijna even groot als het totale bedrag dat we in de komende vijf jaar moeten halen uit het sociale domein. Hoe is dan uw reactie op de motie van de SP om Paswerk weer te bekostigen uit de algemene middelen? Vindt u ook niet dat de bezuinigingen op Paswerk niet ten koste mogen gaan van beschermd wonen, thuiszorg, jeugdzorg, enzovoort?

De heer FRITZ: We hebben er bewust voor gekozen om de reserve sociaal domein voor alle decentralisaties gezamenlijk in te stellen. Daar hoort ook de Participatiewet bij. Dat is een van de kaders in het coalitieakkoord. Ik ben het dus oneens met uw motie.

De heer GARRETSEN: Ik ben het met u eens. De gemeenschappelijke regeling Paswerk bestaat echter al heel lang. Dat is geen decentralisatie.

De heer FRITZ: Nee, dat klopt. De Participatiewet is wel een van de decentralisaties. Daar gaat het bij Paswerk natuurlijk over. We hebben al die onderwerpen samengenomen en daarvoor een reserve sociaal domein ingesteld. Daar denkt u anders over. Dat zie ik ook in uw motie. Dit is echter een van de kaders uit het coalitieakkoord. Wij staan daarachter.

De urgentie om ook echt werk te maken van de transformatie in het sociale domein is groot. Daar hoort ook innovatie bij. De tekst in de begroting daarover vinden wij nog erg vaag. Wij horen ook te vaak dat subsidieaanvragen of aanvragen voor het innovatiefonds voor kleine innovatieve initiatieven in het sociale domein worden afgewezen. D66 heeft daar ook aandacht voor gevraagd. Een nog te groot deel van het geld dat wij in het sociale domein uitgeven, lijkt automatisch naar de grote instellingen te gaan. In het coalitieakkoord hebben we echter juist aandacht gevraagd voor kleinschalige, lokale en nieuwe aanbieders die vaak beter passen bij de schaal van de Haarlemse wijk. Graag horen wij hoe het college deze ambitie uit het coalitieakkoord wil waarmaken.

De heer VISSER: Ik hoor u een heel mooi verhaal houden over de innovatiesubsidies en over het feit dat ze naar de grote instellingen gaan. Toen we het over die regeling hadden, heeft de ChristenUnie juist de vraag gesteld of we wel zo'n eigen bijdrage van 20% moesten vragen. Gaat het geld daardoor niet alleen maar naar de grote instellingen? Toen werd gezegd: nee hoor, dat komt wel goed; innovatie komt wel van de grond. Nu blijkt dat het geld inderdaad alleen maar naar de grote instellingen gaat. Bent u bereid om de eigen bijdrage die in de innovatieregeling zit te schrappen en om alleen naar de kwaliteit van voorstellen te kijken? Er kunnen namelijk best goede voorstellen zijn die de subsidie voor 100% waard zijn, omdat ze andere kosten in het sociale domein besparen. Bent u daartoe bereid?

De heer FRITZ: Dit wordt mij te technisch. Wij komen hier in de tweede termijn op terug. Ik moet met mijn woordvoerders overleggen.

Wij maken ons zorgen over het bereik van voorzieningen, bijvoorbeeld voor minima. Ook de SP heeft daar al aandacht voor gevraagd. Dit college maakt extra geld vrij voor de bestrijding van armoede, maar het geld gaat niet op. Dat is niet omdat het niet nodig is, maar omdat mensen niet altijd de weg naar deze voorzieningen weten te vinden. Ze botsen te vaak tegen dichte deuren en hoge drempels op. De PvdA wil de toegang tot dit soort voorzieningen vergemakkelijken. Graag horen we de visie van het college daarop. We hebben begrepen dat u binnenkort met een plan hierover komt. De PvdA organiseert overigens op woensdag 16 december een bijeenkomst over effectievere armoedebestrijding. Daar nodigen wij u allen graag voor uit.

Het tweede thema van mijn betoog is de vluchtelingen. Ik begon al met het verhaal van Rafik. Behalve aan Rafik biedt Haarlem op dit moment noodopvang aan nog zo'n 350 mensen die huis en haard hebben verlaten. We weten dat het hier niet bij zal blijven. Samen met de regio zijn we met u op zoek naar nog meer opvangplekken voor vluchtelingen. Haarlem zal onderdak moeten bieden aan een groep mensen van wie is komen vast te staan dat ze niet kunnen terugkeren naar het land van herkomst: de zogenaamde statushouders. De PvdA steunt deze ambitie, omdat we vinden dat ieder mens recht heeft op een veilige plek. Dit gaat echter niet vanzelf. We zien dat hierdoor spanningen ontstaan in onze samenleving. Mensen zien hun wijk veranderen. Er leven vragen over de veiligheid en de gezondheid. Mensen vragen zich af of deze vluchtelingen hun eigen kansen op een huis of baan niet verslechteren. Gelukkig gaat het in Haarlem goed. We hebben bewondering voor de manier waarop de buurt rond de Koepel omgaat met de komst van 350 nieuwe burens en de rol die de wijkraad daarin speelt. De PvdA

heeft vertrouwen in de manier waarop het college tot nu toe omgaat met de komst van deze vluchtelingen. We willen u twee zaken meegeven. Ten eerste willen wij u vragen om bij het zoeken naar nieuwe opvangplekken en huisvesting voor statushouder ook goed te kijken naar een eerlijke verdeling. Niet alleen een eerlijke verdeling over de stad, maar ook binnen de regio. De opvang van vluchtelingen mag niet eenzijdig in armere wijken worden neergelegd. Wij verwachten ook een bijdrage van bijvoorbeeld Bloemendaal. Ten tweede willen wij niet alleen aandacht voor huisvesting, maar ook voor integratie. Ook D66 heeft daar aandacht voor gevraagd. Een deel van de vluchtelingen zal zeker in Nederland blijven. Daarom is het belangrijk dat snel wordt gestart met de integratie. Zo kunnen zij snel meedoen in onze samenleving en zijn ze niet aangewezen op de bijstand. Het is het beste om mensen zo snel mogelijk te begeleiden naar werk. In de huidige praktijk wordt daar pas na de afronding van de inburgeringscursus mee gestart. Wij dienen vanavond een motie in die vraagt om daar al vanaf het begin mee aan de slag te gaan. Werk is immers de beste inburgering.

Motie 30: Werk is de beste inburgering

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2015, constaterende dat:

- Een aantal statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) nieuwe inwoners van Haarlem zullen worden;
- De gemeente Haarlem een taskforce heeft ingesteld om te zoeken naar huisvesting voor statushouders;
- De praktijk is dat statushouders pas na het vinden van een huis en het afronden van de inburgeringscursus worden begeleid bij het zoeken naar werk;

overwegende dat:

- Het voor mensen die langere tijd in Nederland zullen blijven belangrijk is dat zij zo snel mogelijk volwaardig meedoen in onze samenleving en zo een bijdrage kunnen leveren aan die samenleving;
- Werk de beste inburgering is;
- Werk helpt bij het opbouwen van een netwerk in Haarlem en voorkomt dat mensen zijn aangewezen op de bijstand;
- Het dus goed zou zijn als statushouders al tijdens de inburgering worden begeleid bij het zoeken naar werk, in plaats van eerst de inburgeringscursus af te ronden;

tevens constaterende dat:

- De regio rond Eindhoven samen met het COA bij wijze van pilot al op deze manier werkt;
- Men daar bij het verdelen van statushouders over gemeenten ook kijkt naar de match tussen hun opleiding en werkervaring en het aanbod van werk op de regionale arbeidsmarkt, zodat statushouders daar gehuisvest worden waar hun kansen op de arbeidsmarkt zo groot mogelijk zijn;

verzoekt het college van B en W:

- Niet alleen een plan te maken voor huisvesting van statushouders, maar ook voor het begeleiden naar werk, waarbij al vanaf het moment dat een statushouder in Haarlem komt wonen, wordt gestart met de begeleiding naar werk;
- Daarbij zo veel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande trajecten voor andere werkzoekenden, zodat er geen sprake is van oneerlijke concurrentie of verdringing op de arbeidsmarkt;

- Te onderzoeken of onze regio kan aansluiten bij de pilot in de regio Eindhoven, zodat bij huisvesting van statushouders ook gekeken wordt naar hun kansen op de regionale arbeidsmarkt,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door GroenLinks, D66, ChristenUnie en CDA.

De heer GARRETSSEN: Wij vinden dit een heel goed initiatief. Ik heb u al gevraagd of u niet ook vindt dat dit niet ten koste mag gaan van de hulp die Haarlemmers krijgen bij het vinden van werk.

De heer FRITZ: Wij hebben hier in onze fractie uitgebreid over gesproken. Dit is natuurlijk ook iets waar wij mee worstelen. Je wilt geen verdringing. Je wilt dat mensen gelijke kansen krijgen en dat iedereen die op zoek is naar een baan een gelijke kans heeft. Wij denken dat wij dat hebben opgelost met het tweede besluit. Om dat te verduidelijken: wij willen dat de trajecten die voor anderen worden ingezet ook voor deze groep worden ingezet. Dat betekent natuurlijk dat er meer aanbod van arbeidskrachten op de arbeidsmarkt komt. Er is dus altijd enige vorm van concurrentie. Mensen hebben daarbij echter exact dezelfde kans. Dat is wat ons betreft waar we van uit moeten gaan: een eerlijke kans. Mensen die recht hebben op werk, moeten gelijk worden behandeld.

De heer DE JONG: Zo kennen we de PvdA weer: van een hoop blabla. Laten we wel wezen: van de Somalische gemeenschap in Nederland zit ruim de helft in de bijstand. Van de statushouders zal dat in de eerste jaren niet veel anders zijn. Bij de kadernota heb ik aandacht gevraagd van mevrouw Langenacker voor het feit dat Haarlem ondermaats presteert op het gebied van werkgelegenheid. Ik heb een aantal andere steden genoemd die een veel betere banenontwikkeling hebben. Ik zou daar eens aandacht aan besteden. U hebt ooit nog eens geteld hoe vaak het woord arbeid in uw programma voorkwam. Het gaat om werk. Verdringing zal zeker plaatsvinden. Eigenlijk kunt u ook een pleidooi houden voor de tegenprestatie als er geen werk is. Alles is beter dan thuis zitten. Dat zult u met mij eens zijn.

De heer FRITZ: Zo kennen wij de VVD weer: een hoop rechtse oplossingen die tot niets leiden. We hebben gezien dat er in het verleden wel fouten zijn gemaakt bij de integratie. Daarin ga ik wel met u mee. Daar hebben we van geleerd. Juist daarom pleiten wij nu voor snelle integratie. Daar hoort bij dat we mensen aan een baan helpen.

De heer DE JONG: Het zijn allemaal bezwingingen die u doet. U gooit een wensenlijstje de lucht in: zo gaan we het doen en zo gaan we lekker met zijn allen integreren in een multiculturele samenleving. Er komen grote problemen op ons af. Een hoop mensen zullen heel lang in de bijstand zitten, als ze ooit al uit de bijstand zullen komen. Dat zijn gewoon de feiten die er liggen. U zult er verdomd hard voor moeten werken, en mevrouw Langenacker ook, om ervoor te zorgen dat er in Haarlem werk is.

De heer FRITZ: Wij werken daar verdomd hard aan. Daar werkt ook het college verdomd hard aan. Dat is precies waarom wij met deze motie komen: om ervoor te zorgen dat het college nog harder gaat werken om juist ook voor deze groep werk te creëren.

Mevrouw DEKKER: Hebt u enig idee waarom mensen zo lang in de bijstand zitten? Een van de redenen is dat juist niet wordt geïnvesteerd in snelle integratie en snel aan het werk komen. Dat is de reden waarom mensen zo lang in de bijstand zitten. Vervolgens is het des VVD's om niet te willen dat mensen afhankelijk zijn van de gemeenschap en dat

mensen zo snel mogelijk zelfstandig worden. Dat zijn gewoon de internationale verdragen die wij maken.

De heer DE JONG: Hoor hier een vluchtelingwerker aan het woord. Ik verwacht ook heel veel van de mensen die hier komen: dat ze zelf integreren, zelf de taal leren en zelf graag aan de slag willen. Ik denk dat u weleens een beetje vergeet daar aandacht aan te besteden.

Mevrouw DEKKER: Ik werk niet bij Vluchtelingenwerk.

De heer SMIT: Is de heer Fritz het met mij eens dat, als het aantal banen in Haarlem niet of nauwelijks groeit en het aantal mensen dat wij aan het werk willen helpen wel enorm toeneemt, wij een probleem krijgen aan de poort van de arbeidsmarkt?

De heer FRITZ: Hoe meer banen, hoe beter. Dat is absoluut een opgave voor dit college.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik heb me misschien vergist, maar ik heb begrepen dat we hier in Haarlem besloten hebben dat we geen participatiebanen willen. We krijgen nu natuurlijk best een grote toevoer tot de arbeidsmarkt van mensen die heel weinig kunnen. Is het mogelijk om deze vluchtelingen een participatiebaan aan te bieden? Of is dat geen gelijke kans?

De heer FRITZ: Het bruggetje tussen vluchtelingen en participatiebanen dat u nu maakt, ontgaat mij volledig.

Mevrouw VAN ZETTEN: U denkt dat mensen sneller integreren als ze werken. Dat ben ik helemaal met u eens. Het punt is: welk werk vindt u acceptabel? Wat mij betreft is straten vegen of sneeuw ruimen ook heel acceptabel werk. Ik heb begrepen dat daar echter problemen mee waren, waarschijnlijk ook van uw partij. Hoe kijkt u hier tegenaan, als we voor dit grote probleem toch een oplossing willen bedenken?

De heer FRITZ: Eigenlijk hoeven we die vraag hier in Haarlem helemaal niet te stellen. Er zijn gewoon wetten. Die zeggen dat alles passend werk is. Volgens mij is ook het vegen van straten dat. Ik vind dat een perfecte baan. Er zijn mensen in deze stad die dat hun hele leven met veel plezier doen. Ik zou echt niet weten wat daar mis mee is.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat ben ik met u eens. Ik heb indertijd echter van mevrouw Dekker begrepen dat zij het toch wel heel erg jammer vindt als universitair geschoolde mensen uiteindelijk dat soort werk moeten doen, en dat we dat eigenlijk niet willen. Daarom vraag ik u of er nu een uitzondering kan worden gemaakt, zodat deze mensen ook dat soort werk gaan doen.

De VOORZITTER: Dus omdat mevrouw Dekker dat een keer gezegd heeft, moet de heer Fritz dat nu beantwoorden?

De heer FRITZ: Volgens mij heeft ook mevrouw Dekker dat nooit gezegd. Ik kijk naar mevrouw Dekker. Nee hoor.

De VOORZITTER: Mevrouw Dekker had het dus kunnen zeggen. Vervolgt u uw betoog, mijnheer Fits.

De heer FRITZ: Ik kom aan mijn laatste punt. Ik had al aangekondigd dat dat iets leuks is. De tweede en laatste motie die wij indienen gaat over de nachttrein.

Motie 29: Nachttrein - bereikbaar door stad of regio

De gemeenteraad van Haarlem, bijeen op 12 november 2015, constaterende dat:

- We als gemeente Haarlem in 2011 de bereikbaarheidsvisie Zuid-Kennemerland, Bereikbaar door samenwerking, hebben vastgesteld;
- Tezamen met deze visie een regionaal mobiliteitsfonds is opgericht binnen een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Haarlem, Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort;
- De bereikbaarheidsvisie als doel heeft: een betere bereikbaarheid van de regio Zuid-Kennemerland door samenwerking over de eigen gemeentegrenzen heen;
- De nachttrein specifiek wordt genoemd als te nemen maatregel binnen de bereikbaarheidsvisie;
- Het coalitieakkoord Samen doen zich ook specifiek uitspreekt voor de realisatie van het nachtnet;
- Er voldoende budget in het potje onvoorzien zit om dit, indien regionale steun ontbreekt, zelf voor te financieren;
- De gemeente Haarlem navraag heeft gedaan bij de NS inzake de mogelijkheden voor twee nachttrein-varianten, waarbij variant 1 een volledige nachttreinverbinding op vrijdag en zaterdag inhoudt en variant 2 staat voor een extra rit heen en terug in de vrijdag- en zaterdagnacht;
- Deze variant 2 haalbaar is voor een bedrag van 30.000 euro à 50.000 euro per jaar voor een periode van drie jaar;

overwegende dat:

- Regionale bereikbaarheid met het openbaar vervoer een van de speerpunten is van lokaal en regionaal beleid;
- We anno 2015 in een 24-uurs economie leven;
- Hierbij door kleine relatief goedkope ingrepen grote stappen kunnen worden gezet;
- Een nachtverbinding al jaren een grote wens is in de stad en de regio;
- De beschikbare nachtbus er veel te lang over doet en impopulair is onder gebruikers;
- Haarlem als provinciale hoofdstad anno 2015 in de nacht nog steeds moeilijk bereikbaar is met het openbaar vervoer;
- Indien wordt gekozen voor de lichtere variant 2 deze al vanaf 2017 kan worden opgenomen in de dienstregeling;

Besluit om:

- Een bedrag van maximaal 50.000 euro per jaar voor een periode van drie jaar toe te kennen aan de realisatie van een nachttreinverbinding tussen Haarlem en Amsterdam;
- Hierbij uit te gaan van de lichtere variant zoals beschreven in de notitie, waarbij op vrijdag- en zaterdagnacht een trein later en een trein eerder zullen rijden;
- Hiervoor te putten uit het beschikbare budget binnen het regionaal mobiliteitsfonds of, indien daar binnen de regio onvoldoende steun voor is, dit bedrag voor te financieren uit het ongebruikte potje onvoorzien voor 2015, met als doel andere financiering te vinden voor 2017,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door D66, GroenLinks, Trots Haarlem en Actiepartij.

Dit is toch wel een bijzondere motie. Al jaren praten we in Haarlem over de nachttrein naar Amsterdam. Die is belangrijk voor mensen die in Amsterdam willen uitgaan, maar ook voor de Haarlemse horeca en dus voor onze werkgelegenheid. Ikzelf heb daar meer dan tien jaar geleden, toen ik nog actief was bij de Jonge Socialisten, aandacht voor gevraagd. Ik kijk ook even naar de SP, want ik kan me herinneren dat SP-jongeren zelfs nog op het station hebben gekampeerd om aandacht te vragen voor de nachttrein. Volgens mij was u daar zelfs bij. Hier wordt gevraagd of dat niet illegaal was. Daar gaan we het nog een keer over hebben. Ook D66 voerde een paar jaar geleden nog eens actie voor de nachttrein. Tot nu was dat helaas zonder succes. Drie jonge raadsleden van GroenLinks en de PvdA, namelijk de heren Berkhout, Drost en Visser, zijn vorig jaar de Facebookpagina Haarlem moet op het nachtnet begonnen. Deze pagina werd in korte tijd meer dan zesduizend keer geliket. Ze hielden het echter niet bij deze woorden alleen. Ze zijn in gesprek gegaan met de NS. Daaruit bleek dat de NS bereid is tot een proef van drie jaar waarbij op vrijdag- en zaterdagavond een extra nachttrein heen en terug gaat rijden. Dat is een mooie start. Onze regio moet dan wel 30.000 tot 50.000 euro per jaar bijdragen. Met deze motie doen we boter bij de vis. Na jaren praten over de nachttrein maken we het mogelijk dat deze vanaf 2017 echt gaat rijden.

Ik rond af. Deze begroting vormt een omslagpunt. Er gloort licht aan de horizon. We zijn er echter nog niet. De PvdA wil verder bouwen aan een Haarlem waarin we het samen doen; aan een stad waarin iedereen een eerlijke kans heeft om het beste uit zichzelf te halen; waarin we samen investeren in een goede toekomst voor iedereen; een stad waarin we samen vooruitkomen. Deze begroting vormt daar volgens ons oordeel een goede basis voor. We bouwen graag samen met u allen aan dat Haarlem.

De heer SMIT: U hebt onderzoek gedaan naar de wenselijkheid van de nachttrein. Kunt u een inschatting maken van het percentage van de treinreizigers dat met de laatste trein naar Amsterdam gaat, en welk percentage vanuit Amsterdam naar Haarlem komt? U zegt namelijk dat u ook de Haarlemse horeca blij maakt. Dan moet het toch ten minste 50% om 50% zijn. Kunt u dat beamen?

De heer FRITZ: Eerlijk gezegd kan ik die inschatting niet maken. U geeft nu mij alle eer, maar ik moet die eer direct doorgeven aan de drie jonge raadsleden die dit hebben uitgezocht. Ik zal uw vraag echter beantwoorden, want ik weet wel iets anders. De PvdA heeft meerdere gesprekken met de Haarlemse horeca gevoerd, ook met het Patronaat. Zij vragen hierom. Zij zeggen: er zijn nu mensen die bij ons komen voor een feest of iets anders en die dan niet terug naar huis kunnen. Zij willen heel graag dat de nachttrein er komt. Ik ken geen cijfers, maar ik kan u wel vertellen dat we deze wens wel degelijk horen van de horecaondernemers en de podia in onze stad.

De heer VISSER: Ik vind het heel mooi dat u zich inzet voor meer openbaar vervoer in Haarlem en voor het nachtnet. Wat dat betreft steun ik u. Ik moet echter constateren dat uw lobby landelijk mislukt is, want de nachttrein is gewoon niet geregeld in de hoofdrailnetconcessie. Daarom zitten we nu in een onderhandelingsproces om dit te regelen. U wilt de portemonnee trekken voor 50.000 euro voor drie jaar. In totaal is dat dus 150.000 euro. Vindt u niet dat we dan ook afspraken met de NS moeten maken in het kader van 'wie betaalt, bepaalt'? Als het echt een spectaculair succes is en er meer reizigers zijn dan verwacht, zouden wij niet 50.000 euro moeten betalen maar minder. Het kan toch niet zo zijn dat u een open cheque aan de NS geeft?

De heer FRITZ: Ik heb nog nooit iemand een open cheque gegeven en dat zal ik ook nu niet doen. Ik heb echter alle vertrouwen in de onderhandelingskonde van onze wethouder,

die dat soort details verder zal uitonderhandelen. Wij willen deze stap echter wel zetten. U hebt gelijk: een aantal keren was het zinloos en is onze lobby niet gelukt. Ik hoop dat we het na jaren praten eindelijk mogelijk maken. Daarom stellen wij geld beschikbaar.

De heer VISSER: Je kunt een discussie voeren over de dekking. Ik zou deze motie graag willen steunen. U zegt dat u vertrouwen hebt in het college wat betreft de onderhandeling. Waarom zet u dat niet in de motie? U kunt meer partijen over de streep trekken als u zegt: ga scherp onderhandelen met de NS en zorg ervoor dat de bijdrage omlaaggaat als het een daverend succes is. Als u dat in de motie zet, zal ik u onmiddellijk steunen. Anders brengt u mij in een lastig parket, omdat u ons altijd verwijten maakt over de dekking.

De heer FRITZ: We hebben nog een week. Misschien zegt het college wel dat het de motie op die manier gaat uitvoeren. Dan zijn we er ook. Anders kunnen we altijd in de tweede termijn nog kijken naar de motie. We hebben heel graag uw steun.

Mevrouw STERENBERG: Ik vind het idee om een actie te beginnen voor het nachtnet supergoed. Ik had dat zelf kunnen bedenken. Maar waarom komt u nu met deze motie? In september heb ik de informatienota van de wethouder ontvangen. In besluitpunt 4 staat dat ze in gesprek gaat met die partijen en dat ze met de uitslag daarvan teruggaat naar de commissie Beheer. Hebt u dan niet het vertrouwen dat de wethouder daarmee terugkomt, en ook over hoe dat financieel is uitgespeeld? Waar gaat het mis?

De heer FRITZ: Dat is wat de VVD altijd zegt. Als we vragen stellen aan het college hebben we meteen geen vertrouwen in het college. Nee, ik heb het volste vertrouwen in de wethouder. Ik zie ook dat dit dossier al meer dan tien jaar speelt, al langer dan ik raadslid ben. Het speelde al toen ik actief was bij de jongerenorganisatie van de PvdA. Dat is echt jaren geleden. Wij willen nu eindelijk eens een actie voeren. Daarom doen we dit. We stellen geld beschikbaar en wachten niet langer. Dat zegt niet dat ik niet het volste vertrouwen heb in deze wethouder. Kom op, zeg.

De heer BLOEM: Inderdaad: de SP heeft met een aantal leden, onder wie ikzelf, de regen en de kou getrotseerd en geslapen voor een nachttrein. Wij kunnen hier dus alleen maar blij mee zijn. We zijn ook erg blij dat de portemonnee wordt getrokken. Het is ook heel creatief hoe met geld wordt omgegaan. Daar gaat de SP veel van leren. Connexxion is hier alleen iets minder blij mee. Daar zijn wij op geweest. Er zijn veel mensen die met een grote roes en dronken in de bus stappen op het Leidseplein en die vervolgens naar huis gereden worden. Wij hopen dat dat in de evaluatie wordt meegenomen. Deze nachttrein is echter een lang gekoesterde wens van menig Haarlemmer, dus chapeau coalitie, ook voor de creativiteit.

De heer FRITZ: Dank u wel.

De heer VAN DE RAADT: De PvdA had beloofd nog met een antwoord te komen over het samen doen. Ik heb eerst echter nog een vraag over de nachttrein. U zegt dat deze jonge club enthousiastelingen boter bij de vis heeft gedaan en dat dit al tien jaar speelt. U zegt dat deze jonge club wél met de NS is gaan praten. Bedoelt u dat tien jaar lang nooit iemand met de NS heeft gesproken? Dat vind ik wonderbaarlijk. Ik hoor ook graag uw antwoord op de vraag hoe we het beter samen gaan doen in de vluchtelingenopvang, het informeren van de buurt en de samenspraak met de bevolking.

De heer FRITZ: De eerste conclusie is onjuist. Wat betreft het tweede: de eerste keer is het wat ons betreft goed gedaan. Uiteraard hopen we dat het zorgvuldiger gaat gebeuren als we meer tijd hebben. Misschien moet de burgemeester daar antwoord op geven in zijn

termijn. Dat lijkt me eigenlijk beter. Wij zijn ook heel benieuwd naar het antwoord daarop van het college.

De VOORZITTER: We zijn nu op de helft van de eerste termijn. We houden nu even pauze, tot 22.00 uur.

[pauze]

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en geef graag het woord aan de OPH.

De heer SMIT: Voorzitter. Wij hebben de uitnodiging van D66 gemist, gedaan bij de kadernota, om raadsbreed onze financiële vraagstukken te bezien. Blijkbaar is dat niet meer nodig. Ook zijn er geen moties in gezamenlijkheid vormgegeven. Het Inge Krul-effect is alweer weg. OPH beziet de gemeentelijke begroting vanuit drie belangrijke thema's: wonen, werk en welzijn en financiën.

Voor minstens 30.000 Haarlemmers zijn wonen, werk of welzijn niet of onvoldoende beschikbaar. OPH ziet een college, ondersteund door de ambtelijke organisatie, dat veel te vaak bezig is met dweilen met de kraan open. Ook voor 2016 moeten er weer zo veel versleten dweilen vervangen worden dat de gemeentelijke begroting daaronder lijdt. OPH wil u graag de laatste dweil voor 2016 aanbieden. Mevrouw De Leeuw gaat dat doen. Wij hopen dat u de kranen snel dichtdoet.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw De Leeuw.

De heer SMIT: Wat betreft wonen loopt er een actie naar ongewenst wonen in de Waarderpolder. Op de vraag van OPH waar deze bewoners naartoe moeten, zegt de burgemeester in de commissievergadering dat dit niet onze zaak is. Het is echter wel onze Haarlemse zaak. Het onderzoek naar criminaliteit aan de Schoterweg heeft onder meer zichtbaar gemaakt dat er flink wat sjoemelende huisjesmelkers zijn. Er is veel tijd besteed om dat boven tafel te krijgen, maar er lijkt veel minder tijd te worden besteed aan het binnenhalen van beleggers die willen investeren in wooneenheden met kleine appartementen en lage huren. Dat is iets wat Amsterdam wel realiseert en dat kunnen wij toch zeker ook? Tegen minister Blok aanzeuren vindt OPH zeker terecht. De minister heeft geen sociaal gezicht, maar dat ontslaat ons niet van de plicht om eigen creativiteit in te zetten. We zijn nog te veel gefocust op eengezinswoningen en doen veel te weinig voor mensen met een kleine portemonnee of mensen die met weinig vierkante meters erg blij zijn. Er worden nog steeds geen relevante aantallen nieuwe, kleine en betaalbare huurappartementen gerealiseerd in Haarlem. Toch lijkt er een kentering aan te komen. Zelfs uw ambtenaren lijken enthousiaster te worden van de mogelijkheden die er nu toch zijn. Daarom lijkt het wachten op de woonvisie voor OPH wellicht alleen maar tijdsverlies. Het zal de komende tijd nog een hele klus worden om de vastgeroeste corporaties ook naar de kant van de kleine wooneenheden te duwen en eigenbelang meer naar de achtergrond te stellen ten faveure van Haarlems belang. Daarover heeft OPH een vraag. Kan het college aangeven hoe de corporaties ingezet worden om de doelstellingen mede te realiseren? OPH komt ook met een motie om u uit te nodigen om een target te verbinden aan uw ambitie om in 2016 kleine wooneenheden te realiseren.

Motie 2: Getoonde bouwambities verdienen een target

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2016-2020,

- Constatende dat het college doordrongen is van de noodzaak dat er gebouwd moet worden voor jonge Haarlemmers, Haarlemmers met een kleine beurs,

ouderen die kleiner willen wonen, statushouders en hier niet genoemde Haarlemmers die een kleine wooneenheid zoeken met een huur lager dan het maximum van de sociale huurgrens;

- Overwegende dat het college en de ambtelijke organisatie ambities zien als een opdracht aan zichzelf en gaarne meetbaar wil functioneren;
- Vraagt het college om uiterlijk in de maand januari 2016 een target (aantal nieuwe kleine wooneenheden) aan de ambitie te verbinden; de target omvat het aantal opgeleverde wooneenheden alsmede het aantal wooneenheden in bouw in 2016. Het college wordt in 2017 niet afgerekend op de target en maakt in het vroege voorjaar een evaluatie van 2016 en bespreekt die met de raad, opdat in volgende jaren de target steeds beter onderbouwd kan worden,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door de ChristenUnie.

OPH is ervan overtuigd dat u dit durft.

Ik kom dan op het werken. Het aantal bijstandsgerechtigden stijgt. De ambtelijke formatie voor het begeleiden van de bijstandsgerechtigden kost jaarlijks enkele tonnen meer. Toch is de formatieruimte voor acquisitiebedrijvigheid al een tijd geleden uit de ambtelijke formatie geschrapt. OPH vindt dat – mevrouw Leitner heeft dat begrip al in een andere context gebruikt – penny wise, pound foolish. De werkgelegenheid in Haarlem groeit veel te weinig. Amsterdammers die in Haarlem komen wonen, kopen meestal een huis. Voor het verkrijgen van een hypotheek heb je een baan nodig. Zo kun je zeggen dat we werkgelegenheid importeren. Werkloze Haarlemmers hebben daar echter niets aan. Hier mag het college niet trots op zijn. Het mag niet achteroverleunen.

Werkloze jongeren worden te vaak probleemjongeren. Ze wonen slecht, hebben geen of een kleine uitkering en geen perspectief. Wel hebben ze een flink team aan maatschappelijk begeleiders om zich heen, hebben ze de volle aandacht van de politie en veel ambtelijke beleidsvorming op afstand. Kortom: het mag kosten dat het barst, maar we zetten geen taskforce op het creëren van een baan. In de gemeentelijke begroting is groei van de arbeidsmarkt geen issue. OPH vraagt het college om aan te geven hoe zijn verwachting is van de groei van de werkgelegenheid in Haarlem in 2016. Alle vragen krijgt u uiteraard digitaal aangereikt. OPH komt ook met een motie, waarin wij vragen om formatie vrij te maken of vorm te geven om acquisitie van bedrijven te realiseren.

Motie 4: Acquisitie bedrijvigheid: goed geld naar goed doel

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2016-2020,

constaterende dat het college op pagina 11 van de programmabegroting een ondernemende stad noemt met een duurzaam, ruimtelijk en economisch beleid gericht op werkgelegenheid;

overwegende dat het college op pagina 11 verzuimd heeft om de woorden “groei van de” te plaatsen voor het woord werkgelegenheid, en ook bij Programma 3 aan groei van werkgelegenheid geen aandacht besteedt, doch wel aan de consequenties van een toenemend aantal bijstandsgerechtigden;

draagt het college op om voor 2016 formatieruimte vrij te maken c.q. vorm te geven aan, dan wel specialismen in te huren om, zoals in het verleden plaatsvond, actief te werken aan acquisitie van bedrijfsleven/bedrijvigheid. De motie heeft geen budgettaire

consequenties als dezelfde budgettaire vorm van dekking wordt toegepast als bij het vormgevingstraject van de gebiedsbegroting, namelijk dat binnen de bestaande formatie nieuwe taken kunnen worden opgepakt,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door de VVD.

Specialisten, wellicht collegeleden, die bedrijven binnenhalen verdienen hun salaris terug aan minder bijstandsuitkeringen. Als deze financiële dekking u nog niet voldoende zekerheid biedt, levert een vertraging in de vormgever van de gebiedsbegroting ook formatieruimte op. OPH neemt aan dat de keuze voor meer werkgelegenheid of voor een iets latere invoering van de gebiedsbegroting snel gemaakt is. Als je de letter a van arbeid in je partijvaandel hebt, moet de motie je toch aanspreken. Om dit thema af te sluiten vragen wij het college om aan te geven wat het financieel voor de gemeente betekent aan lagere personele lasten en uitkeringen als het aantal bijstandsgerechtigden in 2016 vijfhonderd onder het begrote aantal blijft.

Met betrekking tot welzijn: er komen 65.000 fulltimebanen, zeg 80.000 werkenden minder in de cure en de care in Nederland in 2017. Dat heeft het UWV medio dit jaar becijferd. Dat betekent voor Haarlem een verlies van circa 700 banen, als het daarbij blijft. Omdat we vele tarieven voor zorgproducten met 5% verlaagd hebben, gaat dat linksom of rechtsom ten koste van nog meer arbeidsplaatsen. Om met de woorden van D66 te spreken: een blik vrijwilligers is dan vermoedelijk niet meer toereikend om dit op te vangen. Steeds meer ouderen ervaren dat ze thuis moeten blijven wonen. Ik dank mevrouw Dekker voor deze constatering in de commissie Samenleving van vorige week. Ouderen bekopen het thuis moeten blijven wonen niet zelden met toenemende eenzaamheid, of zelfs isolement, en het verstoken raken van noodzakelijke zorg. 46% van de ouderen in Haarlem ervaart matige of ernstige eenzaamheid. OPH vraagt het college of er bekendheid is met het fenomeen zorgmijder en of er inzicht is in het aantal zorgmijders. Zwervjongeren en spookjongeren zijn inmiddels een omvangrijk fenomeen. Die laatste groep heeft altijd schulden. De paarse krokodil lijkt hier weer dwars te liggen, door eigen Haarlemse regeltjes om deze groep via de schulddienstverlening te kunnen helpen. Zie het college inmiddels geen belemmeringen meer om de spookjongeren te helpen hun schulden te saneren?

Ik kom dan bij mijn conclusie over de drie thema's. OPH ziet dat er heel hard aan deze drie thema's wordt gewerkt. Als oppositiepartij heeft ze bewondering voor de inzet van de collegeleden, met mevrouw Langenacker voorop. Er wordt wel hard gewerkt, maar niet altijd slim genoeg. De kern van de problematiek wordt namelijk niet of onvoldoende aangepakt. De lekkende of soms vol openstaande kranen moeten dichtgedraaid worden. Dat lijkt ook in de begroting voor 2016 weer niet te gebeuren.

Wat betreft de cijfers en de financiën herhalen wij niet de opmerkingen van de SP, maar we delen ze wel. OPH gaat voor een gedegen financieel beleid en daarin worden we helaas teleurgesteld. Eind 2009 stond het saldo aan geleend geld op 401 miljoen euro; een niet misselijk bedrag. Eind 2013 stond het op 555 miljoen euro; een bedrag om misselijk van te worden. De schuld stijgt eind 2016 naar 570 miljoen euro, maar het kan nog erger worden. Op basis van de vraag van D66 over de begroting blijkt dat er abusievelijk 9 miljoen euro onder het kasstroomplafond voor de komende jaren is gebracht. Het college zegt dat de kans aanwezig is dat de stand van de leningen eind 2016 daardoor maar liefst 579 miljoen euro bedraagt. Dat is nog eens 9 miljoen euro meer dan nu in de begroting staat. Te veel schuld wordt dus nog meer te veel schuld. Kortom, wij en alle Haarlemmers worden flink voor de gek gehouden met de mededeling in de begroting op pagina 159 dat we aan schuldreductie doen en dat het er zonder schuldreductie nog rampzaliger had uitgezien. Nee, het is rampzalig. De schulden groeien. Ooit worden ze

lager, als een volgend college de ellende van nu erft en wijs gaat werken aan schuldverlaging. Het is heel simpel: alle Haarlemmers zijn het zat dat de schulden doorgroeien. Als Concern Control in een notitie naar aanleiding van een vraag van D66 bezorgd schrijft: “Deze aanscherping is mogelijk ongunstig voor de ontwikkeling van de schulddispositie en gunstig voor de investeringswensen” – let wel: niet noodzakelijkheden, maar wensen – dan wordt het echt tijd om op alle remmen te gaan staan, college. Dus college: gebruik de rechtersvoet nu echt.

Ik moet toch even financieel worden en pak er pagina 30 van de begroting bij. In de planperiode hebben we een totaal kasstroomplafond van 132 miljoen euro. In het investeringsplan staat 118 miljoen euro. We hebben dus een reserve van 14 miljoen euro voor speeltjes. Daar komt 9 miljoen euro bij, dus hebben we 23,5 miljoen euro voor speeltjes. Terecht zegt Concern Control: o god, als dat uitgegeven wordt, jagen we de schuld verder op. Ik heb van iedereen hier begrepen dat de schuld niet verder omhoog moet. Het simpele feit kan zich voordoen dat het college deze 23,5 miljoen euro wegstreept, keurig binnen het investeringsplan blijft, keurig zegt dat het niets aan speeltjes gaat doen. Op dat moment is geen enkele investering onmogelijk gemaakt, maar is de speelruimte weggehaald. Is het college bereid die 23,5 miljoen euro te schrappen? Zo nee, dan komt er later in de week een motie van ons.

Mevrouw LEITNER: Noemt u investeringen die wij voor de stad doen in het al krappe niveau van het kasstroomplafond nu serieus speeltjes?

De heer SMIT: Als ik het fout heb, word ik graag gecorrigeerd. Op pagina 30 staat dat het investeringsplan voor vervangingen en nieuwe investeringen in totaal 118 miljoen euro over vijf jaar bedraagt. Dat heb ik niet geschreven. Ik heb het alleen maar gelezen. Het kasstroomplafond over die vijf jaar is in totaal 132 miljoen euro. Het investeringsplan blijft dus onder het kasstroomplafond. Het risico is echter dat die 14 miljoen euro, waar nu 9 miljoen euro bijgekomen is, uitgegeven wordt aan speeltjes. Ik ben de laatste die het investeringsplan gaat aantasten. Ik constateer echter dat als die 23,5 miljoen euro per ongeluk door gretigheid wordt uitgegeven, we verder in de schulden komen. U wilt dat niet. Schrap dus die ruimte van 23,5 miljoen euro. U hebt het volledige investeringsplan nog steeds tot uw beschikking. Ik houd geen investering tegen en we zijn allemaal blij.

Mevrouw LEITNER: Ik constateer dan wel dat u investeringen vergelijkt met speeltjes.

De heer SMIT: Nee, ik beschouw het investeringsplan niet als speeltjes. Dat zijn serieuze investeringen waar we in de kadernota met zijn allen serieus naar gekeken hebben. Daar bovenop had u echter al een ruimte van 14 miljoen euro. Daar komt 9 miljoen euro bij. Dat wordt 23 miljoen euro. Die ruimte kan ingevuld worden met speeltjes, of in ieder geval niet met dingen die nu als noodzakelijk in het investeringsplan staan. Dat is het enige wat ik zeg.

De heer FRITZ: Ik snap het: het zijn wensen die we nu nog niet hebben. Ze staan nu nog niet in het investeringsplan. Het gaat echter om ruimte tot 2018 of 2019. Het kan dus heel goed zijn dat er nog noodzakelijke investeringen komen. Ik noem eens wat: de geluidsinstallatie van de gemeenteraad blijkt niet meer te werken. Als ineens blijkt dat we daarvoor een investering moeten doen, zijn dat toch geen speeltjes? Dat zijn noodzakelijke investeringen die in de komende jaren nog naar boven kunnen komen. We kunnen niet alles voorzien.

De heer SMIT: Die vraag had ik verwacht. Daar heb ik dus een antwoord op. Het investeringsplan wordt ieder jaar in principe niet gehaald. We weten dat het onderbested wordt. We hebben nu het probleem met de achterstand in grote onderhoudsposten. Het

wordt in principe niet gehaald. Als we het in enig jaar niet halen, is dat geen punt. Er moet ruimte zijn voor de vervanging van de geluidsinstallatie. Dat moet dan echter binnen het investeringsplan van opgesteld 118 miljoen euro over vijf jaar.

De VOORZITTER: Dan dweilen we gewoon nog een beetje door, toch?

De heer SMIT: Laat ik het zo stellen: als we 118 miljoen euro voor het investeringsplafond hebben staan, wordt dat in principe niet uitgegeven. Daar moet je je best voor doen. Daar moet je nieuwe dingen voor inbrengen, als dingen in die periode later of niet tot stand komen in die periode van vijf jaar. Die 118 miljoen euro is in principe dus voldoende. Plak er 1 of 2 miljoen euro bij, college, om bijvoorbeeld de geluidsinstallatie te vervangen, of anderszins. Laat dan echter 20 miljoen euro echt wegvallen, zodat je daar ook niet aankomt bij momenten van zwakte. Dan weet je zeker dat je het leningsaldo veel beter beheerst. Als je het wel gaat uitgeven, hebben we de 579 miljoen euro echt bereikt eind 2016. Een nieuw college mag er dan aan gaan werken om dat omlaag te krijgen.

De controlerende taak van de gemeenteraad wat betreft financiën wordt door deze begroting niet ondersteund. Pagina na pagina wordt teruggekeken naar het verleden en worden in euro's vergelijkingen gemaakt met de vorige begroting. Het jaar 2016 komt er echter bekaaid vanaf. De raad krijgt geen informatie om te kunnen controleren. Kunnen we in de begroting inzicht krijgen in de opbouw en juistheid van de begrote uitgaven? Kunnen we nagaan of de ambities kosten wat ze behoren te kosten? Nee, college. Wij kunnen door de 215 pagina's van de begroting bladeren als gekken. Waaruit bedragen van 20 tot 40 en zelfs 60 miljoen euro zijn opgebouwd, waaraan ze precies worden uitgegeven, en of die uitgaven zich verhouden tot de begrote prestaties, daar hebben we echter geen zicht op. Op onze verzoeken in meer dan vijftien vragen om inzicht in begrote bedragen krijgen we nul op het rekest. De reden die daarbij wordt gegeven, is dat de cijfers het niveau betreffen van de specificaties dat voor autorisatie door het college wordt gehanteerd. Dat is een autorisatie die de raad afgeeft. De vragen van de raad worden door de ambtelijke organisatie beoordeeld op relevantie. De ambtelijke organisatie bepaalt wat wij aan informatie krijgen. College, vindt u dat een juiste zaak? Krijgt u zelf ook geen aanvullende informatie anders dan gepresenteerd in de begroting? Een begroting met plaatjes en grafieken is echt interessant. Dat meen ik. OPH vraagt nu echter om informatie en heeft daar recht op. Als wij vragen om een specificatie van de huisvestingskosten van de ambtelijke organisatie, krijgen we het volgende ontwijkende en feitelijke onbeleefde antwoord op vraag 146: "Huisvestingskosten zijn op dit moment lastig te genereren, omdat de indeling van de huidige begroting niet zo is ingericht. Alle kosten, zoals energie en dergelijke, komen op één verzamelpost. Daarnaast is de Zijlpoort op 1 november 2014 in gebruik genomen. Er is nog geen vol jaar ervaring in de beheersituatie." Hier staat dat OPH, en wellicht de hele raad, pech heeft omdat de gemeentebegroting niet zodanig is ingericht dat we inzicht kunnen krijgen in de begrote huisvestingskosten, zelfs niet in de kapitaals- of huurlasten. Kan het college woensdag alsnog de gevraagde informatie aan OPH verschaffen? Wij zijn hier geen theekransje. OPH doet niet aan vliegen afvangen. Daarom steunen wij de motie van het CDA en eigenlijk de hele coalitie om de raad informatie te verschaffen om de kaderstellende en controlerende rol te kunnen waarmaken. Het heeft ons wel verwonderd dat coalitiebreed de informatieve kwaliteit van de begroting en de ambtelijke beantwoording van de begrotingsvragen zo ontoereikend wordt geacht. OPH heeft gaarne aan deze beeldvorming bij de coalitie meegewerkt. De black box moet toch open voor de raad. Ten slotte steunen wij de genuanceerde motie van de VVD om de subsidie aan Hys in stand te houden. Hys heeft een moeilijke tijd achter de rug en heeft het nog steeds krap. Hys vecht echter en behaalt daarmee resultaat, zeker waar het erom gaat om jeugd op het veld en van de straat te houden. OPH wordt er verdrietig van als we inschatten hoeveel

ambtelijke tijd erin is gestoken om te proberen een paar kwartjes aan Hys te verdienen. Het verminderen van de ambtelijke formatie levert naar onze mening beduidend meer geld op.

OPH dient ook nog moties in om de kunst en de Egelantier te bewaren en beschikbaar te houden voor de Haarlemmers als het pand een andere bestemming krijgt dan een culturele. Ook dienen we een motie in om de unieke regentenkamer open te houden voor gebruik en bezichtiging door Haarlemmers.

Motie 5: De kunst uit de Egelantier dient zichtbaar te blijven voor de Haarlemmers

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2016-2020,

- Constatende dat het college de Egelantier een vervolgbestemming gaat geven anders dan de huidige culturele bestemming en constatende dat in het pand in de loop der jaren vele kunstuitingen zijn verzameld;
- Overwegende dat rondom een overgang naar een andere functie en overdracht naar een andere eigenaar zeer omzichtig met de thans aanwezige kunstuitingen omgegaan dient te worden en dat zorgvuldig verwijderen en opslaan alleen geen recht doet aan de kunstuitingen;
- Draagt het college op om een inventarisatie van de kunstuitingen te maken en in overleg met de Haarlemse musea en cultuurpodia de kunstwerken, waaronder het wandwerk van Piet Zwaanswijk (in De Wereld Kindertheater) en een schilderij van Hannes Kuiper, een nieuwe expositieplek aan te bieden;
- De motie heeft geen budgettaire consequenties,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door de Actiepartij.

Motie 6: De 17-eeuwse regentenkamer in de Egelantier dient behouden te blijven

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2016-2020,

- Constatende dat het college aan de Egelantier een vervolgbestemming gaat geven anders dan de huidige culturele en voor het Haarlems publiek toegankelijke bestemming;
- Overwegende dat rondom een overgang naar een andere functie en overdracht naar een andere eigenaar zeer omzichtig met de regentenkamer omgegaan dient te worden en dat de regentenkamer met de status van gemeentelijk monument voor de Haarlemmers toegankelijk dient te blijven, eventueel binnen de beperkingen die de status meebrengt;
- Draagt het college op om ervoor te waken dat de regentenkamer door, tijdens of na de overdracht van het pand in minimaal de huidige conditie blijft en draagt het college op de regentenkamer beschikbaar te houden voor gepast gebruik en toegang door en voor Haarlemmers;
- De motie heeft geen budgettaire consequenties indien de kosten voor instandhouding worden opgenomen in de verkoopprijs,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door de Actiepartij.

Ook komen wij met een motie over verbonden partijen.

Motie 3: Verbonden partijen met een certificatie o.b.v. een kwaliteitssysteem onderscheiden zich positief

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, gehoord de beraadslaging over de programmabegroting 2016-2020, constaterende dat:

- ISO 9001 de internationale norm is voor kwaliteitsmanagementsystemen;
- HKZ staat voor Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector;
- Het voorbeelden zijn van normen- en kwaliteitskaders waarvoor een organisatie gecertificeerd kan worden;
- Certificering inhoudt dat het bedrijf onder meer goed georganiseerd is, betrouwbare output presenteert, consistent is in de benadering van externe relaties, transparant functioneert en aan wettelijke en maatschappelijke eisen voldoet;

overwegende dat:

- De raad op afstand staat van verbonden partijen;
- Certificering daardoor toegevoegde waarde kan hebben voor het beeld dat de raad zich vormt van een verbonden partij;

draagt het college op:

- Om een onderzoek te doen naar de wenselijkheid van certificering van verbonden partijen;
- Daarover de raad te informeren en bij positieve uitkomst certificering verplicht te stellen;
- In de programmabegroting en jaarrekening bij de informatie over de verbonden partijen de certificering ook op te nemen;
- De motie heeft geen budgettaire consequentie daar de kosten van het traject van certificering en van het behoud ervan per organisatie kunnen worden gefinancierd door de opbrengsten van verbeterde bedrijfsvoering,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door de ChristenUnie.

Als laatste vragen wij u om de Kenau-prijs te continueren, omdat deze jaarlijks kleinschalige maar o zo relevante burgerinitiatieven om de sociale cohesie te versterken in het zonnetje zet. Er is vast een subsidieregeling of een ander potje waar een bijdrage van 6000 euro voor continuering van de prijs uitgehaald kan worden.

Mevrouw VAN ZETTEN: De Kenau-prijs was niet bedoeld voor het bevorderen van de sociale cohesie. Daar zijn genoeg prijzen en potjes voor. Het ging om de emancipatie. Indertijd, acht jaar geleden, dachten wij: acht jaar lang is zat. Er waren acht beeldjes en het is een leuk initiatief geweest. Het is weinig origineel om daar maar eindeloos achteraan te blijven sjouwen. Ik zou willen voorstellen dat u maar met een nieuw initiatief komt, met een dekking daarbij.

De heer SMIT: U corrigeert mij terecht. Ik hield het te algemeen: het gaat om emancipatie. De naam Kenau-prijs is niet toevallig gekozen. Ik vind dat een prijs die Haarlem zou moeten hebben. Misschien kun je daar een andere actualisatie aan geven. Ik zou het echter zonde vinden als deze prijs zou vervallen. Ook bij de laatste keer heb ik

namelijk ervaren dat dit in Haarlem leeft en dat de prijswinnaars zich gesterkt voelen. Alle aangedragen projecten waren echt prachtprojecten. Geacht college en geachte coalitie, als in 2016 de kern van de problematiek niet serieus wordt aangepakt, maar slechts wordt doorgedaan met soms hartverwarmend dweilen, en als de schuld gewoon doorgroeit, is de ambitie van de coalitie verworpen tot 'samen de rit uitzitten'. Of nog erger: na ons de zondvloed. Dan is ook bij OPH elk begrip voor de coalitie en het college op.

De heer FRITZ: Ik hoor ook de heer De Jong in de krant zeggen dat dit college de rit zal uitzitten en dat het niks zal doen. Dit college heeft enorme taken op het gebied van het sociale domein en het gaat tot nu toe goed. Dit college heeft een aantal moeilijke dossiers die nooit opgelost konden worden, zoals de opvang van dak- en thuislozen, gewoon opgelost. Hoe kunt u nou het frame hanteren dat het college niks zou doen, of de rit zou uitzitten?

De heer SMIT: Ik bedoel met 'de rit uitzitten' dat de essentie van hetgeen waar Haarlem onder kreunt, namelijk het gebrek aan woningen en werk en welzijn, in feite niet structureel wordt aangepakt. Ik heb al gezegd dat het college heel hard werkt. Wij zien dat. Daarvoor hebben wij zeker waardering, zoals ook de SP verkondigt. Dat betekent echter niet dat je er als college bent. Je moet creatief zijn om de problemen echt bij de kern aan te pakken. Naar de mening van OPH gebeurt dat niet of zwaar ontoereikend.

De VOORZITTER: En uw voorstel was om dan toch ook nog verder te bezuinigen op het ambtelijk apparaat?

De heer SMIT: Ik heb dat niet gezegd. Ik heb dat alleen gezegd in relatie tot mensen die heel hard bezig zijn om kwartjes voor de gemeente te verdienen. Die kosten aan salaris misschien meer dan de kwartjes die voor Hys binnenkomen. Daar heb ik dat op gestoeld. Overigens is in zijn algemeenheid bekend dat, als je bezuinigt op een formatie, je daar soms ook een stukje dynamiek uithaalt en de kosten verlaagt. Dat heb ik niet gezegd noch bedoeld, maar dat is een organisatiekundige constatering.

Mevrouw LEITNER: U hebt het over de schuld. Ik leg het u nog één keer uit. Al in de vorige periode heeft de wethouder van Financiën staatjes gepresenteerd waarin we konden zien dat de schuld zou blijven doorgroeien tot volgend jaar. Dat wisten we al. Dat heeft te maken met investeringen uit het verleden. Het gaat erom wat je dan gaat doen. Deze coalitie heeft al in het begin besloten dat ze in deze periode een begin gaat maken met het aflossen van de schuld.

De heer SMIT: Het is zo moeilijk aan het Haarlems Dagblad uit te leggen, maar ik moet het toch nog een keer doen. We doen aan aflossing, terwijl de schuld doorstijgt. U moet dan uitleggen dat de schuld nog meer was doorgestegen als we niet hadden afgelost.

Mevrouw LEITNER: U kunt het. Zo simpel was het.

De heer SMIT: Blijkbaar heb ik het nu dan toch uitgelegd. De schuld groeit door. Punt.

De VOORZITTER: Het woord is dan nu aan mevrouw Huysse.

Mevrouw HUYSSSE: Voorzitter. Voor ons ligt de begroting voor de komende vijf jaar, waarvan slechts de eerste twee jaar met een grote mate van realiteit te plannen zijn. Dat weten we en merken we aan alles. Verder weg wordt het steeds lastiger om een planning te maken voor wat ons dan overkomt. De praktijk wijst uit dat we elke keer voor

verrassingen komen te staan. Ook dan bieden we daar weer het hoofd aan. Het zijn onrustige tijden, waarin veel verandert. Hoe vaker en heftiger we geconfronteerd worden met de wereld buiten onze grenzen, hoe vaker ik me realiseer dat we leven in een zeer welvarend deel van de wereld. We hebben een bevoorrechte positie. Wat ons betreft brengt dat verantwoordelijkheden mee. Er liggen niet geringe uitdagingen voor ons, die wat ons betreft het politieke belang zouden moeten overstijgen. We kunnen meer bereiken wanneer we minder tijd kwijt zijn aan dat wat ons scheidt en meer tijd aan dat wat ons bindt. Deze heftige tijd vraagt om een constructieve houding van, wat ons betreft, alle partijen.

De gemeente wordt ingehaald door de actualiteit, zoals afgelopen jaar bij de brand bij de Schoterbrug en de zomerstorm. Ook werden we gevraagd om de opvang van vluchtelingen te regelen. Dat heeft laten zien dat veel Haarlemmers toch begrip hebben voor de dramatische situatie van de meesten. Zij ontfermden zich over hen. We hebben in de afgelopen tijd gezien dat er voor dat soort mensen verschillende activiteiten zijn georganiseerd. GroenLinks is daar trots op. Er is geen verdeling binnen de samenleving en geen haatzaaiing, maar betrokkenheid en praktische ruimhartigheid. Ook uit Den Haag krijgen we financieel het een en ander te verwerken, zoals de 3 miljoen euro minder aan gemeentelijke uitgaven tijdens het lopende boekjaar. Dat kwam door de rekenmodellen. Ook dat hebben we inmiddels verwerkt.

Nu kom ik op de begroting voor 2016. Voor 2016 staan natuurlijk ook allerlei zaken gepland. We gaan verder met de beheer- en onderhoudsprojecten in de stad, bovenop de projecten die door allerlei omstandigheden in de afgelopen tijd niet tot uitvoering zijn gekomen. Daar zetten wij ook op in. Voor het verkeer zien wij uit naar de opwaardering van de Amsterdamsevaart. Die gaat in 2016 van start. Zo gaan we ook aan de slag met de fietsbrug in de Waarderpolder. De verbinding met de nachttrein is voor ons en voor veel Haarlemmers, vooral jongeren, een lang gekoesterde wens. Nu dringt GroenLinks er samen met de PvdA, Trots Haarlem, D66 en de Actiepartij op aan om die te gaan realiseren. Daarover ligt al een motie voor. We willen graag een betere bereikbaarheid in de regio. Daar zetten we op in, ook voor 's nachts.

Wat ons betreft is afval steeds meer een grondstof. We zien 2016 dan ook als het jaar van omdenken. Afval is grondstof voor nu en voor in de toekomst. Afvalscheiding levert geld op. Het is voor ons van belang dat we ons daarvan bewust worden.

Onlangs heeft het college vastgesteld dat de ISV-gelden van 1 miljoen euro voor tweederde worden besteed aan de kwetsbare wijken. Daarbij is een verdeling in drie categorieën voorgesteld.

De heer BOER: U sprak over het feit dat de wethouder het beheer en onderhoud extra gaat aanpakken. U verwees daar al eerder naar, maar in de begroting staat daarover niets concreets. Als ik de wethouder vraag hoeveel fte hij daarop gaat inzetten, krijg ik geen antwoord. Hoe ziet u dat voor zich? De wethouder moet niet alleen de 100% realiseren die ze geacht wordt te realiseren in 2016. Dat is voor haar al een opgave. Daarnaast moet nog eens 3 miljoen euro worden gerealiseerd. Hoe ziet u dat voor zich?

Mevrouw HUYSSSE: Ik ga ervan uit dat de wethouder daarvoor plannen heeft voorbereid. U zal daarover in de commissie Beheer denk ik uitgebreid spreken.

De heer BOER: Toen wij ons zorgen maakten over die 3 miljoen euro die zij niet heeft uitgegeven, zei u: het staat in de begroting. Ik pakte de begroting erbij, maar daar staat helemaal niets in. Er staat helemaal niet in: ik ga zoveel extra ambtenaren inzetten, of ik trek er extra geld voor uit om capaciteit vrij te maken, of ik huur extra mensen in. Er staat helemaal niks. En als ik erom vraag, krijg ik ook niets te horen. Ik steun uw betoog, maar uw wethouder laat eigenlijk helemaal niets aan u weten. U vertrouwt haar weer op haar blauwe ogen, terwijl ze in het afgelopen jaar 3 miljoen euro heeft laten liggen.

Mevrouw HUYSSSE: Ik vertrouw erop dat er plannen liggen die uitgevoerd zullen worden en dat in de komende tijd gestreefd wordt naar uitvoering daarvan. Dat hoeft niet alleen in 2016, want er worden natuurlijk trajecten ingezet. Ik ga ervan uit dat daar in de commissie Beheer over gesproken wordt. Dat zit in de begroting versleuteld als informatie die nog nader uitgewerkt wordt naarmate de projecten worden ingezet. Ik was gebleven bij stadsvernieuwing. GroenLinks is zeer verheugd dat leefomgeving en openbare ruimte daarbij aandacht krijgt. Wij zien hierin echt kansen om ook aan klimaatontwikkeling en -adaptatie te gaan werken. Daarbij is ook van belang dat in het komend plantseizoen de herplanting van bomen serieus wordt opgepakt. Daarbij worden minstens de bomen vervangen die in het afgelopen jaar verloren zijn gegaan. Zoals we allen weten, spelen ook bomen een cruciale rol bij de klimaatadaptatie. Het sociale domein vraagt nog veel aandacht. De transformatie is daar in volle gang. Het jaar 2015 begint ons allen inzicht in de gevolgen van de veranderingen te geven, zodat we beter kunnen schakelen en aanpassingen kunnen doorvoeren waar dat nodig is.

De heer VAN DEN RAADT: U wilt alle bomen die in de afgelopen tijd zijn omgewaaid, vervangen. In welk tijdsbestek wilt u dat?

Mevrouw HUYSSSE: Daar schijnt een stuk van de wethouder over te zijn. Daar hebt u als het goed is informatie over.

De heer VAN DEN RAADT: Mij valt op dat, als ik aan de PvdA vraag hoe het samen doen gaat, het antwoord is dat ik over twee dagen een antwoord van de burgemeester krijg. Zojuist stelde de VVD u een vraag. Toen zei u: de wethouder heeft het antwoord. Ik had eigenlijk van uzelf een antwoord willen horen. Wat vindt u een redelijke termijn voor het herplanten van de bomen?

Mevrouw HUYSSSE: Ik begrijp dat u daar gewoon informatie over heeft. Die heb ik hier niet paraat, maar ik weet dat de bomen in de komende termijn versneld worden herplant. Ik weet dus niet zo goed wat u van mij wilt horen. Er komen gewoon weer vierhonderd bomen bij.

Armoedebestrijding is voor GroenLinks een belangrijk thema. De voorzieningen voor minima geven nog steeds reden tot ongerustheid. De toegang van voorzieningen voor minima stuit nog steeds op obstakels. Bejegening is een gevoelig punt voor mensen die het financieel moeilijk hebben. Daar moet wat betreft GroenLinks aandacht voor blijven. Wij sluiten ons aan bij de vraag die de PvdA hierover stelde.

Betaald werk is voor veel mensen belangrijk, maar de toekomst roept het beeld op dat dit eigenlijk steeds minder gemakkelijk haalbaar is. GroenLinks zou graag zien dat Haarlem de ruimte neemt die door Den Haag geboden wordt om te experimenteren met het uitvoeren van sociale bijstand, dit in aanloop tot een experiment met een vorm van een basisinkomen. De wethouder heeft hierover al tijdens de kadernota gezegd dat er in 2016 ruimte zou zijn om het basisinkomen in Haarlem te onderzoeken, hoe dit werkt en welke effecten het zou geven. We vragen de wethouder dan ook welke planning ze daarbij voor ogen heeft.

Ook werken aan de leefbaarheid in Haarlem is van belang, met name in Haarlem-Oost. In dat stadsdeel is veel gepland voor in de nabije en verre toekomst. Dat vergt natuurlijk veel voorbereiding en overleg.

Mevrouw STERENBERG: Ik ben een beetje verbaasd. Op voorgaande vragen zegt u dat u vertrouwt op de planning van de wethouder. Hierbij wilt u ineens wel een planning weten. Wat is het nou? Gaat u ervan uit dat de wethouder gewoon goed haar werk doet en met plannen komt als ze dat heeft toegezegd?

Mevrouw HUYSSSE: Ik reken erop dat ze dat doet. Ze heeft toen gezegd dat ze hiervoor capaciteit zou vrijmaken. Ik ben benieuwd wat dat wordt. Ik vraag naar de stand van zaken.

De heer VISSER: Ik hoorde u net spreken over bomen en participatie. Ik heb een vraag over de boomspiegels. Volgens mij was dat punt uit het coalitieakkoord van u. Dat betreft een bezuiniging van 150.000 euro. Daarbij is gezegd: we laten mensen de boomspiegels, mooie perkjes rondom de bomen, adopteren. We hebben daar echter nog helemaal geen plan voor gezien. Wel wordt 150.000 euro ingeboekt. Er wordt al gezegd: we gaan die boomspiegels niet meer onderhouden. Vindt u niet dat de wethouder gewoon met een plan moet komen over de manier waarop ze ervoor gaat zorgen dat burgers daaraan actief gaan bijdragen? Ik verbaas me erover dat u daar niets over zegt. U boekt een bezuiniging in en het wordt slechter qua onderhoud.

Mevrouw HUYSSSE: Ik zie heel veel plekken waar mensen al een boomspiegel hebben geadopteerd. Bij ons in de buurt hebben wij zelf ook al drie boomspiegels geadopteerd. Ik weet niet zo goed wat er verder moeten worden gedaan om daarvoor te zorgen.

De heer VISSER: Ik vind het heel leuk dat u zelf boomspiegels adopteert, maar ik heb er moeite mee dat u zomaar een bezuiniging van 150.000 euro op onderhoud inboekt en zegt dat de stad wel gaat adopteren, zonder dat daar enige onderbouwing, enig plan of enige publiciteitscampagne aan vastzitten.

Mevrouw HUYSSSE: Er is door Spaarnelanden al veel campagne gevoerd om dit onder de aandacht te brengen, via de wijken en de stadsdelen. Blijkbaar heeft die u niet bereikt. Misschien moet Spaarnelanden zijn communicatiecampagne dan aanpassen, speciaal voor u.

De sportvoorzieningen vragen om extra aandacht, in het bijzonder in Haarlem-Oost. Er ligt een invulling van de taakstelling waarover al eerder gesproken is. Die staat op dit moment ter discussie. Motie 3 daarover is al door de coalitie en de ChristenUnie ingediend. GroenLinks worstelt nog met de formulering van die motie. Tijdens een interruptie heeft de heer Azannay daar al iets over gezegd. Onze insteek is dat dit in het belang is van de sociaal-maatschappelijke functie van de clubs. Er zou een nieuwe benadering van beheer en onderhoud kunnen komen, zodat de clubs kunnen helpen bij hun voortbestaan. We willen graag weten hoe de wethouder aankijkt tegen deze motie. Voor ons is van belang dat wordt gezorgd voor een eerlijke kans voor de clubs, zodat zij hier in een periode van bijvoorbeeld twee jaar aan kunnen werken. Daar zouden we graag een reactie op willen.

Mevrouw STERENBERG: Wat wilt u nu echt? We hebben de heer Azannay al gehoord in de commissie Samenleving. Hij was behoorlijk ferm. Ik hoor u nu zeggen dat u van de wethouder wilt horen hoe hij naar de moties kijkt. Wat is nu uw visie? Moet Hys blijven waar het nu zit? Of gaat u het allemaal nog even rustig bekijken?

Mevrouw HUYSSSE: Het uitgangspunt is dat Hys en de Brug de kans krijgen om te bespreken dat zij kunnen blijven op de huidige plek.

Mevrouw STERENBERG: Daar is Hys toch wel duidelijk over geweest? Het enige wat Hys nodig heeft, is uw hulp en dat u zegt: Hys moet daar kunnen blijven.

Mevrouw HUYSS: Ja, en dat doen wij op onze manier.

De ongedeelde stad is voor GroenLinks een work in progress. Dit proces is nooit af. In een tijd waarin de kloof tussen arm en rijk steeds groter wordt en de mogelijkheden voor corporaties steeds kleiner zijn, is een gemeente het aan haar inwoners verplicht om maatregelen te treffen. Het vraagstuk huisvesting, bouw en doorstroming blijft ons bezighouden. Sociale woningbouw is nodig om de wachtlijst te verkorten. Momenteel zien we de wachtlijst groeien. Corporaties worstelen met hun nieuwe situatie. GroenLinks heeft als hoofddoel een betaalbare woning voor iedere Haarlemmer. Voor nu betekent dat meer sociale huur en een stop op sloop binnen een nieuwe, goede woonvisie. Simpel gezegd: zolang de scheefwoners niet kunnen doorstromen, zullen we ervoor moeten zorgen dat er voldoende betaalbare woningen in de stad zijn. Wij stellen voor hierbij te kijken naar nieuwe vormen van woningbouw, tijdelijk, op braakliggende terreinen of via transformatie in leegstaande kantoorpanden. Dit kan natuurlijk gerealiseerd worden door corporaties, maar ook ontwikkelaars zouden hiervoor kunnen worden geïnteresseerd.

De heer SMIT: U zegt dat de corporaties worstelen. Is het dan niet handig dat we mee gaan worstelen en ervoor gaan zorgen dat zij doen wat wij willen? Ik krijg namelijk de indruk dat hun worstelen leidt tot een soort impasse. Ik neem aan dat u ook wilt dat zij voor de gemeente Haarlem een nuttige functie gaan vervullen.

Mevrouw HUYSSSE: Daar ben ik van overtuigd. Blijkbaar is het hun vanuit Den Haag niet helemaal gegeven om die rol voldoende te kunnen invullen. Uiteraard kunnen we er vanuit Haarlem voor zorgen dat zij hun rol al meer pakken. Ze krijgen echter ook beperkingen opgelegd, waardoor ze een afdracht aan Den Haag moeten doen. Dat weet u ook. Dat maakt dat ze financieel gezien wat uitdagingen hebben.

De heer SMIT: Ik denk dat ze echt nog niet arm zijn. Ik denk dat de corporaties een andere attitude van de gemeente moeten ervaren, namelijk dat ze de gemeente serieus moeten helpen en niet hun eigen belang moeten nakomen. Dat laatste was jarenlang natuurlijk preferent.

De heer BOER: Ik hoor mevrouw Huysse uitspreken dat de ambitie van GroenLinks een betaalbare woning voor iedereen is. Nou is 'iedereen' een wel heel grote groep. Kunt u iets specifieker zijn?

Mevrouw HUYSSSE: Volgens mij staat dit in het coalitieakkoord. Daar moet u ook kennis van hebben genomen.

De heer BOER: U stelt hier: een betaalbare woning voor iedereen. Ik ben dan heel benieuwd wat u verstaat onder die grote groep 'iedereen'.

Mevrouw HUYSSSE: Ik denk dat dat niet meer of minder is dan wat het zegt. Het wil zeggen dat mensen de lasten voor hun woning moeten kunnen ophoesten. Dat geldt ook voor mensen die weinig geld hebben.

De heer BOER: Volgens mij hebt u het dan vooral over de mensen die nu op een wachtlijst staan voor een sociale huurwoning.

Mevrouw HUYSSSE: Ook die, ja. Er zijn echter ook andere categorieën. Er zijn bijvoorbeeld ook anderen die een andere woning zouden willen hebben, terwijl die misschien niet beschikbaar is. Dat is een mogelijkheid. Er zijn natuurlijk diverse groepen mensen op zoek naar een andere woning. Wij denken dat dat sneller kan.

Mevrouw VAN ZETTEN: Mevrouw Huysse heeft het over betaalbare woningen voor iedereen. Misschien kan zij zich de discussie van een paar jaar geleden nog herinneren. Toen hadden we het idee dat, als we iedereen een betaalbare woning zouden geven, dit in deze versteende en verdichte stad sterk ten koste van groen zou gaan. We moeten dan ook naar de groene zone gaan kijken. Dat was de reden om hier vraagtekens bij te zetten. Hoe denkt u daar nou over? Ik vind dat u dit nu wel heel gemakkelijk te berde brengt, terwijl u ook andere idealen heeft.

Mevrouw HUYSSSE: Dat is duidelijk, maar u wilt dan dus zeggen dat een heleboel Haarlemmers niet in Haarlem mogen wonen. Daar komt het op neer. In principe heeft iedereen natuurlijk recht op een plek. We moeten dan zeggen: er mag niemand meer bij in Haarlem. Zou dat een idee zijn?

Mevrouw VAN ZETTEN: Het idee was natuurlijk dat het regionaal moest worden opgelost. Bouwlocaties zijn inderdaad ontzettend duur in Haarlem en sociale woningen kun je gemakkelijker daarbuiten bouwen. Het is kiezen of delen.

Mevrouw HUYSSSE: Zo denkt Bloemendaal daar ook over.

De heer VRUGT: Ik vertaal maar even wat mevrouw Van Zetten eigenlijk voorstelt. Dat is om voor iedereen een onbetaalbare woning te realiseren. Mensen met een smalle beurs moeten dan maar in de IJmond en in Hoofddorp wonen. Begrijp ik dat goed, mevrouw Van Zetten?

Mevrouw VAN ZETTEN: Die discussie kunnen we nog een keer voeren. Ik kom terug op een discussie waarbij ook u betrokken bent geweest, misschien vijf jaar geleden. Wij met zijn allen vonden toen dat het groen enorm onder druk stond, dat mensen gelukkig worden van groen en dat wij onze Haarlemmers ook gelukkig willen zien. Als wij de hele stad volplempen met woningen, ontstaat er spanning op dat punt. Ik hoef deze discussie hier helemaal niet te voeren. Dat komt nog wel. Het is een vraag aan GroenLinks.

De heer VAN DEN RAADT: Is een betaalbare woning voor iedereen niet enigszins tegenstrijdig met wat D66 zojuist zei, namelijk: we betalen middeldure en dure woningen, want de Amsterdammers moeten ook ergens wonen? Hoe rijmt u dat?

Mevrouw HUYSSSE: Dat zijn onderdelen die allemaal van belang zijn als we kijken hoe we mensen in Haarlem aan een huis kunnen helpen. Wat ons betreft gaat het dan niet uitsluitend om dure en middeldure woningen, maar juist ook om sociale huisvesting. Blijkbaar legt D66 het accent op middeldure huurwoningen. Dat kan.

De heer SMIT: Ook richting mevrouw Van Zetten: in Haarlem hebben we een niet-strategisch bezit van ik geloof vierhonderd panden. Die panden staan op grond waar je geen grond voor hoeft op te offeren. In Amsterdam is men heel vaak in staat om dat niet-strategische bezit om te katten naar kleine appartementen. Dat zou toch in Haarlem ook moeten kunnen? Als je de jeugd uit de stad kwijtraakt, heb je een onbalans in de opbouw van de bevolking. Dat is wat Haarlem zou moeten kunnen op bestaande vierkante meters grond, niet zijnde groen. Bent u dat met mij eens, mevrouw Huysse?

Mevrouw HUYSSSE: Volgens mij noemde ik net al de transformatie van leegstaande kantoorpanden.

De heer SMIT: Bedoelt u dat ook voor de zeer betaalbare huur, ruim onder de sociale grens?

Mevrouw HUYSSSE: Ja, uiteraard. Ook willen wij dat gekeken wordt naar nieuwe vormen van huurcontracten: tijdelijk, flexibel en inkomensafhankelijk. Dit alles moet een zo goed mogelijke verdeling van de beschikbare woonruimte in Haarlem mogelijk maken. Dit zou bijvoorbeeld een goede mogelijkheid zijn om grote stappen te maken voor starters op de woningmarkt, ouderen die kleiner willen wonen – waardoor de doorstroming mogelijk op gang kan komen – maar ook voor statushouders waar we straks nog een opdracht voor krijgen. We vragen de wethouder ook om te kijken naar mogelijkheden om tijdelijke woningen te bouwen die op termijn worden omgezet in permanente woningen. Dit is al ter sprake gekomen tijdens een commissievergadering, maar we roepen daar nogmaals toe op.

Daarnaast blijft het komend jaar veiligheid in de wijken nog steeds de aandacht vragen, in samenwerking met bewoners, bedrijven en instellingen. Veiligheid is een belangrijk thema. Daar moet je nog steeds aandacht voor hebben.

GroenLinks is eigenlijk zeer positief over de behaalde resultaten met huisvesting voor zwerfjongeren. We zullen echter de vinger aan de pols houden om ervoor te zorgen dat alle zwerfjongeren een passend aanbod krijgen. De bestrijding van jeugdwerkloosheid blijft aandacht vragen, bijvoorbeeld wat betreft stageplekken waarmee jongeren betere kansen krijgen op de arbeidsmarkt. Het investeren in Schalkwijk is natuurlijk ook nog steeds nodig. Het zou bijvoorbeeld wel varen bij een winkelcentrum. Het zal dan meer gaan bruisen.

In tegenstelling tot wat gesuggereerd lijkt te worden door de oppositie, wil GroenLinks naast het coalitieprogramma ook samenwerken met alle andere fracties, aan andere thema's die GroenLinks na aan het hart liggen. Wij denken daarbij bijvoorbeeld aan de verdere ontwikkeling van een nieuwe bestuursstijl. Nu de transitieperiode van de drie decentralisaties wordt afgerond, is het tijd voor de zogenaamde transformatie. Hierbij moeten alle betrokkenen – bestuur en organisatie, maar ook de betrokken Haarlemmers en belangenorganisaties – wennen aan en groeien in hun nieuwe rol. GroenLinks dringt erop aan om deze betrokkenheid serieus te nemen en deze belangenorganisaties bijvoorbeeld echt bij het begin van beleidsstappen te betrekken. We denken graag actief mee over manieren waarop dit kan.

Op het gebied van sociale cohesie en actief burgerschap zouden we willen zien dat actiever gewerkt wordt aan het integraal benaderen van vraagstukken op het sociale domein en over huisvesting. Onderwerpen als het bestrijden van eenzaamheid en zorg aan huis vragen een andere benadering dan standaardoplossingen. Met behulp van creatieve woonvormen kan bijvoorbeeld worden bijgedragen aan meer sociale cohesie. Daardoor neemt de kans op eenzaamheid af.

Vooruitlopend op de resultaten van het RKC-rapport over openbaar groen zullen we ook veel meer rekening moeten houden met de diverse functies van het groen. Dit roept GroenLinks eigenlijk al jaren. Nu blijkt dit nog eens bevestigd te worden. De gemeente blijkt hier nog onvoldoende integraal aan te werken. We vragen hier opnieuw aandacht voor. We zijn benieuwd wat de aanpak zal worden naar aanleiding van dit rapport. Met het oog op klimaatverandering kan meer groen in de stad niet langer worden gezien als een hobby van GroenLinks. Er zal meer groen bij moeten komen om de steeds heftiger wordende gevolgen van klimaatverandering te kunnen opvangen. Wij zouden dan ook graag zien dat zuinig wordt omgegaan met het bestaande groen.

Al met al staat er nogal wat te gebeuren de komende tijd. Er wordt hard gewerkt om Haarlem tot een nog mooiere stad te maken.

De heer BLOEM: Ik hoor u woorden spreken over duurzaamheid die mij uit het hart gegrepen zijn. U zegt: het is geen hobby. Ik zie uit de voorstellen van GroenLinks bijvoorbeeld scooters naar voren komen die niemand wil, groene daken die niemand wil, of duurzaamheidsplannen zonder concrete indicatoren. Wanneer gaat GroenLinks er nou

voor zorgen – samen met ons, want dat doen we graag – dat we niet meer met hobbyisme bezig zijn, maar dat we werkelijk een slag gaan maken in duurzaamheid? Gaat u samen met ons daadwerkelijk strijden voor concrete investeringen waarbij we kunnen meten wat ze opleveren, in plaats van dat we afwachten tot er weer een zachte winter komt en we weer een goede duurzaamheidsmonitor hebben?

Mevrouw HUYSSSE: U vindt ons ongetwijfeld aan uw zijde als we kunnen samenwerken aan een verbetering van duurzaamheidsmogelijkheden. Ik denk dat het gegeven dat er niemand interesse lijkt te hebben in groene daken geen indicatie hoeft te zijn dat het geen goede gedachte is. We moeten er in Haarlem echter aan werken dat mensen zich bewust worden van de noodzaak van een aantal zaken. Veel mensen zijn zich daar blijkbaar nog helemaal niet van bewust. We moeten er dus veel harder op inzetten dat mensen zich realiseren dat het klimaat aan het veranderen is, dat we daarop voorbereid moeten zijn en dat we moeten werken aan klimaatadaptatie. We moeten voorkomen dat we Haarlem in het Spaarne worden in plaats van Haarlem aan het Spaarne.

De heer BLOEM: Ik waardeer het, hoor. Er wordt heel veel geld gepompt in de Groene Mug, in Circus Circulaire, in XminY en al dat soort zaken. U heeft het dan nog steeds over bewustwording en communicatie. Ik hoop echt van GroenLinks in de komende tijd een houding te zien van niet verspillen, niet kijken wat leuk is, maar van concreet investeren en bij elke investering kijken hoeveel CO₂-reductie die oplevert. Dat hoop ik echt van u te zien, in plaats van dat u zich verschuilt achter bewustwording. Er wordt namelijk heel veel gecommuniceerd.

Mevrouw HUYSSSE: Wat is dan uw voorstel?

De heer BLOEM: We hebben een amendement ingediend dat voorstelt om de ISV-gelden in te zetten voor meer sociale woningbouw en renovatie van sociale woningbouw. Zo worden deze woningen, die vaak niet duurzaam zijn, veel duurzamer. Ik hoop van harte dat u het steunt. Dat zijn concrete dingen. Dat zijn meetbare dingen; dingen die we gemist hebben in het duurzaamheidsbeleid. Ik mag het eigenlijk geen duurzaamheidsbeleid noemen, want het was hapsnap.

Mevrouw HUYSSSE: Volgens mij is dat precies wat de nota van de wethouder aangeeft: de woningvoorraad moet verduurzaamd worden en er moet geïsoleerd worden. Ook in de openbare ruimte moet gewerkt worden aan duurzame zaken. Wat dat betreft wordt daar door dit college al aan gewerkt.

De heer BLOEM: Die scherpte mis ik, maar: waarvan akte.

De heer VISSER: Kent u de gemeentelijke duurzaamheidsindex, en weet u hoe Haarlem daarin scoort?

Mevrouw HUYSSSE: Die heb ik op dit moment niet paraat. U wel?

De heer VISSER: Haarlem scoort in vergelijking met de gemiddelde gemeente in Nederland en met grote steden in Nederland slecht op CO₂, energiebesparing, afval, hernieuwbare energie en op nog een stuk of twee punten. Ik vraag me af of u vindt dat het duurzaamheidsprogramma voldoende ambitie heeft, gezien deze resultaten. Als ik dan specifiek kijk naar een punt als waterkwaliteit, zie ik dat Haarlem daarin slecht scoort. Haarlem kan daar echter wel degelijk invloed op hebben. Ik lees er niets over in de begroting. Hoezo duurzaamheidsambities?

Mevrouw HUYSSSE: Ik ben het volledig met u eens. Ik denk dat hier veel meer aan gewerkt kan worden. We starten vanuit een positie die misschien niet zo rooskleurig is. We zullen hier heel hard aan moeten werken.

De VOORZITTER: Het is nu 23.00 uur. In ons reglement van orde staat dat onze vergaderingen in principe tot 23.00 uur duren. We moeten nu eigenlijk even overleggen of u wilt doorgaan. We hebben nog vier fracties te gaan. Het wordt zeker 23.30 uur of 23.45 uur. Wilt u doorgaan?

De heer VAN DEN RAADT: Ik moet nog werken. Zullen we stoppen?

De VOORZITTER: Daar gaat u niet over. Daar moeten we een ordedebatje over voeren. Willen degenen die willen doorgaan met deze termijn hun hand opsteken? Ik constateer dat dat een meerderheid is. We gaan dus door. Mag ik dan iets vragen aan degenen die interrumpen? Je zou eigenlijk een interruptieregister moeten bijhouden. Het zijn namelijk wel steeds dezelfde mensen die interrumpen. Van de totale debattijd hebben we al bijna tweederde gehad. Dat komt door al die interrupties. Ik zeg er dan meteen bij dat dat uw goed recht is. Mag ik degenen die steeds interrumpen vragen om dan nu, in het belang van ons allen, daar enigszins terughoudend in te zijn? Het zijn bijna alleen nog maar oppositiepartijen, dus dit zal niet aan dovemansoren gericht zijn. We gaan dan nu naar de heer Vrugt.

De heer VRUGT: Voorzitter. Ik denk dat er vooral heel veel tijd opgaat aan fracties met veel spreektijd die niets te melden hebben. Ik begin maar even met wat ik nog tegoed had van D66: de 100.000 euro aan cultuurbezuinigingen kunt u terugvinden op pagina 94, tenzij er nog een vierde versie van deze begroting aankomt waaruit blijkt dat dit ook weer een foutje is.

Aan mij de schone taak om wijs te worden uit mijn eigen krabbels. Laat ik ook maar in metaforen spreken, over stromen. Het Spaarne stroomt hier natuurlijk. We hebben het over een stroom vluchtelingen die deze kant op komt vanwege oorlogen elders in de wereld en die velen zorgen baart. Ik heb kennelijk iets gemeen – en misschien wel meer dan dat – met de heer Fritz. Hij verwees ernaar dat destijds uit zijn familie zijn moeder uit Indonesië deze kant op kwam. Dat gold ook voor mijn moeder. Overigens werd deze groep een stuk minder vriendelijk binnengehaald, net als destijds de joden, dan nu de Syriërs en Eritreeërs. Wat dat betreft gaan we vooruit en is alles gelukkig relatief. Relatief is ook het aantal. Ik heb het even uitgerekend, voor het gemak uitgaande van 157.000 Haarlemmers en gemiddeld 400 vluchtelingen in de Koepel. We zitten dan op 1 op de 392,5 Haarlemmers. Dat is relatief, want wat is 0,5 Haarlemmer? Al met al denk ik dat er meer stromen Amsterdammers dan Syriërs deze kant op komen. Ik zal me er niet over uitlaten wat ik liever heb. Die Syriërs komen tenminste niet met van die bakfietsen. De stroom zal van de Actiepartij in ieder geval blijvende steun ontvangen als het gaat om de opvang van mensen die huis en haard en een kapotgeschoten land hebben verlaten en die een barre tocht achter de rug hebben. Met stijgende en blijvende verbazing lees ik toch iedere keer weer over de angsten die daaromheen leven.

Alles is dus relatief. Diezelfde verbazing heb ik over de mate waarin we ons uitleveren aan één ding. Er wordt niet veel over gesproken, maar je komt het wel dagelijks in het nieuws tegen. We leveren ons volledig uit aan elektriciteit. Ik denk dan aan voedselvoorziening, watervoorziening en straks het internet der dingen. Ook in de duurzaamheid is dit doorgedrongen. We hebben het over elektrische auto's en elektrische fietsen. Overigens is er straks ook de zelfdenkende auto. We hoeven dan niet langer zelf ongelukken te veroorzaken, maar dat kunnen we dan wijten aan een defect in het zelfdenkend vermogen van de auto. Dat staat nog los van alle ongelukken in het verkeer dankzij het turen naar schermpjes. Ook data en communicatie; alles is afhankelijk van

stroom. Er is dus maar één probleempje: als de stroom uitvalt, is er totale paniek onder velen. Ik ben benieuwd hoe relatief alles dan nog is.

Terug naar Haarlem, de begroting en de plannen voor 2016 en verder. Anders wordt het weer zo'n groot verhaal, nietwaar? Wij hebben net als de SP elf moties. Het zijn maar elf moties. Vreemd genoeg is het onder de coalitie gebruik geworden om per partij een motietje of twee in te dienen. Daarbij laten de partijen zich kennelijk iets gelegen liggen aan de veelvuldige oproep vanuit de griffie en het presidium om toch vooral niet met te veel moties te komen. De invloed van de raad moet natuurlijk toch beperkt blijven. Zo leg ik het dan maar even uit. Die handboeien worden door de coalitiepartijen in ieder geval gretig aangetrokken.

Op pagina 64 en 65 van dit dikke boek zien we de aantallen daklozen versus het beoogde aantal opvangplaatsen. Daar zit een enorm gat tussen. De aantallen daklozen uit de verschillende doelgroepen zijn veel hoger dan het aantal opvangplaatsen, constateer ik. Hetzelfde geldt voor beschermd wonen. Daarin bevriest dit college voor de komende jaren het aantal plekken op 650. Daarover komen wij dan ook met een motie.

Motie 13: Motie bescherming tegen de verwarde overheid

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020,

overwegende dat:

- Rond de 200 cliënten die voor beschermd wonen in aanmerking komen op een wachtlijst staan en slechts geholpen worden met bijvoorbeeld ambulante tweedelijnszorg of overbruggingszorg;
- Er landelijk en dus ook in Haarlem sprake is van een toename van incidenten rond de spreekwoordelijke 'verwarde man', waarbij overlast en ellende voor zowel de betrokken cliënt als diens omgeving toeneemt;
- Cliënt en samenleving er uiteraard bij gebaat zijn om voldoende aanbod te kunnen bieden aan beschermd wonen, ondanks de grove bezuinigingen op dit terrein;
- Op pagina 65 van de begroting blijkt dat het college voor de komende jaren geen enkele ambitie heeft tot uitbreiding van het aantal plaatsen voor beschermd wonen (tot en met 2020 wordt dit aantal bevroren op de huidige 650 plekken);
- De reserve sociaal domein nu juist is ingericht ter bestrijding van tekorten op de decentralisaties;
- Cliënten en samenleving niet de dupe mogen worden van ondoordacht en onverantwoordelijk beleid van de rijksoverheid;

draagt het college op:

- Nog voor de kadernota aan commissie en raad een plan van aanpak ter besluitvorming voor te leggen ter bestrijding van de wachtlijsten en vergroting van het aanbod aan locaties voor beschermd wonen;
- Kosten die uitvoering van dit plan meebrengt te dekken uit de reserve sociaal domein,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door de ChristenUnie.

Ik had het al even over daklozen. We komen nog met een motie over de winternoodopvang. We hebben hier sinds jaar en dag de regel dat bij -2 graden de noodopvang opengaat. Meer en meer steden – Gouda, Amsterdam en straks ook Leiden –

gaan over op een periode, namelijk van 1 december tot 1 april. Dan is standaard de winternoodopvang open. Ook bij -1 of 2 graden kan het immers verdomd koud zijn.

Motie 16: Koude kerstmis of open opvang

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020,

overwegende dat:

- Haarlem tot op heden het beleid hanteert dat de winternoodopvang voor daklozen pas beschikbaar komt bij temperaturen onder de -2 graden Celsius;
- Het ook erg koud is bij -1 of bijvoorbeeld bij 2 of 3 graden boven het vriespunt, met alle gevolgen en risico's van dien voor dakloze stadsgenoten;
- Diverse gemeenten in het kader van voortschrijdend inzicht hebben besloten dit criterium te verruilen voor standaard openstelling gedurende het tijdvak 1 december tot 1 april, waaronder Amsterdam, Gouda en sinds kort Leiden;

draagt het college op voor wat betreft de winternoodopvang het voorbeeld van genoemde gemeenten te volgen,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door ChristenUnie en OPH.

Het belangrijkste onderwerp is het wonen. Gelukkig is het al een paar keer genoemd. Het is een paar jaar een beetje ondergesneeuwd geweest. De woningnood die er sinds de Tweede Wereldoorlog is, is in feite nooit opgelost. Ik heb nog een prachtige poster thuis met daarop "Aufgabe 1: Wohnungen bauen". Ik zal hem later deze week even meenemen. Het is een prachtig ontwerp. Dat geldt nu nog steeds. Daarom heb ik een uitgebreide motie op het gebied van wonen.

Motie 17: Rotte kiezen gevuld als beloning voor het woningzoekendengeduld

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020,

overwegende dat:

- De woningnood sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog nooit definitief is opgelost;
- We het ons bij de huidige schaarste aan ruimte niet kunnen veroorloven beschikbare ruimte (zowel bebouwd als onbebouwd) (langdurig) onbenut te laten;
- De wachttijd voor een sociale huurwoning almaar oploopt en momenteel gemiddeld zo'n zes jaar bedraagt;
- Behalve voor woningen er ook ruimtevraag is voor andere functies (werken, cultuur, maatschappelijk, etc.);
- De druk op de schaarse ruimte toeneemt door extra aandacht voor bijvoorbeeld beschermd wonen en de huisvesting van statushouders;
- Laatstgenoemde groepen in de publieke opinie onder druk staan vanwege de regelmatig geponeerde stelling dat zij de ruimte van woningzoekenden innemen;
- Alles op alles moet worden gezet om dit onterechte sentiment met daden te weerleggen door aanpak van het eigenlijke, onderliggende probleem woningnood, door versnelde toevoeging van afdoende (betaalbare) woonruimte;

- Hierbij alle innovatieve en onorthodoxe middelen dienen te worden ingezet, op uiteraard de uitdrukkelijke voorwaarde dat dit niet ten koste gaat van het schaarse groen in onze gemeente;
- De ambities van het college erg laag liggen: het aantal toe te voegen woningen ligt voor 2016 lager dan in 2014 en wordt voor 2016-2020 bevroren op 850 en de zoekduur wordt eveneens voor deze jaren vastgehouden op vijfenhalf jaar (zie pagina 90);
- Een ‘vlekkenplan’ is toegezegd, aan de hand waarvan keuzes zullen worden gemaakt voor de transformatie van leegstaande gebouwen en terreinen ten behoeve van transformatie;
- Dit ‘vlekkenplan’ als startpunt te beschouwen is voor een breder ‘deltaplan’ voor de toevoeging van woonruimte en waar nodig andere functies;
- Dit ‘deltaplan transformatie leegstand’ als dynamisch werkdocument te behandelen is, door het halfjaarlijks te monitoren, waar nodig bij te sturen en/of aan te vullen;

draagt het college op:

- Voor het ‘vlekkenplan’ per direct actief suggesties op te halen uit de stad (zowel bij bedrijven en organisaties als bij individuele inwoners), door middel van een brede campagne, als het gaat om tips over (deels) leegstaand vastgoed, opstopping of transformatie van bestaand vastgoed en braakliggende terreinen;
- Alle ingekomen suggesties te verwerken in het ‘concept-vlekkenplan’;
- Dit concept ter besluitvorming voor te leggen aan commissie en raad, nog vóór de kadernota 2016 (in de raad sprak de wethouder over komend voorjaar);
- Dit ‘vlekkenplan’, na besluitvorming door de raad, verder uit te breiden tot een SMART geformuleerd ‘deltaplan’, dat eveneens – voor de begroting 2016 – ter besluitvorming aan commissie en raad wordt voorgelegd;
- Dit ‘deltaplan’ als dynamisch werkdocument halfjaarlijks ter bespreking en waar nodig bijstelling voor te leggen aan commissie en raad;
- Waar nodig en mogelijk ook het instrument van een ‘paraplu-bestemmingsplan’ voor de gehele gemeente in te zetten, alsmede andere bruikbare instrumenten om te komen tot zo spoedig mogelijke realisatie van de noodzakelijke extra woon- (en overige) functies, waaronder inzet van leegstandsverordening en -register en de instrumenten uit de Wet kraken en leegstand;
- Uitdrukkelijk ook gebruik te maken van snel te realiseren bebouwing middels prefab- en containerwoningen (voor zowel starters als bijvoorbeeld statushouders e.d.) en waar mogelijk wooneenheden op bestaande bebouwing;
- Voor het in beeld krijgen van leegstand en voor het ophalen van tips ten aanzien van bestrijding ervan mensen de mogelijkheid te geven dit bij de gemeente te melden;
- Daarnaast, zoals eerder bij motie aangenomen, alsnog een of meer personen bij wijze van stageplek te belasten met de opsporing van leegstand d.m.v. fysieke controles in onze gemeente,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door OPH en PvdA.

We stellen een totaalplan voor om eindelijk eens werk te maken van dat woonverhaal, ook om die ten onrechte scheve gezichten ten aanzien van nieuwkomers te voorkomen. Het is natuurlijk niet alleen heel spijtig dat daar scheve gezichten van komen, maar ook onterecht. Het is niet het feit dat de zogenaamde stroom deze kant op komt, maar het feit dat we nooit serieus werk hebben gemaakt van genoeg betaalbare woningen.

De heer SMIT: Verwacht de Actiepartij dat er in 2016 nog serieus gebouwd gaat worden? We zijn eerst met plannen, vormgeving en denken bezig. Verwacht u dat er in 2016 al gebouwd wordt?

De heer VRUGT: Ik mag hopen dat we het op on-Haarlemse wijze voor elkaar krijgen om binnen een volledig kalenderjaar van toch 365 dagen met een aantal van die panden in de stad die we allemaal kennen aan de slag te gaan. Ik noem bijvoorbeeld kantoorpanden die al jaren leegstaan, de Handelspoort aan de Amsterdamsevaart en het VNU-gebouw. Ik kan nog wel even doorgaan. U kunt het lijstje bij mij opvragen. Dat moet lukken. Ik help het u hopen. Het college geeft er echter geen blijk van. Net als met het aantal plekken voor beschermd wonen houdt het namelijk gewoon tot aan 2020 het aantal te bouwen woningen op 850. Dat is zelfs minder dan er in 2014 verzezen zijn. Het houdt ook de wachtlijst tot 2020 op 5,5 jaar. Het heeft dus geen ambitie om daar iets aan te doen. Dat is enkel een constatering op basis van dit dikke boek.

Tussen dakloosheid en bewoning staan stadsnomaden. We hebben ook een motie over tijdelijke verhuur. Het kan dan gaan om bewoning, maar ook om functies op het culturele of sociaal-maatschappelijke vlak.

Motie 20: Motie transparanter beleid bepleit rond verhuur in tijdelijkheid

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020, overwegende dat:

- De vraag naar ruimte om te wonen, te werken of bijvoorbeeld te benutten voor culturele of sociaal-maatschappelijke doeleinden onverminderd hoog is;
- Tijdelijke huur (antikraak) van leegstaand vastgoed vaak de enige optie is;
- Het aanbod aan leegstaande (betaalbare) ruimte hiertegen afgezet, beperkt is;
- Echter ook het aanbod van tijdelijke verhuur beperkter is dan de vraag;

constaterende dat:

- Op de vragen van de Actiepartij over wie bepaalt wie er in aanmerking komt of komen voor (tijdelijke) verhuur van gemeentelijk vastgoed, het college antwoordt dat “De afdeling Vastgoed bepaalt in overleg met de andere beleidsafdelingen wie er in aanmerking komen”;
- In het geval dat het beheer en de tijdelijke verhuur is uitbesteed aan Meurkens & Meurkens, dit bedrijf “beslist, binnen door de gemeente gestelde kaders, wie er in aanmerking komen voor (tijdelijke) huur van panden”;
- Voorts op de vraag wat de criteria zijn waaraan wordt getoetst aan wie (tijdelijke) ruimte wordt verhuurd door het college is geantwoord: “de bestemming van het pand is leidend, hier moet de huurder aan voldoen”;
- Raadsleden regelmatig worden benaderd door ruimtezoekende initiatieven of individuen, waarbij raadsleden echter geen enkel zicht hebben op de mogelijkheden en het proces tot verhuur van tijdelijke ruimte;
- Dit zo essentiële aspect van het faciliteren van initiatieven al met al geen enkele transparantie kent richting raad of derden en discutabel is of het juist is dat het aan externe (commerciële) partijen wordt overgelaten hierin keuzes te maken;
- Willekeur en de ‘gunfactor’ hierbij onbedoeld een rol kunnen spelen;

draagt het college op:

- De raad nog voor de kadernota nader te informeren over de door de gemeente gestelde kaders als het gaat om (tijdelijke) verhuur van leegstaand vastgoed;

- Hierbij inzicht te geven in eventuele wachtlijsten en in de personen of organisaties die graag in aanmerking komen voor (tijdelijke) verhuur (de ruimtevraag) en het aanbod (omvang, prijsbepaling, criteria, tijdsduur, etc.);
- Hiermee de raad in staat te stellen waar gewenst dit beleid bij te sturen of concrete keuzes te maken ten aanzien van het beleid in dezen en de mate waarin het wenselijk is dit aan derden over te laten;

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door ChristenUnie en OPH.

We doen hier veel aan tijdelijke verhuur. Soms wordt dat uitbesteed aan een externe partij. Wij hebben bij deze begroting gevraagd wie nu eigenlijk bepaalt wie daarvoor in aanmerking komt. Daarop kwam een wat onduidelijk antwoord. Zeker als we het uitbesteden, bleek dat de externe partij daar behoorlijk de vrije hand in heeft. Het leek ons in ieder geval zinvol daar meer grip op te hebben. Vandaar deze motie.

We blijven even in de openbare ruimte, nu we het toch over daklozen hebben. Eenmaal op straat konden de daklozen zich verbazen over de blunders in de openbare ruimte. Het Stationsplein is iedere keer stuk en moet dan gerepareerd worden. De Waarderhaven is ook zo'n prachtig voorbeeld. Er zijn nog veel andere voorbeelden te noemen. Daarom heb ik een motie over het werken in regie.

Motie 15: Douceur, souffleur of regisseur in uitvoering

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020, overwegende dat:

- Het werken in regie in het fysieke domein veel verantwoordelijkheid legt bij de uitvoerder/aannemer en de gemeente op afstand zet;
- Zelfs informatie, communicatie en inspraak rond projecten hierbij worden uitbesteed aan de uitvoerende partij, waar dit bij uitstek een taak zou moeten zijn van de gemeente als opdrachtgever;
- in de praktijk de nodige voorbeelden te noemen zijn waarbij (erg) veel misgaat, zoals bij uitstek grote projecten als Stationsplein en Waarderhaven;

draagt het college op taken als inspraak, informatie, communicatie en met name toezicht op de uitvoering weer te beleggen bij de gemeente zelf, als opdrachtgever,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door OPH.

Ik zou zeggen dat we juist zijn overgegaan op werken zonder regie. We laten het namelijk gewoon aan de uitvoerders over om de inspraak te organiseren en het toezicht te regelen. Het is de slager die zijn eigen vlees keurt. Wij roepen op om weer veel meer zelf de regie te nemen waar het gaat om toezicht, om dat soort blunders te verminderen.

Net is al het een en ander gezegd over duurzaamheid. Ik moet de critici toch een klein beetje gelijk geven. Er staat namelijk een prachtige zin op pagina 83 over de circulaire economie. Iedereen die gisteren Tegenlicht heeft gezien, begrijpt een beetje waar dat over gaat. Het college nog niet. Ondanks het feit dat we al jaren bezig zijn, lezen we hier niet veel meer dan "het verder stimuleren van de circulaire economie, waarbij in eerste instantie vooral kennis over het onderwerp vergaard wordt". We zijn voorlopig kennelijk nog wel even bezig met het vergaren van kennis.

Nog een uitspraak uit dit dikke boek, op pagina 75: “In de Waarderpolder is er interesse van ondernemers voor de bedrijfskavels.” Twee pagina’s verder: “Er zal sterk worden ingezet op de verkoop van bedrijfskavels.” Dat horen wij ook al jaren. Van de kavels in de Noordkop waar we ooit bijna 5 miljoen euro aan uitgaven, is er nog niet één verkocht. Ook toen werd gezegd dat er veel interesse voor was. Was het maar waar. Hoelang blijven we daar dus op wachten? Of gaan we toch eens kijken of er geschoven moet worden binnen dat grote gebied aan de oostkant, waar we al jaren zitten te wachten op bedrijven die zich daar gaan vestigen? Hoe gaan we daar voortaan mee om? Waar ligt het aan? Zijn we te duur? Graag een reactie daarop.

Terug naar de bebouwde omgeving. Fractiegenoot Ulster wijst mij erop om vooral even te melden dat we natuurlijk moeten oppassen als we al dat vastgoed straks gaan verkopen. Dat staat nog los van het feit dat de VVD terecht kritiek heeft op de prijs en de condities. Het zijn nu natuurlijk sinterklaascadeautjes. We moeten er ook voor waken dat we niet alles tegelijk in de markt zetten. Laten we alsjeblieft een goede strategie uitdenken over de volgorde en gelijktijdigheid van het te koop zetten van panden.

Ik kom dan op het sociale domein. Daarmee wordt mijn betoog misschien nog wel belangrijker dan het tot nu toe was. Ik heb een concrete vraag aan het college. Op pagina 136 en 137 zien wij twee voor mij onduidelijke getallen staan over de risico’s in het sociale domein. Op pagina 136 staat een tabelletje over de toereikendheid van het participatiebudget en de weerstandscapaciteit. Daar staat een bedrag van 200.000 euro. In het staatje op de volgende pagina staat een benodigde capaciteit van 1,9 miljoen euro. Daar zit een verschil tussen van 1,7 miljoen euro. Wat is het juiste getal?

Op pagina 63 staat een interessante indicator omtrent het aantal verstrekkingen van Wmo-voorzieningen. Wat hebben we aan die informatie? Het kan me namelijk niet schelen hoeveel Wmo-voorzieningen we verstrekken. Het gaat erom of de mensen ermee geholpen zijn, of het de juiste voorzieningen zijn, hoeveel er zijn afgewezen, waarom, etc. Ik kom dan op het punt van de indicatoren en de streefwaarden. Daarover dien ik eigenlijk een herhaalmotie in.

Motie 10: Kijk en vergelijk

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020,

constaterende dat:

- In de tabellen de begrotingsjaren 2016-2020 enkel kunnen worden vergeleken met de bijgestelde begroting van 2015,

overwegende dat:

- Enkel de cijfers uit de jaarrekening van het voorgaande jaar (in casu 2014) hard zijn, in die zin dat deze cijfers de werkelijkheid laten zien ten aanzien van het laatst afgeronde jaar, en de overige tabellen slechts voornemens betreffen;
- De gewijzigde begroting van het lopende jaar ons geen inzicht geeft in de afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting;

besluit het college op te dragen:

- Voortaan ook de harde cijfers uit de laatste jaarrekening alsmede de cijfers uit de oorspronkelijke begroting van het lopende jaar toe te voegen, zodat een helderder beeld kan worden gevormd over het realiteitsgehalte van de cijfers voor de toekomst,

En gaat over tot de orde van de dag.

Ik heb nog een motie. Die vraagt om een nadere uitsplitsing.

Motie 14: Motie cijferbrij of breien met cijfers?

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020,

overwegende dat:

- De bulkbedragen per beleidsveld dermate abstract zijn dat controle en bijsturing door de raad op deelaspecten (producten) zo goed als onmogelijk is;
- De vele vragen van de raad over deze begroting (met name van ChristenUnie en OPH; zie onder andere de vragen 57, 146 t/m 153, 169 en 175) dit beeld bevestigen;
- Uitsplitsing in iets kleinere ‘brokken’ de raad veel meer inzicht zou bieden, en de mogelijkheid tot uitvoering van zijn taak;

constaterende dat:

- Het college zich enkel verschuilt achter het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) door te stellen dat deze indeling “het laagste niveau van specificatie [is] dat ook voor autorisatie door het college wordt gehanteerd”;

voorts overwegende dat:

- Kennelijk zelfs het college accepteert dat het op dit niveau van ‘grote brokken’ wordt geïnformeerd over uitvoering van beleid;
- Hiermee wel erg veel ruimte wordt gelaten aan de organisatie om naar eigen inzicht met dergelijke bedragen te werken;
- Het BBV weliswaar minimale eisen stelt aan de verantwoording, maar geen maximale;

draagt het college op

- In de PC-cyclus te werken met een autorisatieniveau dat ten minste één schaal verder uitgesplitst is, om zowel de controle van het college op het apparaat als de controle van de raad op het college effectiever en beter onderbouwd te kunnen uitvoeren en desgewenst bij te sturen;
- Daarnaast de lasten per beleidsveld of product veel inzichtelijker te presenteren waar het gaat om het aandeel ambtelijke of organisatorische inzet en overhead (VAT/VTU) versus feitelijke uitvoeringskosten,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door de ChristenUnie.

Deze motie lijkt sterk op die van het CDA. Die zullen we van harte steunen. Misschien kunnen we de moties in elkaar schuiven. Ik kom dan op de uitspraak die de heer Smit al gedaan heeft en de zorgen die hij heeft uitgesproken. Aan onderwijs en sport geven we 30 miljoen euro uit. Dat is wel heel veel. Kan dat iets nader gespecificeerd worden? De vrees is dat we ten antwoord krijgen dat dit het hoogste niveau van specificatie is, en ook het niveau van autorisatie waarop het college de bedragen te zien krijgt. Is het werkelijk zo dat het college het ambtenarenapparaat op het niveau van dit soort bulkcijfers zijn goddelijke gang laat gaan? Zo ja, dan wordt deze motie extra dringend. Tot slot dien ik een motie in over de hekken rondom het sociale domein.

Motie 21: Verrijking sociaal beleid vereist herijkte hekken

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020,

overwegende dat:

- Uit de beantwoording van de raadsvragen naar aanleiding van de begroting een nogal versnipperd beeld ontstaat over de dotaties (dan wel onttrekkingen) aan de reserve sociaal domein, vanuit overschotten op diverse beleidsvelden;
- Bijvoorbeeld uit beantwoording van vraag 201 (SP) blijkt dat verwarring is ontstaan bij de begroting 2015 omtrent dotaties aan deze reserve vanuit de onderdelen minimabeleid en schulddienstverlening (bedrag valt niet onder 'hek' rond sociaal domein);
- 1,303 miljoen euro aan overschot op re-integratiebudget bij de jaarrekening is gedoteerd aan de algemene reserve, waar deze had moeten worden toegevoegd aan de reserve sociaal domein (zie vraag 207, SP);
- 0,519 miljoen euro aan overschot op bijzondere bijstand en kinderopvang bij de jaarrekening is gedoteerd aan de algemene reserve, waar deze had moeten worden toegevoegd aan de reserve sociaal domein (zie vraag 207, SP);
- Structureel een bedrag uit het participatiebudget, oplopend tot 201.000 euro in 2019, wordt toegevoegd aan de algemene reserve, ondanks het 'hek' om het sociaal domein (zie vraag 211, SP);

constaterende dat:

- Het college niet consequent is in de afspraken over toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve sociaal domein en de raad regelmatig op het verkeerde been wordt gezet;
- Dit onverantwoord is, gelet op de financiële onzekerheden voor het sociaal beleid in de nabije toekomst;
- De raad zodoende wordt belemmerd in de uitoefening van zijn kaderstellende en controlerende taak;

draagt het college op:

- Voortaan consequent te zijn in het onttrekken en toevoegen van gelden die betrekking hebben op de decentralisaties aan de reserve sociaal domein;
- Vanaf heden ook de baten en lasten met betrekking tot minimabeleid, schulddienstverlening, re-integratie, bijzondere bijstand en kinderopvang onder het 'hek' van de reserve sociaal domein te laten vallen, gelet op de verregaande samenhang van deze onderdelen met overige terreinen binnen het sociaal domein en de mate waarin de decentralisaties/transities immers inmiddels vaste vorm hebben gekregen en nu we in de fase van transformatie zijn aanbeland,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door de SP.

Hier is erg veel onduidelijkheid over. In de opeenvolgende begrotingen staan steeds weer teksten die dan achteraf niet of juist weer wel kloppen. Ons voorstel daarover is om nu gewoon concreet te maken dat we re-integratie, kinderopvang en minimabeleid in die reserve sociaal domein houden, of brengen voor zover ze daar nog niet in zitten. Een en ander hangt natuurlijk allemaal samen binnen dat sociale domein.

Dan hebben we nog een motie over SRO.

Motie 12: Bekijk het sportief

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020, overwegende dat:

- Beheer en onderhoud van onder andere sportaccommodaties is ondergebracht bij SRO;
- Recent is gemeld dat het dekkingspercentage van de verhuur van deze accommodaties, ten opzichte van alle door de gemeente gemaakte kosten, in Haarlem op 12,8% uitkomt, waar dit in vergelijkbare gemeenten gemiddeld 23% is;
- Het enige dat het college kan verzinnen om dit verschil te verkleinen een verhoging van de huren betreft;
- Helder is dat, vergelijkbaar met de kostendekkendheid van (bouw)leges, dit percentage uiteraard beïnvloed wordt door zowel de kosten als de baten;
- In plaats van verhoging van de huren (baten) ook gekeken dient te worden naar de kostenkant en de effectiviteit van het gevoerde beleid (via uitvoerder SRO);

draagt het college op:

- Gedegen onderzoek (eventueel middels artikel 213a) uit te voeren naar de kostenefficiëntie van de uitvoering door SRO en het aandeel overhead hierin;
- Hierbij kritisch te kijken naar de mate waarin deze efficiëntie verhoogd kan worden, zonder verlies aan kwaliteit;
- Hierbij gebruik te maken van vergelijkingen met andere gemeenten;
- De raad nog voor de kadernota over de resultaten te informeren en eventuele aanpassingen in het huidige beleid en de uitvoering ter besluitvorming voor te leggen aan commissie en raad,

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is mede-ingediend door OPH en ChristenUnie.

SRO kwam al even ter sprake in de discussie over Hys. Wat lazen wij in dat stuk? De kostendekkendheid van de huuropbrengsten van de sportaccommodaties is in Haarlem slechts 12,3% tegenover landelijk 23%. Dat is nog steeds niet veel, maar toch al 10% meer dan elders in het land. Het kan dan zijn dat we hier erg lage huren vragen aan de sportclubs. Dat gaat er bij mij echter niet in. Ik denk dat het hem er sterk in zit dat we gewoon te veel kosten maken. Wie maakt die kosten dan? Ik neem aan de uitvoerder SRO. Vandaar deze motie.

De Actiepartij is een cultuurpartij bij uitstek. Daarom sluit ik af met twee moties over cultuur.

Motie 18: Snel geld of duurzaam de cultuur veiliggesteld?

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020,

overwegende dat:

- Het beoogde doel van de verkoop van de Egelantier is gelegen in de besparing op de beheerskosten en kapitaallasten van (structureel) 320.000 euro;

- Hiermee echter de huidige belangrijke functie van hét cultuureducatiecentrum van Haarlem (sinds decennia) verloren gaat en nog maar de vraag is of de tientallen gebruikers in dit complex elders ruimte zullen vinden om het aanbod voor de stad te kunnen behouden;
- er om deze reden veel weerstand bestaat tegen verkoop van de Egelantier;
- De opbrengst bij verkoop incidenteel is en daarmee secundair aan de structurele vermindering van de last op de begroting;

besluit dat:

- Indien zich een koper meldt die (gedeeltelijke) voortzetting van het huidige gebruik als cultuur(educatie)centrum beoogt en een weliswaar redelijk bod uitbrengt dat echter niet zonder meer het hoogste bod betreft, deze desondanks de voorkeur geniet boven de hoogste bidder,

En gaat over tot de orde van de dag.

Zoals bekend is de Actiepartij fel tegenstander van verkoop van de Egelantier als het cultuur- en educatiecentrum van Haarlem. Maar nee, we gaan dat verpatsen. Dat is jammer. Deze poging is een ultieme. Wij zeggen: mocht er zich een koper melden met niet het hoogste bod, maar wel met het aanbod om de functie van cultuureducatiecentrum geheel of gedeeltelijk te behouden, houdt dan de mogelijkheid om een voorkeur uit te spreken voor die partij in plaats van voor sec het hoogste bod.

Dan de laatste cultuurmotie. Waar bleef die, zou je zeggen. Hoeveel kadernota's en begrotingen hebben we immers al niet gehad waarin we het in wisselende samenstellingen hadden over de Popschool en oefenruimtes?

Motie 11: Motie slagwerk in uitvoering

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020, overwegende dat:

- De raad in de afgelopen jaren bij herhaling moties heeft aangenomen die zien op realisatie van een gemengd complex van oefenruimten voor bands gecombineerd met ruimte voor de te verplaatsen Popschool, in samenwerking met Patronaat, Music Academy, Haarlemse Popsceen, Hart en eventuele andere partijen;
- Recent duidelijk is geworden dat alvast tijdelijk een eenvoudige opzet van oefenruimten kan worden gestart op het Slachthuissterrein;
- Dit nog geen oplossing biedt voor de Popschool;
- Tot op heden de financiering een probleem vormde,
- Inmiddels duidelijk is geworden dat er financiële ruimte is gevonden in het investeringsplan;

draagt het college op:

- Het door de raad en partners gewenste complex van oefenruimten met Popschool in de loop van 2016 te realiseren in het hoofdgebouw van het voormalig slachthuis;
- Dit waar mogelijk integraal onderdeel te laten zijn van de totaalontwikkeling, op termijn, van het volledige slachthuissterrein en dit als voorwaarde mee te geven aan toekomstige geïnteresseerden en ontwikkelaars;
- Dekking te vinden in:
  - Het restant van de ruimte onder het kasstroombplafond investeringen (zie brief Van Spijk d.d. 7 mei 2015); en/of

- Het nog tot 2020 openstaande bedrag aan ISV-leefomgevingsgelden à 1.831.000 euro in het kader van het verbeteren van de Slachthuisbuurt;
- Waar sprake is van structurele, jaarlijkse (exploitatie)lasten, na overleg met de partners in dit project hiervoor dekking te zoeken in de reguliere begroting voor cultuur en hiermee indien nodig terug te komen bij de raad,

En gaat over tot de orde van de dag.

In een lastminutebrief van wethouder Van Spijk hebben we gelezen dat er veel meer ruimte zit in het investeringsplafond dan we dachten. Ook is er volgens dit boek tot aan 2020 nog steeds een reserve ISV-leefgebied van 1,8 miljoen euro. De keuze is aan het college. We mogen het geld uit één van die twee potjes halen om die investering in dat lang beloofde complex van Popschool en oefenruimtes gewoon te realiseren in liefst het hoofdbouw van het Slachthuis. Het kan mij niet zo heel veel schelen welke van de twee het wordt. De raad wenst dat hier al jaren in meerderheid. Ik denk dat ik het daarmee gehad heb voor de eerste termijn.

De heer VAN DRIEL: Voorzitter. Laat ik meteen duidelijk zijn: het CDA stemt in ieder geval in met de eerste pagina van de begroting. Na de troosteloze foto van de vorige keer is wethouder Van Spijk het CDA nu meer dan tegemoetgekomen door de foto van het CDA-verkiezingsprogramma op de voorkant te zetten. Als hij volgend jaar dan ook de rest van ons verkiezingsprogramma overneemt, zijn wij klaar. Dat is volgend jaar, maar deze week moet er nog flink gewerkt worden.

Het college heeft voor de raad nog heel wat eindjes overgehouden die aan elkaar geknoopt moeten worden. Om te beginnen: de bezuiniging door het schrappen van regels en bijbehorende handhaving. Met het college worstelt de raad hier al anderhalf jaar mee. Na de raadsmarkt was voor iedereen helder dat een pakket van 800.000 euro binnen het afgesproken kader niet realistisch is. Daarom kwam het college met een alternatief voorstel. Dat nemen we nu deels over in een amendement Geen regel, geen handhaving, het alternatief.

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 9 november, woensdag 11 november en donderdag 12 november 2015, in beraadslaging over de 'Begroting 2016';

Constateernde dat,

- Bij de behandeling van de begroting 2015 het amendement 'Geen regel, geen handhaving' is aangenomen;
- Uit de Opinienota 'Minder regels, minder handhaving' en de gedachtewisseling door de raadsleden tijdens de raadsmarkt over dit onderwerp blijkt dat 'het niet realistisch is om de volledige bezuiniging van 8 ton te halen uit 'minder regels, minder handhaving';
- Het college daarom 'een alternatief bezuinigingsvoorstel' aan de raad heeft aangeboden;

Overwegende dat,

- Het alternatieve bezuinigingsvoorstel van het college gedeeltelijk door de gemeenteraad wordt overgenomen;
- Een afvaardiging vanuit de commissie bestuur op hoofdlijnen tot een voorstel is gekomen om regelgeving uit de APV te schrappen, dat nog uitgewerkt en financieel doorgerekend moet worden;
- Een definitief meerjarig alternatief bezuinigingsvoorstel betrokken zal worden bij

- de algemene 'herijking' in 2016;
- Het incidentele tekort in 2016 kan worden gedekt door de algemene reserve, nu de ratio weerstandsvermogen 1,8 bedraagt en daarmee als 'ruim voldoende' is gekwalificeerd;

Besluit:

- Het alternatieve bezuinigingsvoorstel als volgt in te vullen (bedragen x 1000):

Voorstellen	2016	2017	2018	2019	2020
1. APV bepalingen (voorstel college)	-3	-3	-3	-3	-3
2. Digitalisering handhaving (voorstel college)	-63	-63	-63	-63	-63
3. Verminderen budget Actieprogramma (voorstel college)	-150	-150	-150	-150	-150
4. Verhogen netto opbrengst precario (voorstel college)	-100	-100	-100	-100	-100
5. Ondersteunende taken VTH (voorstel college)	- 33	- 33	- 33	- 33	- 33
6. Stroomlijnen parkeervergunningen (voorstel college)	-47	-47	-47	-47	-47
Subtotaal	-396	-396	-396	-396	-396
7. APV bepalingen (voorstel commissie bestuur)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
8. Dekking frictie bovenformatieven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
9. Alternatieven algemene herijking		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
10. Onttrekking algemene reserve	p.m.				
Totaal	-800	-800	-800	-800	-800

- Het eventuele tekort in het jaar 2016 incidenteel te dekking door een onttrekking aan de algemene reserve en het eventuele meerjarig tekort voorts te betrekken bij de algemene herijking in 2016;

...en gaat over tot de orde van de dag.

We dienen het in samen met D66, de PvdA en GroenLinks. We hebben de voorstellen 1 tot en met 6 van het college overgenomen. Dat is goed voor de helft: voor 400.000 euro. Daarnaast is een afvaardiging uit de commissie Bestuur zoals u weet op hoofdlijnen tot een voorstel gekomen om overbodige regelgeving uit de APV te schrappen. Helaas is het ambtelijk nog niet gelukt om dit voorstel uit te werken en financieel door te rekenen. Daarom is een pm in het amendement opgenomen. Dat geldt ook voor de dekking uit de bestemmingsreserve voor frictiekosten van bovenformatieven. Het eventuele tekort in 2016 wordt incidenteel gedekt uit de algemene reserve en het eventuele meerjarige tekort wordt betrokken bij de algemene herijking in 2016.

Ik ga door naar een ander los eindje: het investeringsplan.

De heer VISSER: Complimenten dat u een poging hebt gewaagd om een deel van die 800.000 euro in te vullen. Een groot deel van de voorstellen kan ik ook wel steunen. Toch heb ik een vraag. U vermindert het budget voor het actieprogramma veiligheid met 150.000 euro. Kunt u vertellen welke gevolgen dat heeft voor de veiligheid in de stad? U wilt APV-bepalingen schrappen. Dat levert slechts 3000 euro op. De bezuiniging is 30.000 euro, maar er staan inkomsten uit leges van 27.500 euro tegenover. Kunnen we niet beter de leges iets verhogen en dan een fundamentele discussie over die APV-punten voeren dan nu te gaan bezuinigen met 3000 euro op een totaal van 800.000 euro? Ik denk dan: schrap dat punt. We kunnen dan een fundamentele discussie voeren. Dit levert namelijk niks op.

De heer VAN DRIEL: Elke euro is een euro. Wellicht is het verstandig om even uw collega in de commissie Bestuur te raadplegen. Die voorstellen zijn daar namelijk

uitgebreid aan de orde geweest. U kunt dan misschien met hem bespreken wat daar in stond en of u het daarmee eens bent.

De heer VISSER: U gaat helemaal niet in op het punt veiligheid. Daarop wordt zomaar even 150.000 euro ingeboekt. Er staan misschien twee regeltjes tekst, maar er staat helemaal niet uitgewerkt welke consequenties dat voor de stad heeft of waar dan op bezuinigd gaat worden. U neemt dat over. Vindt u niet dat er wat meer onderbouwing zou moeten komen?

De heer VAN DRIEL: Iets specifieker dan: de bezuiniging die u noemt, is al in 2014 een incidentele bezuiniging geweest. Als u vraagt naar de gevolgen voor de stad: die bezuiniging wordt nu al doorgezet. Ik weet niet of u gevolgen hebt gezien voor de stad. Ik niet. Nogmaals: wellicht kunt u zich eerst in de stukken verdiepen voordat u mij hier interrumpeert. Dat lijkt mij verstandig.

Ik ga door naar het investeringsplan. Er is grote verwarring, want wat wordt er nou wel en niet doorgeschoven uit 2014 en 2015? Het CDA vroeg daarom op 22 oktober al om een geactualiseerd investeringsplan. Dat kregen we echter niet. Dat was niet nodig. Met de kennis van nu herhalen wij ons verzoek, maar nu aan het college.

Ook hebben we een technische vraag gesteld over de stedenband met Mutare. In de begroting staat dat deze loopt tot 2018. In de kadernota heeft de raad echter besloten om de stedenband per 2016 te beëindigen. Onze vraag was dan ook of het bijbehorende budget van 73.000 euro in 2016 en 2017 hierdoor vrijvalt. Het antwoord luidde als volgt: "De tekst in de begroting is abusievelijk opgenomen. De stedenband met Mutare wordt per 1 januari 2016 beëindigd. Het bijbehorende budget van 73.000 euro valt vrij in 2016 en 2017 en is reeds verwerkt." En is reeds verwerkt? Tekstueel is het dus niet verwerkt, maar financieel wel? Het zal wel kloppen, maar het probleem is dat de raad dit niet kan controleren. Toch heet dit boek toch echt begroting. Aan inzicht in de financiën ontbreekt het de raad al heel lang. Dat is al eerder gezegd. Hoe kan de raad zijn wettelijke taak op zich nemen om jaarlijks voor alle taken en activiteiten van de gemeente de begroting vast te stellen, zonder inzicht in de financiën? We noemen hier ook nog de eeuwige discussies tussen de raad en het college over dekking. De raad wil iets. Het college vraagt: wat is uw dekking? De raad komt met dekking. Het college zegt: nee hoor, dat kan niet. Behalve als je in de coalitie zit. Soms kun je dan via het college nog wel iets regelen. Ik zeg het maar gewoon. De raad heeft namelijk geen idee. We hebben helemaal geen inzicht in de financiën. Wat het CDA betreft moet dit fundamenteel anders. Daarom dienen wij de motie Meer financiën in de begroting in.

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 9 november, woensdag 11 november en donderdag 12 november 2015, in beraadslaging over de 'Begroting 2016';

Constaterende dat,

- De raad met de vaststelling van de kadernota de kaders voor de begroting vaststelt;
- De raad de wettelijke taak heeft om jaarlijks voor alle taken en activiteiten van de gemeente de begroting vast te stellen, waarin de bedragen zijn opgenomen die hij daarvoor beschikbaar stelt;
- De raad conform de eigen financiële verordening met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per beleidsveld autoriseert;
- Een beleidsveld een pakket van 66 miljoen euro aan lasten kan bevatten;
- De begroting per beleidsveld voornamelijk een analyse geeft van de verschillen in lasten en baten ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar;

Overwegende dat,

- De begroting de financiële uitwerking van de kadernota is en dat deze koppeling overal inzichtelijk dient te zijn;
- De begroting aan alle taken en activiteiten van de gemeente bedragen koppelt en dus zodanig opgesteld dient te worden dat deze bedragen inzichtelijk zijn gemaakt;
- De raad voor een goede afweging van te begroten lasten en baten op beleidsveldniveau meer inzicht dient te hebben in de begroting dan alleen de grote en abstracte financiële pakketten tot wel 66 miljoen euro, zoals nu gepresenteerd in het overzicht van baten en lasten op pagina 194 t/m 198 van de begroting;
- De begroting een zelfstandig leesbaar document zou moeten zijn dat niet alleen de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar laat zien, maar voor elk beleidsveld een beschrijving geeft van de belangrijkste componenten en de financiële uitwerking daarvan;

Besluit dat:

- De begroting een duidelijke en zichtbare koppeling met de kadernota moet bevatten;
- De begroting inzicht moet geven in de besteding van de middelen voor alle taken en activiteiten van de gemeente voor een weloverwogen vaststelling door de raad op beleidsveldniveau;
- De begroting een zelfstandig leesbaar document moet zijn, waarin de beleidsvelden financieel gedetailleerd zijn uitgewerkt (tabellen) ondersteund door een tekstuele beschrijving van de belangrijkste componenten;
- De begroting bij elke bestemmingsreserve het doel ervan moet beschrijven en een meerjarige planning moet geven van stortingen en onttrekkingen;

Verzoekt het college:

- Bovenstaande te verwerken in het voorstel voor 'de richtlijnen van de begroting 2017' en dit conform de raadsjaaragenda ter bespreking aan te bieden aan de commissie bestuur voor behandeling in mei 2016.

...en gaat over tot de orde van de dag.

Dat doen wij samen met de PvdA, D66, GroenLinks, de Actiepartij, de SP en de ChristenUnie. De motie bevat vier kernelementen. Ten eerste willen wij dat de begroting een duidelijke en zichtbare koppeling bevat met de kadernota. De kadernota is het kader van de raad voor de begroting, en daarmee het belangrijkste politieke document voor de gemeenteraad. De begroting is de financiële uitwerking van de kadernota. De begroting moet ten tweede inzicht geven in de besteding van de middelen van alle taken en activiteiten van de gemeente voor een weloverwogen vaststelling door de raad op beleidsveldniveau. Zo'n pakket op beleidsveldniveau kan oplopen tot 66 miljoen euro. Daar stopt het inzicht van de raad. Het komt er dus op neer dat wij zeggen: college, hier hebt u 66 miljoen euro voor maatwerkvoorzieningen. We hebben geen idee hoe u dat bedrag nou precies gaat besteden, maar succes. Dit willen wij anders. Wij willen inzicht in de besteding van die 66 miljoen euro. Formeel kunnen wij de begroting dan best vaststellen op beleidsveldniveau, want het college moet de stad kunnen besturen. De raad moet daarin echter weloverwogen kunnen beslissen. Als wij vinden dat die 66 miljoen euro 62 miljoen euro zou moeten zijn, moeten we dat kunnen onderbouwen. Dat kunnen we alleen als we inzicht krijgen in de onderliggende financiële uitwerking.

Punt 3: de begroting moet een zelfstandig, leesbaar document zijn, waarin de beleidsvelden financieel gedetailleerd zijn uitgewerkt, ondersteund door een tekstuele beschrijving van de belangrijkste componenten.

De heer VAN DEN RAADT: Ik begin me een beetje te ergeren aan die negatieve toonzetting van het CDA. Het lijkt wel of u helemaal geen vertrouwen hebt in dit college. Ik zie dat andere partijen gewoon altijd zeggen: de wethouder is ermee bezig, dus heb een beetje vertrouwen. U breekt echter dat beeld. Ik vind dat zeer onterecht.

De heer VAN DRIEL: Vertrouwen heb ik voor de volle 100%. Inzicht heb ik inderdaad wat minder. Daar hebt u gelijk in. Daarom komen wij met deze motie. Ik was bezig het derde punt daaruit toe te lichten. Het financiële verhaal moet het uitgangspunt zijn voor de begroting, ondersteund met tekst. Niet andersom dus. De tekst staat al in de kadernota. Wij willen financieel inzicht in de belangrijkste componenten van het beleidsveld, en niet – zoals nu – alleen een toelichting op het verschil met vorig jaar. Het vierde punt, tot slot, gaat over de bestemmingsreserves. Wij willen bij elke bestemmingsreserve het doel ervan beschreven zien, met daarbij een meerjarige planning van stortingen en onttrekkingen. De bestemmingsreserves zijn onze spaarpotjes, van 22 miljoen euro in totaal. In 2010 zat er nog 74 miljoen euro in dit spaarpotje. Het verschil hebben we in de afgelopen jaren gebruikt om onze tekorten mee aan te vullen. Hoe dat precies zat, wisten we als raad helemaal niet. Sommige raadsleden herinneren zich nog wel de scherpe e-mails van ene Leo Verhoef. Hij wees ons hierop. Maar ja, wisten wij veel. Zoals gezegd: wij willen dit fundamenteel anders. Wij beseffen dat dit een opgave zal zijn voor het college en vooral voor het ambtelijk apparaat. De raad heeft hierin echter een wettelijke taak. Hij kan alleen financiële verantwoordelijkheid nemen wanneer hij inzicht krijgt in de financiën. Wij verzoeken het college daarom om de in de motie opgenomen kernelementen te verwerken in een voorstel voor de richtlijnen voor de begroting van 2017 en dit conform de raadsjaaragenda ter bespreking aan te bieden aan de commissie Bestuur, voor behandeling in mei 2016.

Ik heb nog twee vragen aan het college. De eerste vraag is zekerheidshalve, gelet op alle heisa rondom het kasstroomplafond. Voldoen we nog steeds aan het investeringsplafond? De tweede vraag heeft betrekking op de aangenomen motie Stadhuis als duurzaam lichtend voorbeeld. Het college wordt daarin gevraagd om voor deze begrotingsbehandeling met een voorstel te komen voor de verduurzaming van verlichting in het stadhuis. Dat hebben we nog niet ontvangen. Waar blijft dat? Tot zover de bijdrage van het CDA in eerste termijn.

De heer VRUGT: Ik ben ook heel benieuwd naar het antwoord op die laatste vraag. We hebben hier af en toe wc's die maandenlang blijven doorstromen. Erg duurzaam is dit gebouw dus niet. Daar gaat mijn vraag echter niet over. U was tot mijn blijde verrassing erg kritisch. Ik weet dat het CDA dat vanuit de oppositie al jaren is, maar nu is het dat ook binnen de coalitie. Het ging daarbij vooral over de financiële informatiewaarde van dit dikke boek. Die mening delen wij volledig. Ik worstel al jarenlang met de vraag of ik aan het eind van zo'n week dan zal instemmen met dit hele verhaal. Juist vanwege dat persoonlijke dilemma leg ik die vraag nu ook bij u neer. Als u zo duidelijk bent over de mate waarin wij nauwelijks tot misschien wel niet kunnen sturen in die hele grote brokken die ons voorgeschoteld worden, kunnen wij daar deze week dan wel mee instemmen? Hoe kijkt u daartegenaan?

De heer VAN DRIEL: Wij zullen er niet voor zorgen dat u uw raadsvergoedingen allemaal niet krijgt. We zullen geen freeze veroorzaken waardoor geen geld meer kan worden uitgegeven. Uiteraard heb ik over die vraag nagedacht. Wij dragen ook verantwoordelijkheid voor het dagelijks bestuur in deze periode. Dat doen wij graag. Wij

zullen hoogstwaarschijnlijk instemmen met deze begroting. Vandaar dat we er ook voor gekozen hebben om dit als motie neer te leggen. We roepen op om dit dan in de kaderrichtlijn voor de volgende begroting uit te werken.

De VOORZITTER: Mijnheer Smit, ik had u gevraagd terughoudend te zijn in interrupties. U bent wel heel veel aan het woord vanavond.

De heer SMIT: Als de hele raad bestaat uit coalitie, bent u er in anderhalf uur doorheen. Dat weet ik. Een deel van de raad bestaat echter uit oppositie. Mijnheer Van Driel, veel technische vragen bij de begroting zijn ontwijkend of niet beantwoord. Uw betoog is duidelijk. Het mag toch ook zo zijn dat een deel van die vragen in de loop van het jaar alsnog beantwoord wordt, ook over de begroting 2016? Als de meerderheid van de raad akkoord gaat met de begroting, is het toch niet irreëel om op een aantal posten daarna nog eens een specificatie te vragen, opdat je weet wat er in 2016 feitelijk gaat gebeuren?

De heer VAN DRIEL: Ik ben het met de heer Smit eens. Wij vinden eigenlijk dat technische vragen altijd beantwoord moeten worden. Is dat niet nu, dan moet dat later. Ik ben het dus helemaal met u eens. Laten we proberen om alle vragen die de raad heeft op een zeker moment te beantwoorden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we nu naar de ChristenUnie.

De heer VISSER: Voorzitter. De begroting is krap, de schuld is hoog en de onderhoudsachterstand in de stad loopt op. De meerjarenraming is ten opzichte van de kadernota zelfs verslechterd. De septembercirculaire biedt wat hoop, maar er is dus nog genoeg werk aan de winkel. In de begroting worden eerste stappen gezet voor schuldreductie. Dat is mooi. Wat betreft de ChristenUnie moet dat echter worden versneld. Dat kan bijvoorbeeld door meevallers hier voor de helft voor in te zetten, te beginnen bij de voordelen uit de septembercirculaire. Ik hoor graag uw reactie en overweeg een motie op dit punt.

D66 stelt voor om 1,5 miljoen euro minder te investeren in 2016 in verband met het kasstroomplafond. Op zich is dat lovenswaardig, want zo blijft er een krachtig instrument. De invulling wordt echter bij het college neergelegd. Is dit niet te stoere taal? Na ruim een jaar zijn we er nog steeds niet helemaal uit hoe we de 800.000 euro aan bezuinigingen vinden in de regelgeving. Het college heeft het initiatief zelfs teruggegeven aan de raad. Ik ben dan ook heel benieuwd waar het college deze week mee komt voor die 1,5 miljoen euro.

De VOORZITTER: De raad heeft dit zelf teruggenomen.

De heer VISSER: Oké, maar dan nog. Laten we het dan als een verantwoordelijkheid van ons allen zien. We worstelen er nog steeds mee. Ik dien de motie Afvalstoffenheffing ook voor handhaving in.
ChristenUnie

Motie 19: Strevenswaardig inzicht door indicatoren

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2015, in bespreking over de begroting 2016-2020, overwegende dat:

- Recent bij de behandeling van de uitwerking van de aangenomen motie Bestrijdt de eenzaamheid veel reacties in de commissie tot strekking hadden dat een en ander niet

SMART geformuleerd was (ondanks de aangenomen motie SMART begroten) en relevante indicatoren en streefwaarden ontbreken;

- op tal van andere terreinen in de P&C-cyclus, ondanks de eerder aangenomen motie (Cijfers die ons ook echt wat zeggen) hierover, nog altijd veel wezenlijke indicatoren en streefwaarden ontbreken, zoals ook blijkt uit de vele raadvragen naar aanleiding van deze begroting
- Streefwaarden regelmatig in de loop van de jaren worden bijgesteld, indien deze in praktijk niet blijken te worden gehaald;
- Dit sterk lijkt op het toeschrijven naar de kennelijke onmacht om eerder voorgenomen ambities waar te maken, en dat de controlerende rol van de raad hiermee wordt bemoeilijkt dan wel gemanipuleerd;

draagt het college op:

- zinloze (niet te beïnvloeden, nietszeggende of niet te controleren indicatoren uit de P&C cyclus te schrappen);
- meer indicatoren en streefwaarden op te nemen die daadwerkelijk iets zeggen over de kennelijke effectiviteit van beleid en het concreet behalen van gestelde doelen;;
- Een en ander waar mogelijk uit te drukken in percentages van het totaal, in plaats van in absolute aantallen;
- Dit bij uitstek te laten gelden voor de nu kennelijk – gelet op de raadvragen – te weinig inzichtelijke beleidsvelden:
  - o Bestrijding eenzaamheid;
  - o Duurzaamheid (percentage uitstoot CO2 van het totaal);
  - o Verkeer (streefwaarden uitgesplitst naar modaliteit, dus: auto, fiets, ov);
  - o Parkeren (uitgesplitst naar diverse parkeermogelijkheden zoals straat- en garageparkeren);
  - o Armoede /minimabeleid (voorbeeld: niet enkel het aantal houders Haarlempas);
  - o Schuldbemiddeling/-dienstverlening;
  - o Wmo voorzieningen (aantal lopende indicaties zegt immers niets);
  - o Voorraad aan sociale huurwoningen (inclusief aantallen onder en boven aftoppingsgrens en doorstroming, wachttijden, et cetera);
  - o beschermd wonen;
  - o daklozen,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede ingediend door OPH en Actiepartij

Motie 25: Afvalstoffenheffing ook voor handhaving

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9 november 2015, overwegende dat:

- De afvalstoffenheffing omlaaggaat als gevolg van het winnen van een gerechtelijke procedure door de gemeente;
- Kosten voor handhaving niet worden toebedeeld aan de afvalstoffenheffing bij het vaststellen van de kostengrondslag omdat handhavers integraal werken en dus tegelijk handhaven op bijvoorbeeld huisvuil, foutparkeren en uitstallingen;
- Het alsnog toedelen per saldo leidt tot een iets kleinere verlaging van de afvalstoffenheffing, maar de burger er nog steeds op vooruitgaat;
- De komende jaren verdere verlaging van de afvalstoffenheffing te verwachten is als gevolg van de invoering van duurzaam afvalbeheer (onder andere: lagere verbrandingsbelasting door afname van de hoeveelheid restafval);

- De raad invulling zoekt voor de bezuinigingstaakstelling van 800.000 euro op regelgeving en handhaving;

verzoekt het college

- De kosten voor handhaving op de wijze waarop huisvuil wordt aangeboden in 2016 voor zover mogelijk toe te delen aan de kostengrondslag voor de afvalstoffenheffing, dit te verwerken in het voorstel voor de belastingtarieven voor 2016 en dit mede in te zetten als dekking voor de bezuinigingsopgave van 800.000 euro,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is bedoeld om ook een deel van de 800.000 euro te vinden.

Om incidentenpolitiek te voorkomen, vraag de ChristenUnie voortaan in het investeringsplan niet alleen 'nice to have's' op te nemen, maar ook aan te geven welke projecten als eerste worden uitgesteld als het kasstroomplafond overschreden dreigt te worden. Ik overweeg een motie op dit punt, maar hoop dat het college dit gewoon kan toezeggen.

Volgens de ChristenUnie moet Haarlem innovatiever werken, zowel financieel, sociaal als fysiek, en daarbij goed kijken naar wat de stad kan leren van andere gemeenten, het bedrijfsleven en de burgers in onze stad. Ik begin bij innovatie ten aanzien van financiën. Om innovatief te zijn, is meer inzicht nodig. Een begrotingspost van 66 miljoen euro is veel te globaal. Ik heb dan ook van harte de motie van het CDA hierover ondertekend. Het is mooi dat Haarlem weer met Airbnb gaat spreken over het innen van toeristenbelasting. Maar wat houdt een deal met Haarlem nog tegen? Amsterdam heeft het al geregeld. Haarlem hanteert drie tarieven voor toeristenbelasting: hotels, kamperen en overig. De ChristenUnie stelt voor om, net als andere gemeenten doen, hier meer differentiatie in aan te brengen door te werken met een percentage van de overnachtingskosten. Zo worden goedkopere vormen van overnachten niet onevenredig door de belasting getroffen en kunnen we mogelijk ook meer belasting binnenhalen. Vandaar mijn motie Evaluatie toeristenbelasting.

Motie 23: Evaluatie toeristenbelasting

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9 november 2015, overwegende dat:

- Haarlem in 2014 bijna 1 miljoen euro toeristenbelasting heeft opgehaald;

Inkomsten toeristenbelasting 2014 (bron: antwoord op vraag 42 feitelijke vragenronde)

Categorie	Overnachtingen	Tarief	Opbrengst
Hotels	310.000	€ 3,00	€ 930.000
Camping	11.000	€ 1,35	€ 14.850
Overig (B&B, Airbnb, etc.)	18.000	€ 3,00	€ 54.000
Totaal	340.000		€ 994.000

- De gemeente Den Haag tot en met dit jaar tien tarieven kent om zo goedkopere overnachtingen en jongeren minder zwaar te belasten dan luxe hotels;
- Een dergelijke opsplitsing niet meer mogelijk is door het vervallen van de sterren classificatie van hotels, waardoor een juridisch voldoende hard onderscheid alleen mogelijk is tussen mobiele overnachtingsvormen (kamperen) en overige overnachtingen;

- De Haarlemse toeristenbelasting moet worden herzien omdat een goed onderscheid tussen B&B en goedkope hotels niet meer voldoende juridisch hard te maken is;
- Onder meer de gemeenten Amsterdam, Utrecht en Haarlemmermeer een percentage hanteren van de prijs van een overnachting exclusief ontbijt (in Amsterdam: 5%, Haarlemmermeer: 6%) zodat er toch differentiatie mogelijk is;
- De huidige Haarlemse tarieven voor watertoerisme, jeugdherbergen en goedkope B&B's verhoudingsgewijs zwaar aanslaan, terwijl juist in deze sectoren groeimogelijkheden liggen om meer toeristen naar de stad te trekken en de prijselasticiteit in deze sectoren waarschijnlijk groter is dan in het luxere segment hotels;

verzoekt het college:

- In 2016 samen met vertegenwoordigers van de toerismebranche de wijze van heffen van toeristenbelasting te herzien door het uitwerken van een heffing die gebaseerd is op een percentage van de overnachtingskosten;
- Hierbij te bezien of het mogelijk is de inkomsten van de toeristenbelasting te verhogen zonder dat dit ten koste gaat van het aantal bezoekers van de stad en bij voorkeur zelfs leidt tot meer bezoekers van de stad,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door de SP.

De ChristenUnie wil in de begroting betere en scherpere indicatoren. Vorig jaar heb ik de motie SMART begroten ingediend. Helaas is hier nog te weinig van terechtgekomen. Ik noem een paar voorbeelden. Scherper kan de streefwaarde voor dienstverlening. Die staat nu op een 7,5. Dat klinkt mooi, maar in de praktijk halen we een 8. Wat is die streefwaarde dan nog waard? Maak die 8 gewoon de ondergrens. Bij schuldbemiddeling moeten er ook betere indicatoren komen. Het moet bijvoorbeeld mogelijk zijn om niet alleen te kijken naar het aantal gestarte trajecten, maar ook naar de daadwerkelijke resultaten. Over de woningmarkt mis ik belangrijke indicatoren voor energiebesparing. Zelfs de woonmonitor vertelt hier helemaal niks over. Uiteindelijk vond ik op bladzijde 45 van deze monitor wel wat informatie over de ontwikkeling van de voorraad aan sociale huurwoningen in verschillende prijsklassen. Dit is echter een hoofdlijn van beleid. Daar hoort gewoon een rapportage in de begroting bij, met streefwaarden. Dan kunnen we het college afrekenen.

Iets dergelijks kan ik ook vertellen over cultuur. Het is prima dat we een cultuurmonitor hebben. Bij de belangrijkste cijfers, zoals het aantal bezoekers, horen echter streefwaarden in de begroting te staan. Of neem het aantal uitkeringsgerechtigden dat op de arbeidsmarkt wordt geplaatst, of dat zelf werk vindt. Het is mooi om die cijfers elk jaar te hebben. Interessanter is om die aantallen ook te linken aan het totaal aantal uitkeringen. Door percentages te gebruiken en door cijfers terug te rekenen naar de prestaties per 1000 inwoners worden ze vergelijkbaar. Want hoe goed doet Haarlem het eigenlijk ten opzichte van andere gemeenten? Op een aantal punten staat dit in de begroting, zoals bij de woonlasten. Ik zou dat soort vergelijkingen veel meer willen zien. Ik heb daarom de gemeentelijke duurzaamheidsindex bekeken. Dat is een heel mooie index, over maar liefst 24 thema's. Hij gaat dus over meer dan alleen milieu. Hij gaat bijvoorbeeld ook over onderwijs. In deze index zie je dat Haarlem slecht scoort op bijvoorbeeld solvabiliteit, CO₂-uitstoot, hernieuwbare energie, afvalscheiding, onderwijs en waterkwaliteit. Eén positief puntje: de cijfers over vroegtijdig schoolverlaten uit 2012. Inmiddels hebben we daarin een enorme slag geslagen. De andere terreinen moeten echt beter. Het duurzaamheidsprogramma is daarvoor echt onvoldoende. Neem waterkwaliteit: we scoren daarop slecht, maar het punt wordt niet in de begroting genoemd en zelfs niet

in het duurzaamheidsprogramma van de wethouder. Hoe zit dat? De ChristenUnie wil dat Haarlem prestaties structureel gaat benchmarken met andere gemeenten. Vandaar mijn motie.

Motie 24: Benchmark prestaties van de gemeente

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9 november 2015, overwegende dat:

- In de begroting prestaties van de gemeente sporadisch worden vergeleken met andere gemeenten;
- Prestatie-indicatoren in begroting en jaarverslag meer waarde krijgen als ze worden afgezet tegen prestaties van andere gemeenten (zowel ten opzichte van alle gemeenten als ten opzichte van gemeenten met een even grote omvang of een vergelijkbare stedelijkheidsklasse);
- Veel informatie over prestaties van gemeenten openbaar is, maar het voor raadsleden lastig is hier snel een bruikbaar inzicht in te hebben omdat de informatie verspreid is over vele bronnen;
- Benchmarks zoals de gemeentelijke duurzaamheidsindex (www.qdindex.nl) inzicht kunnen geven in thema's waar Haarlem beter in kan presteren en handvatten kunnen geven voor mogelijke aanscherping van streefwaarden;
- Er ook beleidsvelden zijn waar prestaties van gemeenten nog slecht vergelijkbaar zijn doordat gemeenten prestaties totaal verschillend meten;

verzoekt het college:

- Vanaf de volgende programmabegroting waar mogelijk indicatoren te verrijken met een benchmark en specifiek stil te staan bij acties gericht op die onderwerpen waar Haarlem relatief het slechtst in scoort in vergelijking met andere gemeenten of andere grote steden;
- In overleg te gaan met de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken om te bezien of voor meer onderwerpen benchmarks kunnen worden ontwikkeld,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door OPH en de Actiepartij.

Na de decentralisaties moet nu ook de transformatie in het sociale domein echt beginnen. Ik lees mooie voornemens over de kanteling van de zorg en meer integraal werken. Die moeten wat betreft de ChristenUnie komend jaar concreet worden. De ChristenUnie wil meetbare doelen. Ik weet het: in het sociale domein is dat soms lastig. Ik denk echter dat we door een zakelijke aanpak, focus op meer kleinschaligheid en meer innovatie nog heel wat kunnen bereiken.

Ik sluit me aan bij de teleurstelling van D66 en de PvdA over de geringe resultaten tot nu toe met het innovatiebudget voor het sociale domein. De ChristenUnie denkt dat de drempel voor deze regeling te hoog is. Door de vereiste bijdrage zullen alleen de grote, institutionele organisaties in aanmerking komen. Ik overweeg hier in de tweede termijn een motie over in te dienen.

De financiën in het sociale domein zijn nog erg onzeker. Er lijkt in 2016 een groot beroep gedaan te worden op de reserve. Wanneer komt er nu duidelijkheid over hoe we er voor staan, bijvoorbeeld met de Wmo, de jeugdhulp en de sociale werkvoorziening? Waarom hebben we voor het debat van vandaag niet de eerste cijfers gehad? 2015 is al bijna om. Dat inzicht zou er nu toch wel zo'n beetje moeten zijn. In het voorjaar komt er een herijking om uitputting van de reserves te voorkomen. Is het college het met de

ChristenUnie eens dat er zo een heel jaar verloren gaat? Zouden we niet nu al de eerste stappen moeten zetten?

De ChristenUnie heeft de motie Bescherming tegen verwarde overheid van de Actiepartij ondertekend. De wachtlijst voor beschermd wonen moet weg. Wat gaat het college daarnaast doen om ook hierin te zorgen voor doorstroming? Oftewel: er moet voldoende huisvesting komen voor die mensen die weer op zichzelf kunnen gaan wonen. Bij grote welzijnsorganisaties als Dock en Haarlemmer Effect moet het niet meer business as usual zijn. Ik vrees dat dit wel het geval is als we onze criteria voor het welzijnswerk niet veel scherper stellen. De ChristenUnie stelt voor om de rekenkamer onderzoek te laten uitvoeren naar de efficiëntie van de subsidies aan de welzijnsorganisaties en de effectiviteit van de huidige subsidiesystematiek.

Wat betreft de zorg voor en ondersteuning aan inwoners van onze stad zie ik twee belangrijke aandachtspunten. Allereerst is dat de aanpak van schulden van huishoudens. Als we daarin resultaten weten te bereiken, heeft dat ook effect op andere terreinen. De drempels voor schuldhulpverlening moeten omlaag, maar we moeten ook meer inzetten op preventie. Het college gaat dit uitwerken naar aanleiding van een motie van vorige week. Wat betreft de ChristenUnie spreken we hier snel over verder. Een tweede aandachtspunt is stabiele relaties. Het aantal relatiebreuken is ook in Haarlem erg hoog. Dat is niet alleen een persoonlijk drama, helemaal als er kinderen bij betrokken zijn, maar het heeft ook impact op de samenleving. Dat geldt zeker als een echtscheiding uitloopt op een vechtscheiding. Tegelijk weten we dat veel relatiecrises ontstaan vlak na de geboorte van het eerste kind. Hoe komt het dat we aanstaande ouders zo veel vertellen over zwangerschap, geboorte en de verzorging van kinderen, maar zo weinig over hoe je behalve samen goede ouders ook goede partners blijft? Ik wil het college oproepen om in een nieuwe regionale nota gezondheidsbeleid hier in 2016 aandacht aan te besteden. Vandaar mijn motie.

Motie 22: Voorkom (v)chtscheidingen door investeren in relaties

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9 november 2015, overwegende dat:

- Het aantal echtscheidingen groeit;
- Het aantal eenoudergezinnen in Haarlem in vijftien jaar met meer dan 26% is gegroeid;
- Kinderen vaak de dupe zijn van relatieproblemen;
- Maatschappelijke kosten van relatieproblemen hoog zijn en nog steeds toenemen;
- Preventie door te investeren in relaties veel ellende en dure zorg kan voorkomen;
- De gemeente een regierol heeft als het gaat om prenatale voorlichting aan aanstaande ouders (Wet publieke gezondheid, artikel 2, tweede lid onder h) en de gemeente verplicht is de gemeentelijke doelstellingen ter uitvoering van onder meer deze prenatale voorlichting uit te werken (Wet publieke gezondheid, artikel 13) in de gemeentelijke nota volksgezondheidsbeleid;
- In 2009 de BDU Centra voor Jeugd en gezin verhoogd is met een structurele bijdrage van in totaal 5,8 miljoen per jaar (voor alle gemeenten samen) voor prenatale voorlichting;
- De Jeugdwet, artikel 2.1, gemeenten expliciet een taak geeft als het gaat om bijvoorbeeld het voorkomen van opvoedingsproblemen, het versterken van het opvoedkundig klimaat in gezinnen en het bevorderen van de veiligheid van de jongere in de opvoedsituatie;
- De doelen voor prenatale voorlichting niet zijn uitgewerkt in de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid 2011-2014 en in deze nota ook geen aandacht is voor preventie door te investeren in relaties;

- Deze nota in 2016 wordt vervangen door een nieuwe regionale nota gezondheidsbeleid;
- Het Nederlands Jeugdinstituut concludeert dat:
  - Het belangrijk is dat er in de informatievoorziening naar ouders expliciet aandacht is voor de voorbereiding op het omgaan en de interactie met de baby (opvoeding) én de transitie naar het ouderschap (onder anderen eigen emoties van ouders en hoe dit de relatie tussen partners kan beïnvloeden);
  - Het reguliere gemeentelijk aanbod aan ouderschaps- en opvoedsteun voor zowel aanstaande ouders als ouders van baby's beperkt is, en alleen bestaat uit individuele gesprekken en een breed preventief ondersteuningsaanbod (lichte steun) voor alle aanstaande ouders gericht op de transitie naar ouderschap ontbreekt;
  - Er onder ouders grote behoefte is aan informatie en steun over opvoeding en ouderschap, waarbij 40% van de aanstaande ouders behoefte heeft aan groepsaanbod – themabijeenkomsten of cursussen – onder begeleiding van een professional;

verzoekt het college:

- In de nieuwe regionale nota gezondheidsbeleid een visie op de rol van de gemeente bij het versterken van relaties op te nemen en te bezien of het aanbod van de gemeente hierop moet worden aangepast, bijvoorbeeld door voorlichting aan jonge ouders individueel en/of groepsaanbod,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door OPH.

Als relaties dan toch stranden, is goede ondersteuning van belang om ervoor te zorgen dat kinderen hier zo min mogelijk de dupe van worden. Op de website van CJG Haarlem is daar heel weinig over te vinden. CJG Eindhoven heeft echter een integraal programma voor opgroei- en opvoedondersteuning in echtscheidingsituaties, zowel gericht op kinderen als op ouders. De ChristenUnie roept het college op hier ook werk van te maken.

De heer BOER: Ik had mij voorgenomen om geen interrupties meer te plegen, maar werkelijk waar, ik zit me echt helemaal op te winden over deze motie. Werkelijk waar. Als je al problemen hebt met je relatie of hoe je je kinderen moet opvoeden, hoef je maar even te googelen op internet. Je wordt dan doodgegooid met initiatieven waarbij je terechtkunt, ook in Haarlem. Er zijn zelfs websites die zeggen dat God antwoord geeft op de vraag over hoe je met je relatie moet omgaan. Alstublieft, trek deze motie in.

De heer VISSER: Dan wil ik u toch wijzen op wetenschappelijk onderzoek en onder andere de aanpak in de Scandinavische landen. Daar is hier veel meer aandacht voor. Dit is gewoon een groot sociaal-maatschappelijk probleem dat ook impact heeft op de samenleving. Natuurlijk zijn mensen zelf verantwoordelijk. Dat zal ik onmiddellijk onderschrijven. Ik vind het gek dat de overheid wel betuttelt en bezig is met voorlichting op gezondheidsvlak rondom de komst van een kind, maar niet met welke impact dat heeft op een relatie. 83% van de relaties krijgt problemen vlak na de geboorte van het eerste kind. Als u ziet dat in Haarlem het aantal eenoudergezinnen in vijftien jaar tijd met een kwart is gestegen, dan hebben we het wel over een groot maatschappelijk probleem. Dat legt ook een grote druk op de woningmarkt, zo zeg ik tegen de SP.

De VOORZITTER: Ik begin me nu ook af te vragen waarom mevrouw Dekker vroegtijdig naar huis is gegaan. O, dat is het tweede kind. Hoe zit het eigenlijk met het

percentage na het tweede kind?

De heer VISSER: Ik baseer me op wetenschappelijke cijfers. Dit is gewoon een groot maatschappelijk probleem. Dankzij de interruptie kom ik heel gemakkelijk op het onderwerp woningmarkt. Dit heeft ook impact op de woningmarkt. De ChristenUnie vindt dat er werk moet worden gemaakt van de woningbouw in Haarlem. Ik ben het met D66 eens dat we meer moeten bouwen in de middeldure sector voor doorstroming. Ik zeg tegen D66 en VVD echter dat dit niet genoeg is. Zzp'ers met een onzeker inkomen worden wel scheefwoners genoemd, maar zij kunnen niet doorstromen, omdat ze het risico lopen dat ze een jaar later een veel lager inkomen hebben. Het getal van die zesduizend van de VVD is dus onzin. Er zijn dan ook meer sociale huurwoningen nodig om te voorkomen dat de wachtlijsten nog langer worden. Daarvoor zijn keiharde afspraken met de corporaties nodig.

De ChristenUnie steunt de focus op de verbetering van de digitale bereikbaarheid van de gemeente, maar onder één voorwaarde: we gaan burgers niet verplichten om digitaal te communiceren.

De heer MOHR: Ik hoor u zeggen dat we nu versneld moeten inzetten op het bouwen van nog meer sociale huurwoningen. Die redenering kan ik op zichzelf volgen. Bent u echter niet bang dat, als we nu vooral aan de onderkant bouwen en niet gelijktijdig in het middensegment, we daarmee als het ware de problemen van morgen creëren? Op enig moment zullen de mensen die nu in de nieuwe sociale huurwoningen gaan wonen een wooncarrière maken. Ze zijn dan toe aan een tweede stap. Die tweede stap kunnen ze niet zetten als we niet nu versneld middelduur gaan bouwen.

De heer VISSER: Het mooie is dat je sociale huurwoningen zo slim kunt bouwen dat je ze op een gegeven moment weer kunt verkopen. Wat betreft de middeldure huur: er is een gat tussen de 700 en 900 euro. De markt heeft wel interesse boven de 900 euro. Daaronder ziet ik het nog niet. Het grootste deel van de doorstromers zit tussen de 700 en 900 euro. Dat komt nog niet van de grond. Zolang dat niet zo is, moeten we iets anders doen. De vraag aan de onderkant is gewoon ook hoog. We moeten dus maatwerk leveren, maar niet alleen het mantra van doorstroming volgen. Dat is namelijk maar de helft van het verhaal.

Ik heb nog een amendement over de herinrichting van de nieuwe Groenmarkt.

Amendement 26: Nieuwe Groenmarkt nice to have deze collegeperiode

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9 november 2015, overwegende dat:

- Herinrichting van de Nieuwe Groenmarkt tot een autoluw verblijfsgebied met fietsparkeervoorzieningen reeds jaren een wens is in de stad, maar dat dit nog niet is opgenomen in het investeringsplan;
- Aanvragen voor BDU-subsidie voor het jaar 2017 reeds in januari 2016 moeten worden gedaan;
- Er dus snel een besluit moet vallen om de herinrichting nog deze collegeperiode te realiseren;

besluit:

- Beslispunt 3 in het raadsbesluit over de programmabegroting 2016-2020 ten aanzien van het investeringsplan 2015-2020 aan te vullen met:
  - “d. Het opnemen van de herinrichting Nieuwe Groenmarkt inclusief fietsparkeervoorzieningen als nice to have voor deze collegeperiode in het investeringsplan”;

9 november 2015

83

verzoekt het college:

- Op korte termijn dekking voor dit project te zoeken zodat het in het investeringsplan 2016- 2021 definitief kan worden opgenomen en zodat tijdig BDU kan worden aangevraagd voor realisatie in 2017 of 2018;
- Deze dekking te zoeken in:
  - Opbrengsten motie Kan het licht uit? (of gedimd ...);
  - Opbrengsten motie Evaluatie toeristenbelasting;
  - Investeringsruimte onder het kasstroombplafond,

En gaat over tot de orde van de dag.

Ook heb ik nog een notitie en een motie over de straatverlichting van Haarlem.

Motie 27: Kan het licht uit? (of gedimd ...)

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9 november 2015, overwegende dat:

- Openbare straatverlichting in Haarlem jaarlijks ruim 2 miljoen euro aan onderhoud, vervanging en energie kost;
- De nota openbare verlichting in Haarlem (2007/724) niet meer actueel is door aangepaste landelijke normen voor openbare verlichting, de snelle opkomst van ledverlichting en nieuwe mogelijkheden voor dimmen en multifunctioneel gebruik zoals het integreren van laadpunten voor elektrische auto's;
- In de verschillende concepthandboeken inrichtingen openbare ruimte voor verschillende categorieën straten vastgelegd wordt welke armaturen worden toegepast om zo te komen tot een eenduidige inrichting van de openbare ruimte, maar dat hierin geen richtlijnen staan voor het verlichtingsniveau of de onderlinge afstand van lantaarnpalen;
- Andere gemeenten besparingen inboeken door het verdergaand dimmen van verlichting en het verwijderen van overbodige lantaarnpalen en hiervoor ook een meldpunt onnodige verlichting hebben ingesteld;
- Haarlem de komende drie jaar 7,5 miljoen euro investeert in grootschalige vervanging van straatverlichting en het van belang is dat dit geld zo efficiënt mogelijk wordt ingezet;
- Het college al jaren belooft de energiekosten voor straatverlichting beter te monitoren, maar dat dit tot op heden niet is gebeurd;
- Er in Haarlem nog veel winst te boeken is tegen lichtvervuiling door het aanpakken van onnodige reclameverlichting en gevelaanlichting na 23.00 uur en de gemeente hierin het goede voorbeeld kan geven bij de aanlichting van het stadhuis;

verzoekt het college:

- In 2016 de nota openbare verlichting uit 2007 te actualiseren en zo mogelijk te integreren in de nieuwe handboeken inrichting openbare ruimte;
- Rapportage en monitoring van energieverbruik, en financiering en voortgang van onderhoud en vervanging van straatverlichting te verbeteren;
- Hierbij de analyses en aanbevelingen uit de notitie Haarlem verlicht 2.0 uit de bijlage bij deze motie te betrekken, waaronder begrepen:
  - Onderzoek of verdere kosten- en energiebesparing en bestrijding van lichtvervuiling kunnen worden bereikt door het beperken van de straatverlichting in Haarlem door bijvoorbeeld verdergaand te dimmen in de nacht, verlaging van het verlichtingsniveau, vergroting van de afstand van

lantaarnpalen bij vervanging en/of toepassing van actieve wegmarkering in het buitengebied;

- Onderzoek naar mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik van straatverlichting;
- Opening van een meldpunt overbodige straatverlichting;
- Zo spoedig mogelijk de aanlichting van het stadhuis na 23.00 uur te doven;
- Aanpak van onnodige reclameverlichting door te onderzoeken of via aanschrijving van bedrijven, algemene regels in de APV of vergunningen een verbod kan worden ingesteld op verlichte gevelreclame en verlichte reclamelichtmasten na 23.00 uur,

En gaat over tot de orde van de dag.

Ik ben eens in de cijfers gedoken en ben me rot geschrokken. Als je naar de begrotingen van de afgelopen tien jaar kijkt, is daar geen chocola van te maken. Elke keer worden weer andere cijfers getoond. We zijn goed bezig met ledverlichting. Dat is mooi, maar er is zoveel meer mogelijk. De ChristenUnie pleit ervoor om een meldpunt overbodige verlichting op te richten. In Hengelo meen ik, of Helmond, zijn daardoor heel veel lantaarns ontdekt die kunnen verdwijnen. Dat is directe kostenbesparing. Het wattage kan ook omlaag, ter bestrijding van lichtvervuiling. Dat scheelt ons heel veel geld. Het geldt dat dit oplevert, besteden we wat ons betreft aan de fiets.

De VOORZITTER: Het woord is aan de fractie van Trots Haarlem.

De heer VAN DEN RAADT: Voorzitter. Zijn we allemaal nog wakker, jongens? Ik kom niet meer op tijd op mijn werk. Dat is jammer. Dan moet ik maar beroeps politicus worden. Dat wil ook niemand, maar goed. Laten we beginnen.

Ik snap de vorige spreker wel een beetje. Als je vooruitstrevend bent, loop je soms tegen dingen aan. Trots Haarlem denkt graag mee. Ik denk dat gezinnen dan maar meteen met het tweede kind moeten beginnen.

Trots Haarlem loopt ook vaak ver op de troepen vooruit. Na een tijdje zie je dat dat toch door andere partijen wordt opgepakt. Zo zien wij deze ronde een motie terugkomen over het niet uitbesteden van inspraak. Wij hebben daar ook een keer een motie over ingediend. We zien iets over een Whatsapp-groep. Daar zijn wij ook mee begonnen. Plotseling zie je dat iedereen het over statushouders en vluchtelingen heeft. Zelfs nu al, terwijl het debat nog moet komen. Wij wilden daar in augustus al aan beginnen. Ik zal maar wat overslaan, anders wordt het een veer in eigen reet. Mevrouw Van Zetten zei dat acht jaar een Kenau-prijs wel genoeg is. Ze zei: kom met een alternatief, en vroeg naar dekking. Trots komt met de Trots-trofee. Die betalen we uit eigen zak. Die delen we donderdag uit aan niet de meest geëmancipeerde, maar de meest participerende Haarlemmer. Hij heeft voor de gemeente en voor alle inwoners van Haarlem goed werk verricht. Wij gaan dat jaarlijks doen. Ik denk dat we de verkiezingen dus nog maar een paar keer moeten winnen.

Eerst even de huishoudelijke mededelingen. Daarna zal ik u vertellen wat we van de begroting vinden. Daarna kom ik met iets waar ik helemaal trots op ben: een tekst die door Haarlemmers is aangeleverd. Dat is toch wel de meest directe vorm van democratie: dat je de mensen zelf ook wat spreektijd geeft. Ik moet het dan oplezen, maar ja, dat doe ik af en toe wel goed.

Ik dien de motie Hys de brug, geef voetbal de kans op een behouden vaart in.

Motie 44: Hys de Brug: geef voetbal de kans op een behouden vaart

De gemeenteraad van Haarlem, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- In het collegebesluit invulling bezuinigingen sportaccommodaties (2015/203607) een bezuiniging is opgenomen tot sluiting van de sportcomplexen van voormalig Young Boys, Hys en de Brug;
- De bezuiniging over drie jaar verspreid is, maar er niet expliciet staat of het per jaar één accommodatie betreft of elk jaar een deel van alle drie de genoemde accommodaties;

overwegende dat:

- Sport tot nu toe en in grote mate nog steeds zeer belangrijk wordt gevonden in sportstad Haarlem;
- De accommodatie van Young Boys op dit moment al niet gebruikt wordt; de andere twee wel;
- Er tijdens de behandeling in de commissie twijfel ontstond over de vraag of al het geld dat SRO kreeg voor onderhoud van de genoemde accommodaties wel naar onderhoud is gegaan, en of opgegeven kosten niet lager kunnen worden als clubs zelf participeren in het onderhoud;

draagt het college op:

- De geboekte bezuinigingen voor het eerste jaar volledig aan de besparing op Young Boys in te boeken. Hierdoor ontstaat voor Hys en de Brug een jaar uitstel en wordt dat jaar gebruikt om te onderzoeken waar het door de clubs gevoelde verschil in kosten betaald voor onderhoud en daadwerkelijk geleverd onderhoud vandaan komt met betrekking tot SRO. Tevens kan een proef starten over hoe goedkoop de clubs zelf het onderhoud kunnen doen, terwijl nog wel de beoogde bezuiniging wordt gehaald. Blijkt het resultaat te ver van de doelstelling van de oorspronkelijke bezuiniging af te liggen, dan kan alsnog het oorspronkelijke collegeschema uitgevoerd worden,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door OPH.

We steunen de motie van de VVD van harte. Dit is een alternatief voor als die het net niet haalt. Deze motie zit namelijk tussen het voorstel van de VVD en dat van de coalitie in. Dan dien ik de motie Proef Whatsapp-preventiegroep tegen inbraak in Boerhaavewijk in.

Motie 42: Proef Whatsapp-preventiegroep tegen inbraak in Boerhaavewijk

De gemeenteraad van Haarlem, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Er nu het fenomeen Whatsapp-preventiegroep is, waarbij bewoners bijvoorbeeld bij een inbraak eerst 112 bellen en daarna via de Whatsapp-groep medebewoners een waarschuwing en een signalement geven van de daders, zodat meer ogen de pakkans vergroten;
- De politie in samenspraak met de bewoners van de Boerhaavewijk op de laatste wijkraad van deze wijk besloten heeft een proef te starten met een Whatsapp-preventiegroep in deze wijk;

- Het principe van de Whatsapp-groep voor de buurt onder andere in Tilburg goed blijkt te werken en het aantal inbraken soms tot 50% afneemt, niet in de laatste plaats omdat daders ook vaak in de buurt wonen en nu weten dat iedereen alert is;

overwegende dat:

- De Whatsapp-preventiegroep kleine startkosten heeft, zoals een aanmeldwebsite en het plaatsen van bebording of stickers zodat bekend is dat de buurt de Whatsapp-preventiegroep gebruikt;
- De Whatsapp-preventiegroep ook enorm kostenbesparend is, namelijk door het gericht inzetten van politie en het voorkomen van allerlei kosten door de afname van gevolgschade en kosten door een minder groot aantal inbraken;
- Het veiligheidsgevoel zal stijgen, omdat na een inbraak de grootste klacht de toegenomen angst is. Doordat er minder inbraken zijn, neemt het aantal mensen met angst na een inbraak dus ook af en dit verhoogt het veiligheidsgevoel;
- De kosten echt heel laag zijn: hooguit zijn die er voor wat borden in de wijk en een inschrijfformulier op een nieuwe site of als onderdeel van een bestaande site;

draagt het college op:

- De proef met de Whatsapp-groep van politie en bewoners in de Boerhaavewijk te steunen door dit of als een buurtparticipatie-initiatief te bestempelen en zo een kleine financiële impuls beschikbaar te stellen, voornamelijk voor de bebording, of aan de raad te laten weten uit welk potje dit gefinancierd kan worden,

En gaat over tot de orde van de dag.

U kunt hierbij zeggen dat de motie geen dekking bevat, maar u zoekt dan maar dekking uit wat overgebleven punten. Goed naar de begroting kijken levert zo 90.000 euro op. Een andere wethouder kan misschien ook even goed kijken. Er moeten alleen wat bordjes en stickers voor dit project betaald worden.

Een andere motie is Verloeskunde en parkeren.

Motie 46: Verloeskunde en parkeren

De gemeenteraad van Haarlem, bijeen op 9,11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020,

constaterende dat:

- Verloeskundigen zeggen dat er in Haarlem voor hun beroepsgroep qua parkeren niks is geregeld;
- Er voor de groep huisartsen vaak nog wel vrije vakken zijn gereserveerd, terwijl vaak alleen de ambulanceauto van de huisartsenpost nog de spoedritten doet;
- Een verloeskundige die in de haast bij een geboorte geen plek kan vinden soms op de stoep parkeert, en daar met regelmaat een bon voor krijgt;

draagt het college op:

- Met een structurele oplossing te komen voor verloeskundigen en tot die tijd een coulante houding bij het beboeten en een coulante houding bij het innen van boetes te hanteren wanneer een verloeskundige kan bewijzen dat het foutparkeren gebeurde door het spoedgeval van een acute geboorte of acute complicaties bij de geboorte,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door OPH.

9 november 2015

87

We hebben net een fantastisch parkeerdebat gevoerd. Dat vond ik echt heel mooi. Ik zou eigenlijk denken: we zouden bij elk onderwerp zoiets fantastisch moeten doen, zeker bij onderwerpen die geen enkele partij in haar programma heeft gezet. Een voorbeeld is asielopvang en vluchtelingen. Dan hebben we nog de motie Vlucht niet voor het gesprek.

Motie 47: Vlucht niet voor het gesprek en de kosten voor opvang vluchtelingen en statushouders

De gemeenteraad van Haarlem, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Vragen over de kosten van de opvang van vluchtelingen en statushouders niet, laat of onvolledig worden beantwoord;
- Voor het tijdspad 2015 de gemeente Haarlem nog 122 statushouders moet opvangen;
- Voor het einde van 2015 tussen de 15.000 en 20.000 statushouders moeten doorstromen uit de AZC's naar elders in Nederland, waaronder in nader op te zetten locaties in Zuid-Kennemerland;
- De kosten van de opvang van één vluchteling tussen de 20.000 en 30.000 euro per jaar zijn en de gemeente zegt slechts een deel daarvan te moeten betalen;
- Buiten de gemaakte ambtelijke uren de gemeente Haarlem geen verdere specificatie geeft van de kosten, ook niet hoeveel ambtelijke uren er gebruikt of nog nodig zijn;

overwegende dat:

- Niemand in Haarlem met betrekking tot dit onderwerp erbij gebaat is het gesprek of de bijbehorende cijfers vooruit te schuiven of niet concreet te behandelen;

draagt het college op:

- Bij het gesprek over de asielopvang dat binnenkort plaatsvindt in de raad te komen met deugdelijke cijfers en kosten zodat de invloed op de begroting duidelijk wordt, het gesprek in één keer goed kan verlopen en de raad niet alleen zijn controlerende taak goed kan uitvoeren maar ook weet welke keuzes er nog gemaakt moeten worden,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door OPH.

We zien steeds meer dat burgers eigenlijk precies gaan doen wat we willen: participeren. Het worden burgers 2.0. Ze willen graag meepraten over dingen. Wat doen we dan in Haarlem? Je stelt dan artikel 38-vragen, levert ze in op 8 september en krijgt een mail terug dat ze ontvangen zijn op 15 september. Ik denk dan: waar is dat dan een hele week gebleven? De beantwoording duurt dan zes weken. Je krijgt dan een briefje terug waarin staat dat de gemeente het net niet gaat halen. Als je dan vraagt waar het op blijft steken, is het antwoord dat de antwoorden klaar zijn, maar dat het ondertekenen nog twee weken duurt. Ondertussen is het hele onderwerp niet meer relevant. Misschien is dat wel de bedoeling. Jammer.

Dan hebben we nog de motie Griffie, gaat het nog een beetje?

Motie 45: Griffie, gaat het nog een beetje? Uitbreiding van fte bij de griffie

De gemeenteraad van Haarlem, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Het met enige regelmaat voorkomt dat fracties niet op tijd antwoord op hun vragen krijgen;
- Raadsleden soms opnieuw hun vragen moeten indienen omdat de vragen in het proces zoek zijn geraakt;
- De huidige club raadsleden misschien wel meer vragen heeft dan vorige gemeenteraden in Haarlem;
- Er op het ambtenarenapparaat net een flinke bezuinigingsslag is doorgevoerd;

overwegende dat:

- Tijdige en goede beantwoording van gestelde vragen helpt bij de controlerende taak die de gemeenteraad heeft;

draagt het college op:

Te onderzoeken of (tijdelijke) uitbreiding van fte's bij de griffie niet op zijn plaats is,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door OPH.

Het is niet zo dat de griffie haar werk nou zo slecht doet. Ik denk bij de griffie weleens dat de laagte van het salaris evenredig is aan de kwaliteit van de arbeid. Hoe lager de betaling, hoe beter de inzet en de kwaliteit. Ik denk echter dat de griffie te maken heeft met het probleem dat de raadsleden allemaal veel te bijdehand zijn geworden. Er is natuurlijk flink gesneden in het aantal ambtenaren. Af en toe is het goed zoeken wie er nog kennis van zaken heeft. Laten we dus beginnen met het uitbreiden van de griffie, zodat we de antwoorden wel op tijd krijgen en niet op het laatste moment.

De heer VISSER: Ik zie dat u een motie hebt ingediend over Whatsapp. Die overlapt met een motie die ik net vergat in te dienen. Bij dezen.

Motie 28: Appen voor toegankelijke gemeente en veilige buurt

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9 november 2015, constaterende dat:

- Haarlem voornemens is burgers te stimuleren via digitale weg met de gemeente te communiceren, maar deze voornemens nog niet concreet zijn ingevuld;
- Whatsapp in steeds meer gemeenten wordt ingezet als een extra digitaal loket en hier inmiddels positieve ervaringen mee zijn;
- Toepassing van een Whatsapp-loket klantvriendelijk en efficiënt is, omdat burgers niet meer afhankelijk zijn van een telefonische wachtrij;
- Whatsapp inmiddels via <https://web.whatsapp.com> ook op een desktop kan draaien, waardoor het doorplaatsen van meldingen binnen de organisatie makkelijk is;
- In de Haarlemse nota integraal veiligheids- en handavingsbeleid 2015 het gebruik van Whatsapp als mogelijk preventief instrument tegen inbraak wordt genoemd, maar dit niet verder is uitgewerkt in een concrete actie;
- Gemeenten als Hellendoorn, Lochem en Harlingen het oprichten van groepen door buurtbewoners actief promoten, deelnemers werven, spelregels hebben opgesteld en een overzicht bijhouden van groepen en coördinatoren;

9 november 2015

89

- Whatsapp-groepen op buurtniveau ('buurtapps') kunnen bijdragen aan het vergroten van de veiligheid en het verbeteren van het veiligheidsgevoel in de wijken;

verzoekt het college:

- Op korte termijn te starten met een Whatsapp-loket;
- In samenwerking met de politie en de wijkraden de oprichting van buurtapps te stimuleren door op de gemeentelijke website een lijst met buurtapps bij te houden, aanmelding mogelijk te maken en spelregels te publiceren;
- De inzet van Whatsapp te promoten via de Stadskrant en de website en de inzet voor zowel de gemeente als de buurt na uiterlijk twee jaar te evalueren,

En gaat over tot de orde van de dag.

Wat mij intrigeert, is dat u het over een proef met Whatsapp hebt. U bent immers altijd kritisch over proeven en pilots. Ook hebt u het alleen over de Boerhavewijk. Ik zou mijn motie graag samenvoegen met die van u. Ze gaan over het zelfde. Bent u bereid uw motie te verbreden tot de hele gemeente, zodat we niet alleen de Boerhavewijk hiermee helpen, maar dat iedereen, in welke wijk dan ook, gebruik kan maken van een buurtapp die door de gemeente gefaciliteerd wordt?

De heer VAN DEN RAADT: Dat wordt natuurlijk een beetje kritiek. Als ik ja zeg, is de reactie natuurlijk dat dat tonnen gaat kosten. Dat doe ik dus liever niet. In de Boerhavewijk zijn de agenten en de wijk ermee akkoord gegaan. Ik denk dat het weinig geld kost om het bekend te maken en bebording aan het begin van de wijk te zetten. We kunnen kijken hoe het gaat en het dan uitbreiden. Ik gebruik expres het woord pilot niet, omdat je weet dat er dan nooit meer wat gebeurt. Ik noem het het liefst een proef. Mijn laatste motie is misschien wel de belangrijkste.

Motie 43: Alzheimer doodsoorzaak nummer 1 in 2030 - Haarlem, vergeet dat niet

De gemeenteraad van Haarlem, bijeen op 9, 11 en 12 november, in bespreking over de begroting 2016-2020, constaterende dat:

- Alzheimer als doodsoorzaak nummer 1 wordt gezien in 2030;
- Regeren vaak als vooruitzien wordt omschreven;
- Het nu dus al zaak is na te denken over de invloed die dit zal hebben op de stad Haarlem en de behoeften van onze Haarlemse inwoners;
- Er in andere steden gestart wordt met projecten die tot een dementievriendelijke samenleving leiden, zoals aanpassingen in een museum of winkelstraat;

overwegende dat:

- Er in Haarlem op het gebied van Alzheimer al flink wat kennis in huis is waar wij als gemeenteraad van kunnen profiteren, bijvoorbeeld bij de groep Dilemmaboek Zolang ik er ben, die onder anderen bestaat uit zes ervaringsdeskundigen met Alzheimer die een boek schrijven over hun ervaringen;

draagt het college op:

- In gesprek te gaan met de Haarlemse groep Dilemmaboek en/of andere experts op het gebied van Alzheimer;

- Voor de lange termijn met een visieplan te komen en op de korte termijn met voorstellen over de manier waarop de dagelijkse situatie door kleine ingrepen voor de huidige Alzheimerpatiënten verbeterd kan worden;
- Tevens een kostenoverzicht te verstrekken en aan te geven uit welk potje dit betaald kan worden,

En gaat over tot de orde van de dag.

De motie is mede-ingediend door OPH.

Ik heb van mijn moeder altijd geleerd dat regeren in de politiek vooruitzien is. Af en toe denk ik: we zijn wel heel erg van de hak op de tak bezig. Wat is nou eens onze visie? Ik probeer weleens een filosofische vraag te stellen en naar een visie te vragen over een onderwerp. Dit is wat mij toch wel erg na aan het hart gaat. We moeten een beetje voorbereid zijn – en dat hoeft niet over vijf jaar klaar te zijn – op het feit dat Alzheimer in 2030 doodsoorzaak nummer 1 is. Wat gaan we daaraan doen? Onderzoek dat eens. Er is in Haarlem een heel goede groep bezig: Dilemmaboek. Ze schrijft het boek Zolang ik er ben, met zes ervaringsdeskundigen. Laten we die eens uitnodigen. Er is een project waarbij een winkelstraat dementietrainingen kan krijgen, zodat men goed kan omgaan met demente klanten die binnenkomen. Laten we het in ieder geval op de kaart zetten. Ik hoop, door dit hier te noemen, dat we er een keer aandacht aan gaan besteden voordat het 2030 is.

Dan dat waar ik het meest trots op ben. Ik kan me nog herinneren dat ik voor de verkiezingen rondliep met die flyers. Daar moet je nu ook niet meer aan denken. Ten eerste krijg je altijd de vraag waar het voor is. Tja, het is voor politiek. Ah, rot op met je politiek. Als je dan ook nog zegt dat je van Trots Haarlem bent, zegt men: ach, dat is helemaal erg. Maar wat gebeurt er nu? Er zijn toch steeds meer mensen die doorhebben dat wij wel een fijne partij zijn waar je als burger gewoon bij terecht kunt. Steeds meer mensen melden zich aan. Dank daarvoor. Dank aan alle mensen die thuis wat gedaan hebben. We hebben dus nu een tekst gekregen. Ik had twintig minuten spreektijd. Ik kan nog tien minuten doorkletsen, maar ik heb de helft van mijn spreektijd beloofd aan Haarlemmers die zich gewoon willen inzetten in de politiek en die zich zorgen maken over de stad Haarlem. Dat stuk ga ik nu voorlezen.

Het college van Haarlem rolt van de ene in de andere integriteitsaffaire. Denk aan de aanbesteding van het Stationsplein, de affaire-Cassee, de affaire rond leges en precario, de Tuin van Jonker, het afstoten van gemeenschappelijk vastgoed en laatst het oprekken van ...

Tja, dat u door mij heen praat vind ik niet zo erg, maar dit is dus wat de bevolking vertelt. Dat vind ik toch wel belangrijk.

De VOORZITTER: De hele bevolking, denkt u?

De heer VAN DEN RAADT: Nee, maar toch wel mensen die zeer gemotiveerd zijn. Is dat nou uw interruptie als burgemeester of als voorzitter?

De heer VOORZITTER: Nee hoor, de heer Vrugt heeft een interruptie.

De heer VRUGT: Ik vind het een buitengewoon originele vorm om teksten van individuele Haarlemmers te gaan voorlezen. Ze zijn uiteraard van belang en we luisteren daar met alle plezier naar. Ik heb tot nu toe niet heel vreemde dingen gehoord. Althans, niet van die Haarlemmers. Van u misschien wel. Mijn vraag is of, als u nu tien minuten lang tekst van derden gaat voorleggen, ik u dan mag aanspreken op de inhoud daarvan. Is het ook uw mening?

De heer VAN DEN RAADT: Ja.

De heer VRUGT: Oké, want anders wordt het lastig om u aan te spreken op wat derden zeggen.

De heer VAN DEN RAADT: Iedereen mag vragen wat de fractie van Trots Haarlem ervan vindt. Ik zit hier inderdaad niet voor mijzelf, maar voor de mensen die thuis zitten en willen gaan stemmen, of die het hebben opgegeven om te gaan stemmen. Ik ga verder. Dit alles wordt mogelijk gemaakt door de coalitie. De coalitie dekt het college en biedt het college daarmee een vrijbrief om te handelen zoals het handelt. Dat handelen van het college wordt gekenmerkt door het lak hebben aan democratische beginselen. Voorbeelden zijn het niet uitvoeren van moties en toezeggingen. Dat komt Trots Haarlem wel bekend voor, hoor. Wie kent er nog de motie The mother of all moties? Ik noem er maar één. Het handelen van het college wordt ook gekenmerkt door het onvoldoende tijd aan de raad bieden voor bespreking van beleid, het buiten het gezichtsveld van de gemeenteraad brengen van beleidsonderdelen, het niet tijdig overleggen aan de gemeenteraad van de gevolgen van de vluchtelingenproblematiek, het flexibel omgaan met mandaten etc. In feite is er sprake van een Koude Oorlog tussen het college en de gemeenteraad over wie het voor het zeggen heeft. Niet alleen daarin zie je een Koude Oorlog. Ook in de gemeenteraad zelf is een Koude Oorlog gaande, tussen de coalitie en de oppositie. De coalitie dekt niet alleen het college, maar belet ook de oppositie haar controlerende taak waar te maken. Als laatste is er een Koude Oorlog uitgebroken tussen het huidige college en de Haarlemse burgers. Het gaat dan niet alleen over het pakken van burgers op regeltjes en het feit dat het college zichzelf boven de wet stelt, maar ook over het gebrek aan tijdige inspraak, transparantie en verantwoording. Voorbeelden hiervan zijn Land in zicht, Westergracht, Bakenessergracht, het fiscaliseren van parkeren, het op ondeugdelijke gronden geheimhouden van stukken, het onthouden van burgers van voor beroep en bezwaar vatbare besluiten en de dwang die namens het college wordt uitgeoefend bij het ondertekenen van ondersteuningsplannen Wmo. Door college en coalitiepartijen zijn muren gebouwd binnen en om het huis van de democratie. Die muren zullen geslecht moeten worden om het vertrouwen in de gemeente Haarlem te herstellen; herstel van vertrouwen zowel binnen het gemeentebestuur als richting de burger. Cultuur en bestuursstijl van het gemeentebestuur zijn dringend aan renovatie toe. Met belangstelling wordt uitgezien naar het herstelplan. Nu de programmabegroting. Even een zij-anekdote over wat Trots Haarlem van de programmabegroting vindt. Wij vinden het een sympathiek stuk, maar af en toe ontbreekt de dekking een beetje. Ik ga verder met mijn tekst.

De begroting past helemaal in de negatieve sfeer die het college van Haarlem meent te moeten neerzetten richting ingezetenen. Het potverteren van de afgelopen jaren heeft geleid tot een enorme schuld. Wat in de begroting mist, is het terugbrengen van de schulden tot onder het niveau van de inkomsten. De nettoschuldquota horen leidend te zijn bij het bepalen van de maximale uitgaven in enig jaar, en niet een x-bedrag aan schuld in het jaar y.

De focus op het reduceren van de nettoschuld ontbreekt. De kinderen van Haarlem lijken te moeten gaan opdraaien voor financieel wanbeheer van de gemeente. Even een zijstapje naar de kosten van de zorg in Nederland. Die dreigen enorm te gaan stijgen. De rijksoverheid heeft ingegrepen teneinde de kosten in de zorg beheersbaar te maken. Daarbij spelen twee kernbegrippen een rol: innovatie en participatie. Gemeenten horen invulling te geven aan die uitgangspunten. Kenmerkend voor het Haarlemse college is dat het die opdracht van de wetgever niet wenst uit te voeren. De besparingen die het college desondanks weet te bereiken, gaan over de ruggen van Haarlemmers die zorg nodig hebben.

Over die innovatie hebben we net al gesproken. Die betreft natuurlijk alleen drie grote partijen.

Onvoldoende aandacht voor participatie en innovatie en de gevolgen daarvan voor burgers zijn er niet alleen in de zorg. In de begroting mist ook een uitwerking voor dergelijke uitgangspunten bij de diverse beleidsvelden. Sprekend is de situatie rondom het wonen. In Haarlem is er een tekort aan betaalbare sociale huurwoningen van onder de 400 euro per maand. Daarnaast zijn er nauwelijks of geen aangepaste woningen voor ouderen. Waar gaan we in Haarlem de vluchtelingen huisvesten? Welke innovaties en participatie gaat Haarlem toepassen om een en ander behapbaar te maken? Hoe gaat de gemeente de inspraak regelen? Of wordt het weer een mededeling van de burgemeester aan de gemeenteraad? Het college lijkt vergeten te zijn wie de grootste belanghebbenden zijn. Dat zijn de Haarlemse burgers. Wil er iets veranderen aan het beleid en de uitvoering, dan zal de gemeente wel moeten beschikken over een adequate ambtelijke organisatie. Een organisatie moet voldoende feitelijke kennis over inhoud en procedures hebben. Hier wringt de schoen. De organisatie van ambtelijk Haarlem is gebaseerd op een regiemodel. Voor het goed voeren van regie zijn tactische vaardigheden en voldoende inhoudelijke kennis nodig. De benodigde vaardigheden en specifieke kennis zijn vaak niet meer in huis. Die moeten ingekocht worden. Achter de bureaus zitten mensen die processen beheren en die inhoudelijk geen binding hebben met de taakvelden. Daarbij is het belang van de Haarlemmers uit het oog verloren. Haarlem ligt feitelijk aan het infuus van externe adviesbureaus en organisaties.

Ik kom dan bij de laatste twee alinea's; even doorzetten. Kennis moet ingekocht worden. Daar zit een volgend pijnpunt. Door het gebrek aan inhoudelijke kennis in de organisatie zijn contracten ondeugdelijk. Net als bij de interne controle valt binnen de bedrijfsvoering het contractmanagement negatief op. Contracten zijn niet scherp en er kan niet op gestuurd worden. In een regierol leunen college en ambtelijke staf achterover. Je ziet ze denken: het zal wel goed gaan. Als het dan fout gaat, begint er direct een balletje-balletjespel over verantwoordelijkheden en wijst het college al snel naar een van de vele externe opdrachtgevers. Als het goed gaat, heeft het betreffende lid van het college een fotomomentje bij de beschermengel van het college: het Haarlems Dagblad. De burgemeester is sinds kort ook waarnemend burgemeester van de gemeente Bloemendaal. Daar brengt hij de gemeenteraad iets bij over zijn visie op integriteit en transparantie. Wellicht kan de burgemeester ook wat halen uit de buurgemeente. Daarbij kan gedacht worden aan financiële duurzaamheid en rentmeesterschap. Want wie weigert te investeren in burgers, raadsleden en ambtenaren krijgt net als Haarlem de rekening gepresenteerd in de vorm van een kloof tussen gemeentebestuur en burgers, alsmede in de vorm van honderden miljoenen aan schulden.

De heer BLOEM: Ik was het niet met alles eens, maar ik moet eerlijk zeggen dat dit ongeveer het meest zinnige is wat u ooit heeft bijgedragen aan deze raad.

De heer VAN DEN RAADT: Dank u. U slaat de spijker op zijn kop. Je zit hier niet voor jezelf, maar voor degene voor wie je het doet.

De VOORZITTER: We gaan nu naar mevrouw Van Zetten.

Mevrouw VAN ZETTEN: Voorzitter. Ik doe het natuurlijk ook voor anderen. Deze coalitie wil het samen doen. Het college wil vooral een eigentijdse democratische stad zijn. Dat zijn mooie idealen, maar voor mij begint de democratie hier in de gemeenteraad vooral met de waarheid spreken. HartvoorHaarlem is onthutst over de gang van zaken rond de verkoop van de hoekkavel bij Pim Mulier. In de commissies van 8 oktober en 5 november en de gemeenteraad van 29 oktober is gewoon niet de waarheid verteld door de wethouder van D66. Op basis van uw reactie wordt de motie van HartvoorHaarlem

weggestemd. Na stevig aandringen ontvingen wij op 6 november een brief, met daarin nog niet het begin van een excuus voor de verhullingen en onwaarheden rond de verkoop van gemeentegrond voor 1,6 miljoen euro. Dat is een niet onaanzienlijk bedrag. Wat zou mijn oude vriend Hans van Mierlo van dit gedrag vinden? Was uw partij, D66, niet tegen achterkamertjes en regentengedrag? Hoe kunnen wij in deze eigentijdse democratische stad ons bestuur controleren als informatie onvoldoende is, antwoorden uitblijven, en dossiers niet op orde zijn? Waarom passeert uw college de raad door geen advies te vragen over de verkoop van een stuk grond voor 1,6 miljoen euro met een belangrijke ontwikkeling in onze zoom? U vond dat niet nodig. Het mandaat was volgens u al in 2007 gegeven. Een raadslid in 2015 hoeft dan niks meer te vinden. Maar nu lezen we in uw brief van 6 november jl., deze vrijdag, dat we ineens wel de grondverkoop mogen bespreken. Wat verstaat u daar dan onder? Vraagt u advies, of is het alleen bespreken? Misschien kunt u dat in uw termijn uitleggen. Waarom nu wel? Omdat de handtekening van deze topwethouder ontbreekt onder een contract van 1,6 miljoen euro. Daarom mogen wij er nu over spreken. U schrijft dat het vertrouwen in de Haarlemse burger leidend is voor uw bestuur. HartvoorHaarlem draait dit liever om. Voor mij staat de vraag centraal of de Haarlemmer ook op zijn bestuur kan rekenen en vertrouwen. Ik wacht uw antwoord in spanning af.

De zogenaamde eigentijdse democratie is wat mij betreft ook ver te zoeken als het gaat om het heikele onderwerp vluchtelingen. HartvoorHaarlem was voor tijdelijke noodopvang in de Koepel. Half september spraken we dit af, maar niet in de openbaarheid. Overal worden stevige discussies gevoerd, maar niet in de gemeenteraad van Haarlem. Wij wachten rustig af totdat duidelijk is waar wij honderden mensen in Haarlem gaan onderbrengen. We lezen wat in de krant, krijgen een paternalistisch briefje van onze burgervader, en mogen er in de commissievergadering van 19 september over spreken. Ondertussen weten wij hier met zijn allen in Haarlem niets. Wel maken we ons druk over Amsterdammers die een beroep doen op onze schaarse woningvoorraad en die hun kinderen in plotselinge overvloed naar onze scholen sturen.

Over de begroting kan ik kort zijn. Cijfers en doorrekeningen passeren tot op het laatste moment, namelijk zaterdagavond. Sluitend is de begroting echter niet. Ik heb nog een vraag. Er is hier veel gesproken over de voetbalvelden van Hys en Young Boys, en over de Brug. In feite gaat het om een minimale bezuiniging. Wat wel heel aantrekkelijk is aan deze voetbalclubs, zijn vooral de voetbalvelden. Die vormen een ideale bouwlocatie. Ik zou graag van het college vernemen wat de plannen daarvoor zijn. Daar laat ik het bij.

De VOORZITTER: Dank u wel. De vergadering is gesloten.

Aldus vastgesteld in de vergadering van ..... (in te vullen door de griffie)

Griffier

Voorzitter